

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030

NÁVRH

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030
Územné vymedzenie:	Obec Dvory nad Žitavou
Územný plán obce schválený (A/N):	Áno
Dátum schválenia PHSR:	....., uznesením č. ....
Dátum platnosti:	Od ..... do 31.12.2030
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	.....
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

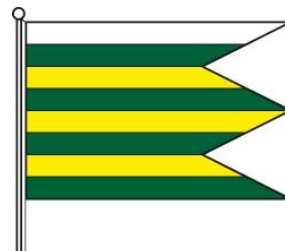

Erb a vlajka obce

Erb obce

vlajka obce

Blazón erbu:

V päte zeleného štítu zlaté zvlnené brvno, prevýšené striebornou zlatostrechou zvoncou so zlatým zvonom, sprevádzané vpravo zlatou berlou, vľavo zlatým skloneným veslom ovinutým strieborným striebrolistým viničom.

Komentár:

Nový erb pripomínajúci unikátnu dominantu, svätyňu kalvárie z roku 1860, rieku Žitavu, atribúty sv. Vojtecha, patróna obce.

Základné údaje

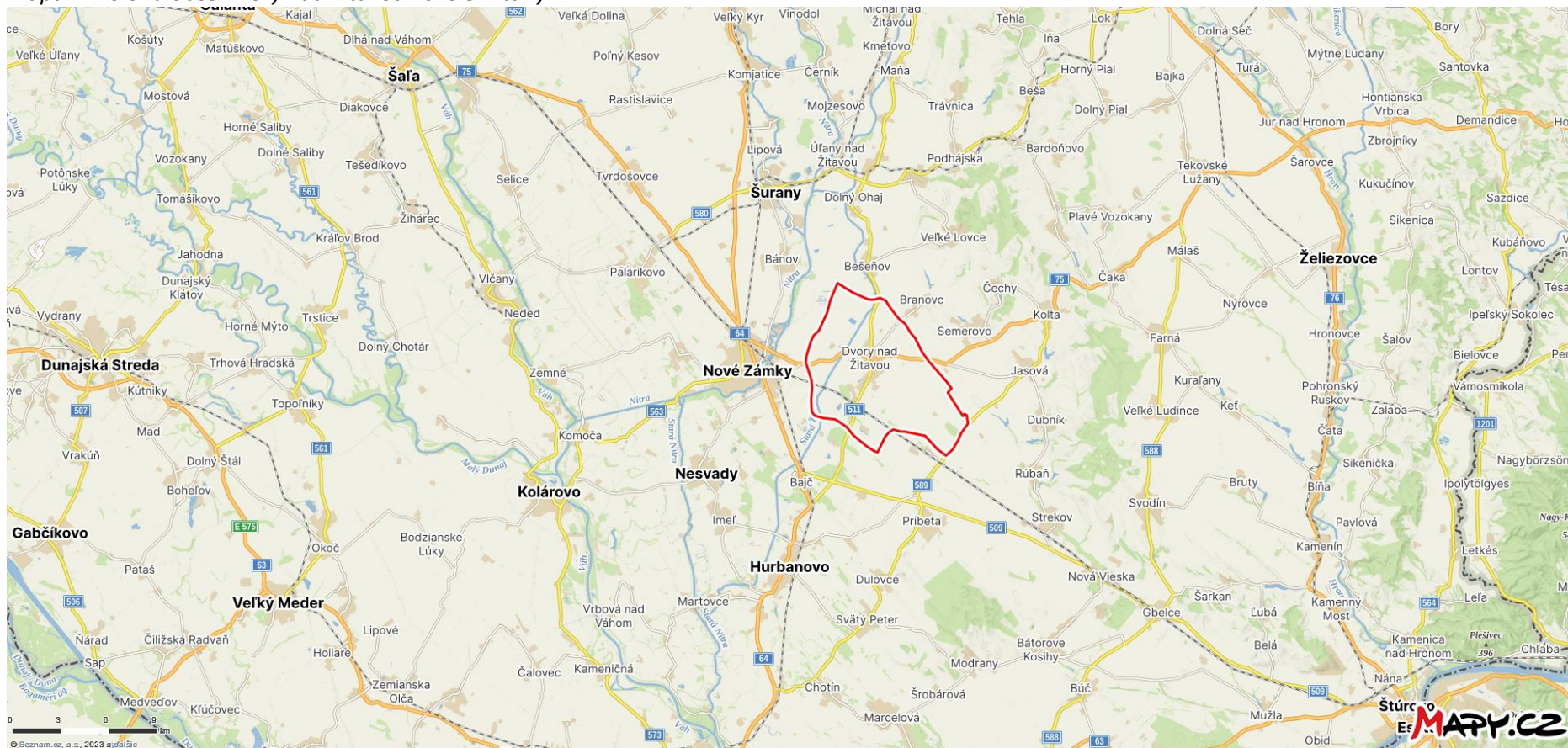
Samosprávny kraj:	.....	Nitriansky
Okres:	.....	Nové Zámky
Historický región:	.....	Podunajsko
Poloha obecného úradu:	.....	47.994379°N, 18.264498°E
Nadm. výška pri obec. úrade:	.....	119 m.n.m.
Rozloha katastra:	.....	6 385,0 ha k 31.12.2022
Počet obyvateľov:	.....	4 968 k 31.12.2022
Hustota obyvateľstva:	.....	78 obyv./km ²
PSČ:	.....	941 31
Evidenčné číslo vozidiel:	.....	NZ (do 31.12.2022)

Oficiálne kontakty

Adresa:	.....	Obec Dvory nad Žitavou
	.....	Hlavné námestie 414/6
	.....	941 31 Dvory nad Žitavou
Web:	.....	www.dvory.sk
Email:	.....	starosta@dvory.sk
Telefón:	.....	035/370 07 79
IČO:	.....	00308897

Mapa 1: Poloha obce Dvory nad Žitavou - širšie vzťahy

Zdroj: mapy.cz

Mapa 2: Poloha obce Dvory nad Žitavou voči susediacim obciam

Zdroj: mapy.cz

OBSAH

ÚVOD	7
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE DVORY NAD ŽITAVOU NA ROKY 2023-2030	8
ANALYTICKÁ ČASŤ	11
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT	12
A.I ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA	14
Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery	14
Kvalita životného prostredia	18
Ochrana prírody a krajiny	18
Ochrana pred povodňami	18
Odpadové hospodárstvo	18
Environmentálne záťaže	18
Obyvateľstvo	19
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva	19
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku	22
Národnostná a konfesijná štruktúra	24
Vzdelanostná štruktúra	25
Nezamestnanosť	26
Domový a bytový fond	30
Dopravná infraštruktúra	34
Technická infraštruktúra	36
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby	36
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport	38
Administratívno-správne služby	39
Bezpečnosť v obci	39
Hospodárske pomery	39
Polohová atraktivita územia	39
Poľnohospodárstvo a priemysel	40
Cestovný ruch	42
Finančné hospodárenie	43
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	44
Výsledky prieskumu	44
Súhrnné zhodnotenie kľúčových zistení	54
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	55
Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027	56
Zmena klímy	58
STEEP analýza	58
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	60
SWOT analýza	60
Kľúčové faktory a disparity územia	61
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	62
STRATEGICKÁ VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE	64
STRATÉGIA ROZVOJA	64
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ	69

OPATRENIA A PROJEKTOVÉ ZÁMERY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ	70
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	77
D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	81
AKČNÝ PLÁN OBCE	82
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	86
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE	86
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA	86
E-FINANČNÁ ČASŤ	88
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	89
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	90
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV DO FINANCOVANIA	97
ZÁVER	98
PRÍLOHY	99
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	100
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR	101
VYBRANÉ ODPOVEDE Z DOTAZNÍKOVÉHO PRIESKUMU	102
ZOZNAM MÁP, TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A FORMULÁROV	106

Návrh

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030
Forma spracovania	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030 (ďalej len „PHSR 2023-2030“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov. PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja.
Riadenie procesu spracovania	Za riadenie procesu spracovania zodpovedá riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu sú: Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Bc. Ing. Kristína Fridriková – starostka obce Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník Riadiaci tím zodpovedá za: - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2023-2030, - zostavenie Zámeru spracovania PHSR, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.
Obdobie spracovania	Október - november 2023
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR (2023)												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod										X		
Analytická časť										X		
Strategická časť										X		
Programová časť										X		
Realizačná časť										X	X	
Finančná časť											X	
Záver											X	

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Zoznam skratiek použitých v PHSR.

Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce. Sú v nej prezentované odhady budúceho vývoja obce, ako aj možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Územný plán obce Dvory nad Žitavou	priebežne	lokálna	Obecný úrad Dvory nad Žitavou
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Dvory nad Žitavou
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030	2022-2030	regionálna	www.unsk.sk
Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja	priebežne	regionálna	www.unsk.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Partnerská dohoda 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačný program Slovensko 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Dvory nad Žitavou Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.dvory.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk www.scitanie.sk
Bývanie	Obec Dvory nad Žitavou Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.dvory.sk www.scitanie.sk
Hospodárstvo	Obec Dvory nad Žitavou Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.dvory.sk www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Dvory nad Žitavou Centrum vedecko-technických informácií	www.dvory.sk www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec Dvory nad Žitavou	www.dvory.sk
Sociálna sféra	Obec Dvory nad Žitavou Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.dvory.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery

Obec Dvory nad Žitavou leží v Nitrianskom kraji, v okrese Nové Zámky. Jej katastrálne územie susedí s katastrálnymi územiami: Nové Zámky, Bešeňov, Branovo, Semerovo, Dubník, Pribeta a Bajč. Z hľadiska krajiny štruktúry dominujú v katastri obce plochy nezavlažovanej ornej pôdy a iné poľnohospodárske areály. Kataster obce leží čiastočne na rovine a na pahorkatine.

Geologická stavba územia nie je veľmi pestrá – celé územie je tvorená neogénom (ide o sivé a pestré íly, prachy, piesky, štrky, slojky lignitu, sladkovodné vápence a polohy tufitov reprezentované najmä brodským, gbelským, kolárovskej, volkovským a čečehovským súvrstvím). Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, provincie Západopanónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasti Podunajská nížina a celkov Podunajská rovina a Podunajská pahorkatina. V rámci celku Podunajská rovina zasahuje do katastra obce podcelok Novozámocké pláňavy (s rovnomennou geomorfologickou jednotkou) a v rámci celku Podunajská pahorkatina zasahujú do katastra obce dva podcelky – Hurbanovské terasy a Strekovské terasy (s rovnomennými geomorfologickými jednotkami).

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Váhu. Sústavu vodných tokov v území tvoria predovšetkým Stará Žitava, Branovský potok, Dvorský kanál, Mikulášsky kanál, Pribetský kanál a Turecký potok. Tie sú dopĺňané sústavou bezmenných vodných tokov. Rieky a potoky na území obce majú dažďovo-snehový režim odtoku s najvyššou vodnosťou v marci až apríli (s najvyššími prietokmi v marci) a najnižšou vodnosťou v septembri. Kataster obce leží v hydrogeologických rajónoch N 058 (Neogén Hronskej pahorkatiny) a Q 072 (Kvartér Nitry od mesta Nitra po Nové Zámky). Celé územie obce patrí do teplej klimatickej oblasti, okrsku T1 (teplý, veľmi suchý, s miernou zimou). Územie obce je málo bohaté na vlahu – priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje na úrovni cca 550 - 600 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 30 - 40 mm, v júli do cca 60 mm.

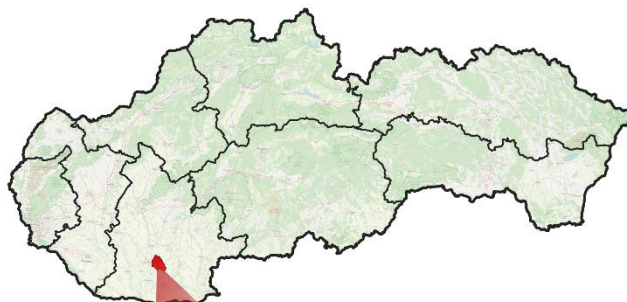
Z pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú najmä černozeme čiernicové karbonátové, regozeme modálne a čiernice kultizemné. Z hľadiska fyto geografického členenia patrí kataster obce do dubovej fyto geograficko-vegetačnej zóny, okresu Hronská pahorkatina a nemokraďového okresu Žitného ostrova. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie obce do provincie stepí.

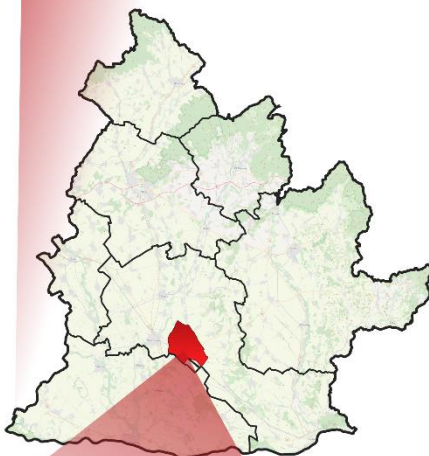
Mapa 3: Poloha obce Dvory nad Žitavou v administratívnych celkoch SR

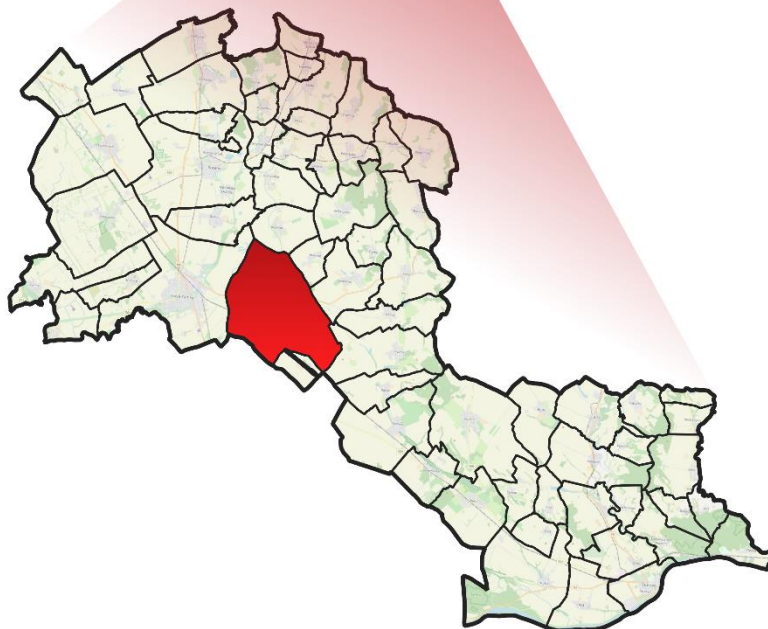
Poloha v rámci SR

Poloha v rámci Nitrianskeho kraja

Poloha v rámci okresu Nové Zámky

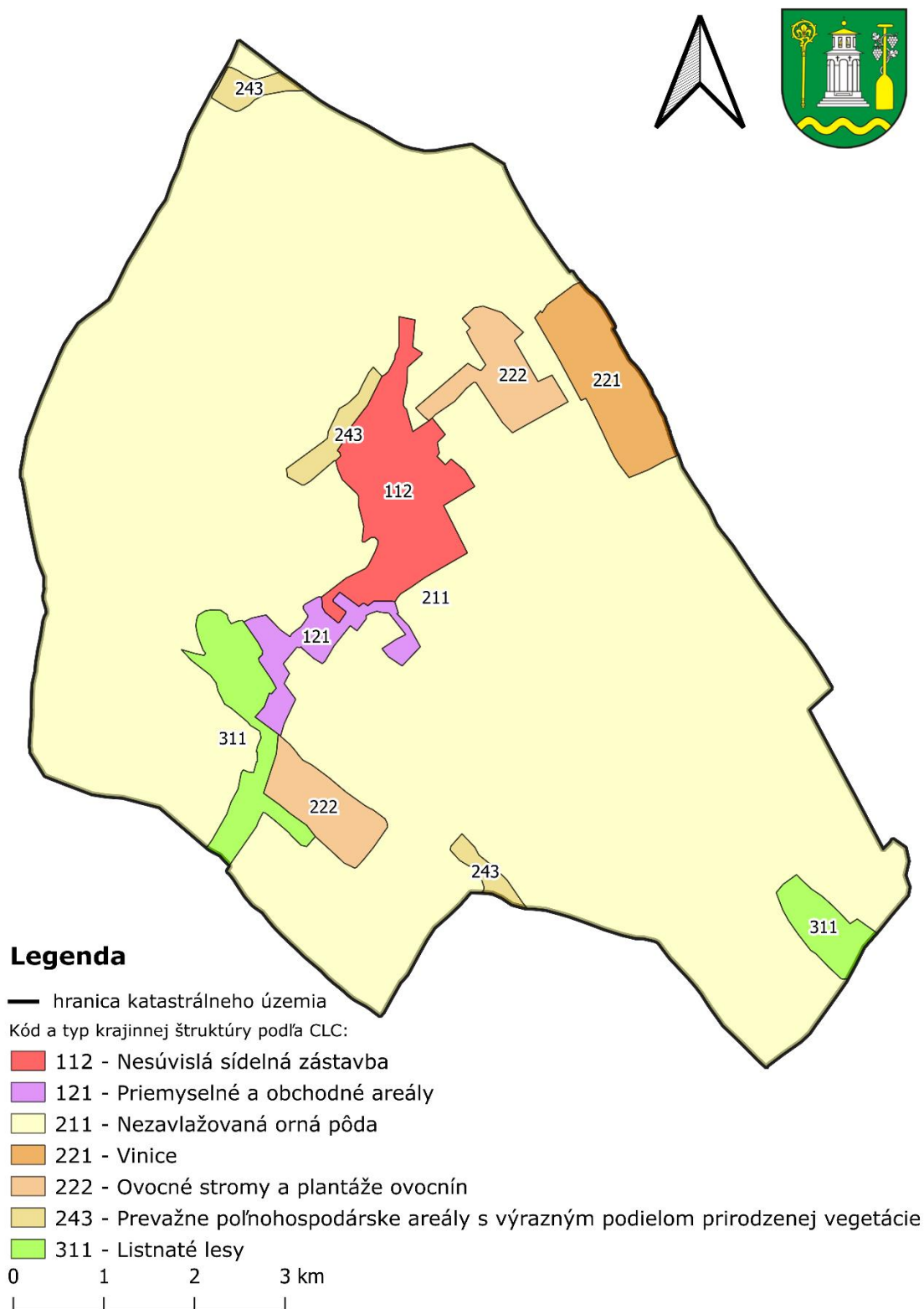
QGIS

Zdroj podkladovej mapy: OpenStreetMap
Spracované pomocou opensource programu
QGIS Geographic Information System (qgis.org), 2023

Zdroj: vlastné spracovanie

Mapa 4: Typy krajinnej štruktúry

Zdroj podkladovej mapy: Corine Land Cover 2018 (geo.enviroportal.sk/corine)

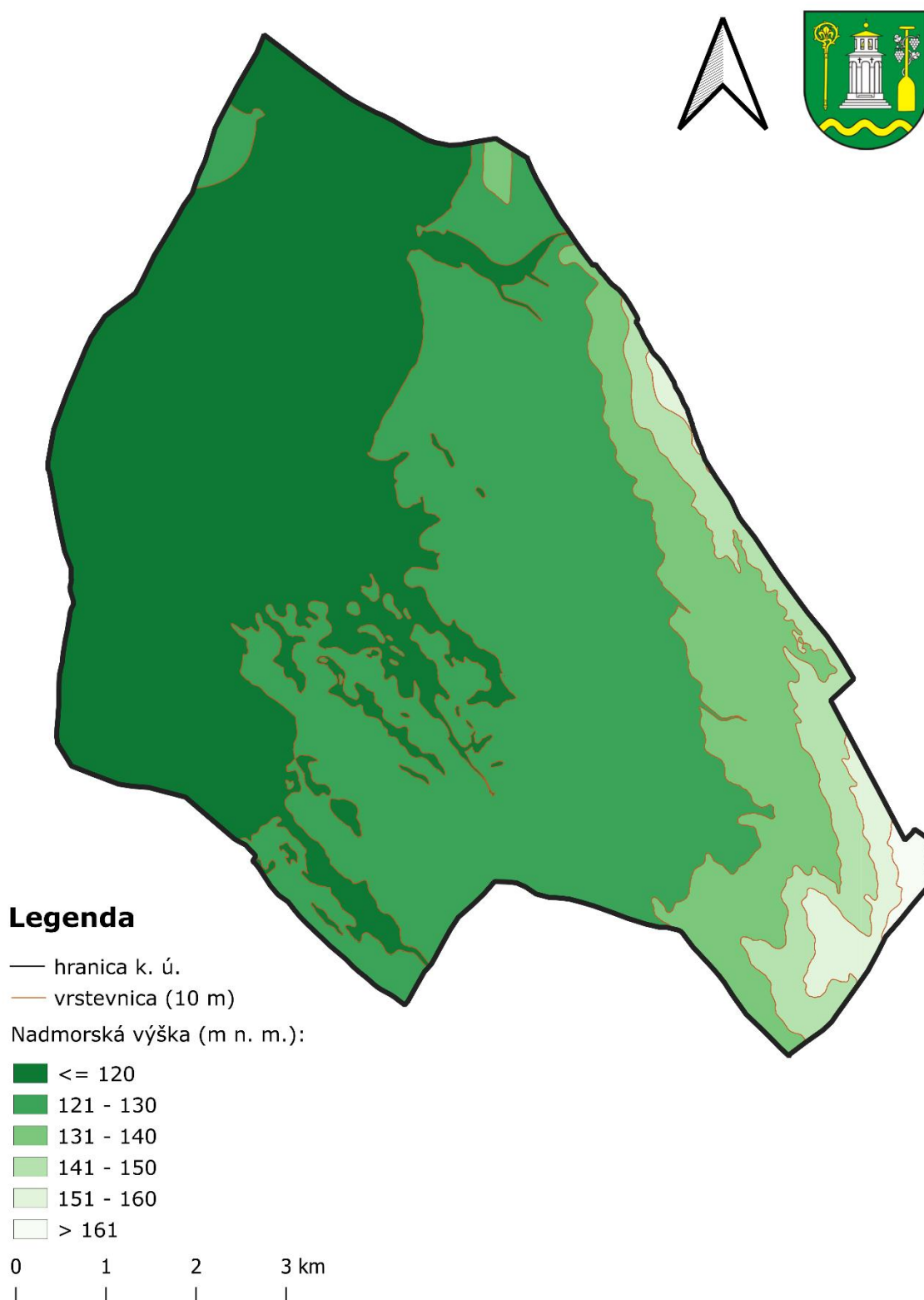
Spracované pomocou opensource programu QGIS Geographic Information System (qgis.org), 2023

QGIS

Zdroj: vlastné spracovanie

Mapa 5: Výšková členitosť územia obce

Zdroj podkladovej mapy: Digitálny model reliéfu 3.5 (geoportal.sk)

Spracované pomocou opensource programu QGIS Geographic Information System (qgis.org), 2023

QGIS

Zdroj: vlastné spracovanie

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Dvory nad Žitavou v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). Priamo v katastri obce sa nenachádzajú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia ani prvky ochrany prírody s 2. alebo vyšším stupňom ochrany.

Z hľadiska medzinárodných chránených území, patriacich do siete NATURA 2000, zasahuje do katastra obce Dvory nad Žitavou Chránené vtáčie územie Dolné Považie. Žiadne územie európskeho významu do katastra nezasahuje.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska manažmentu povodí sa v intraviláne obce žiadne problémové lokality s potenciálom záplav nenachádzajú. Keďže však obec leží prevažne na rovinatom území, odkiaľ dažďová voda odtieká len veľmi pomaly, občas sa v obci z dôvodu výdatnejších, dlhotrvajúcich zrážok alebo z dôvodu prívalových dažďov vyskytujú lokality so zaplaveným územím (pod „stojatou“ vodou, ktorá nemá kam odtiecť).

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu sa pohybuje pod priemerom SR, za rok 2022 dosiahla 40 % (v SR je to tesne pod 50 %). Obec teda v tomto ukazovateli ešte stále neplní ciele v oblasti nakladania s odpadmi, stanovené pre Slovenskú republiku (dosiahnuť mieru recyklácie na úrovni 60 %). Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú KUKA nádoby alebo veľkoobjemové kontajnery (VOK). V obci je zavedený kalendárový systém zberu zmesového odpadu – všetky nádoby na zmesový odpad sa vyvážajú v pravidelných intervaloch.

Na triedený zber papiera, plastov, kovov, skla a kompozitných obalov sa používajú plastové vrecia alebo kontajnery. Na zhodnocovanie biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu zabezpečila samospráva obce do každého rodinného domu domáci kompostér. Vo Dvoroch sa nachádza aj zberný dvor, ktorého prevádzkovateľom je samotná obec. V záujme kvalitnejšieho a efektívnejšieho nakladania s odpadmi v obci by bolo vhodné vybudovať malú kompostáreň (tzv. obecné kompostovisko).

Environmentálne záťaž

Podľa Informačného systému environmentálnych záťaží, vedeného Ministerstvom životného prostredia SR, sú na území obce Dvory nad Žitavou evidované až tri environmentálne záťaž, z nich len jedna je sanovaná:

Tabuľka 3: Environmentálne záťaž v obci Dvory nad Žitavou

Názov environmentálnej záťaž	Identifikátor	Register*
NZ (002) / Dvory nad Žitavou – družstvo – prevádzka živočíšnej výroby	SK/EZ/NZ/574	Register A
NZ (003) / Dvory nad Žitavou – hydinná farma	SK/EZ/NZ/575	Register A
NZ (003) / Dvory nad Žitavou – skládka KO	SK/EZ/NZ/1382	Register C

* Register A: Pravdepodobná environmentálna záťaž

Register B: Environmentálna záťaž

Register C: Sanovaná/rekultivovaná lokalita

Zdroj: <http://envirozataze.enviroportal.sk>

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Dvory nad Žitavou za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období znížil o 180 (z 5 148 v roku 2013 na 4 968 v roku 2022).

Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

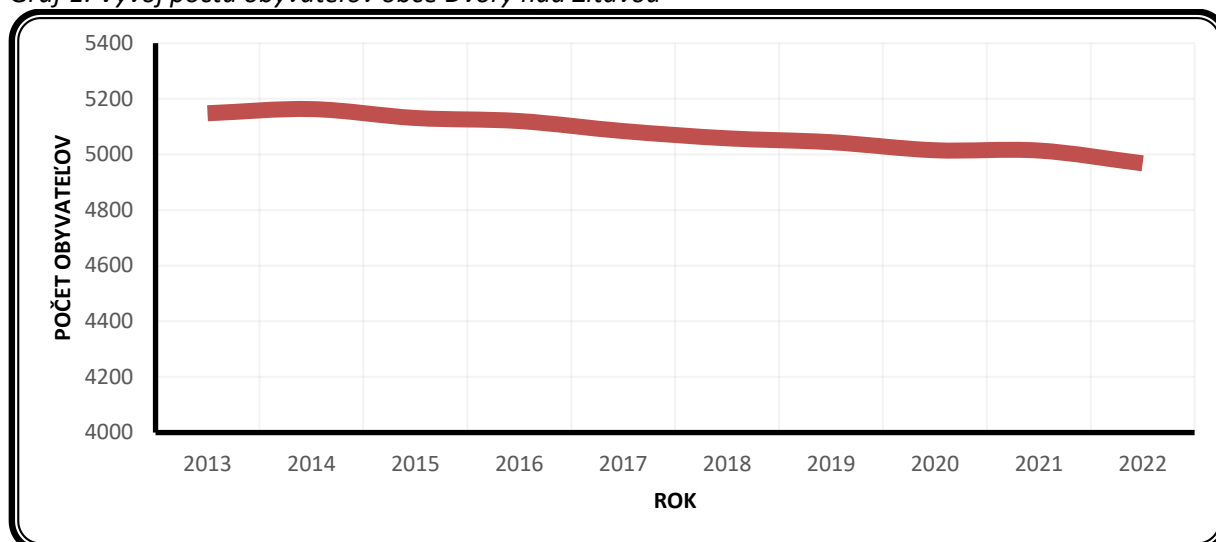
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvateľov (k 31.12.)	5148	5163	5131	5120	5084	5058	5044	5015	5014	4968
Živonarodení	48	60	41	49	42	51	44	43	59	40
Zomrelí	55	62	76	52	58	57	56	60	73	62
Bilancia prirodzeného pohybu	-7	-2	-35	-3	-16	-6	-12	-17	-14	-22
Pristáhovaní	58	87	66	55	76	69	67	66	86	68
Vysťahovaní	72	70	63	63	96	89	69	78	57	92
Migračné saldo	-14	17	3	-8	-20	-20	-2	-12	29	-24
Bilancia celkového pohybu	-21	15	-32	-11	-36	-26	-14	-29	15	-46
Hr.m. živorodenosti (‰)	9,3	11,6	8,0	9,6	8,3	10,1	8,7	8,6	11,8	8,1
Hr.m. úmrtnosti (‰)	10,7	12,0	14,8	10,2	11,4	11,3	11,1	12,0	14,6	12,5
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	-1,4	-0,4	-6,8	-0,6	-3,1	-1,2	-2,4	-3,4	-2,8	-4,4
Hr.m. imigrácie (‰)	11,3	16,9	12,9	10,7	14,9	13,6	13,3	13,2	17,2	13,7
Hr.m. emigrácie (‰)	14,0	13,6	12,3	12,3	18,9	17,6	13,7	15,6	11,4	18,5
Hr.m. migračného salda (‰)	-2,7	3,3	0,6	-1,6	-3,9	-4,0	-0,4	-2,4	5,8	-4,8
Hr.m. celkového prírastku (‰)	-4,1	2,9	-6,2	-2,1	-7,1	-5,1	-2,8	-5,8	3,0	-9,3

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Vývoj počtu obyvateľov obce Dvory nad Žitavou za ostatných 10 rokov má klesajúci trend. V porovnaní s rokom 2013 bol počet obyvateľov obce na konci roku 2022 o 3,5 % nižší.

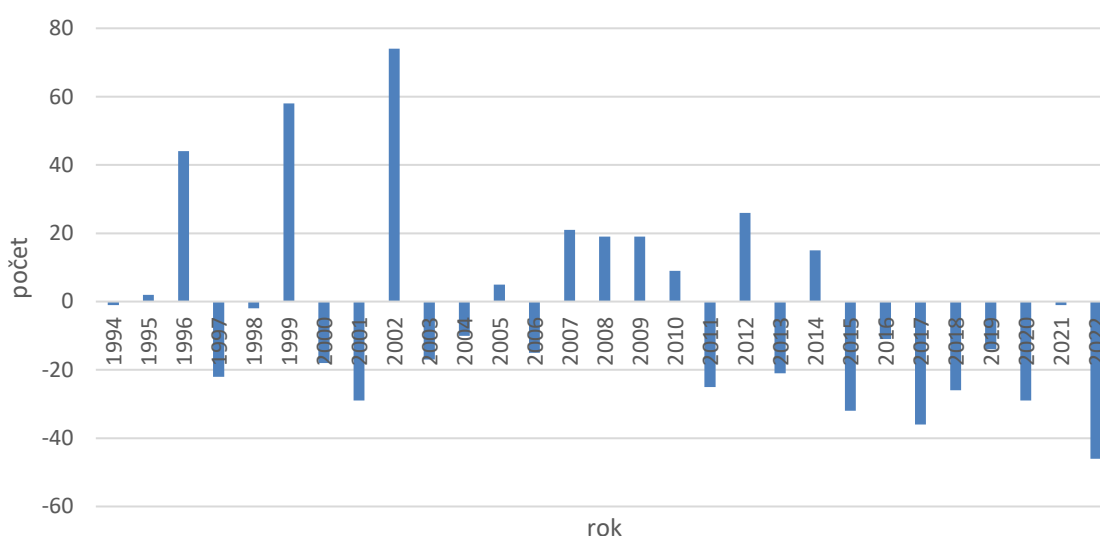
Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Dvory nad Žitavou

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Najvyššiu dynamiku poklesu zaznamenáva obec najmä v ostatných cca 10 rokoch. Už od roku 2011 počet obyvateľov obce Dvory nad Žitavou takmer nepretržite klesá (okrem rokov 2012 a 2014).

Graf 2: Medziročné prírastky / úbytky obyvateľstva

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne vyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 8-12 ‰. Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 40-60. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola vo Dvoroch nad Žitavou 9,4 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje málo priaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Nové Zámky sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 8,0 ‰, v Nitrianskom kraji 9,0 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 10,5 ‰.

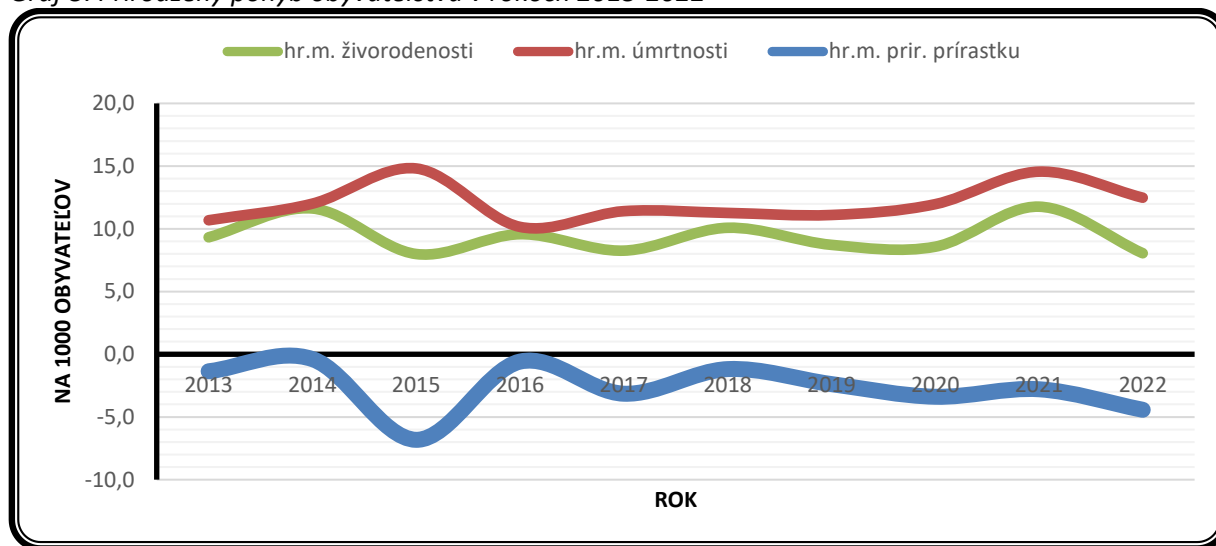
Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, na rozdiel od počtu živonarodených, o niečo menej vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2016 (52 osôb), najviac v roku 2015 (76 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 10,2 po 14,8 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol vo Dvoroch nad Žitavou 12,0 ‰. V obci teda môžeme pozorovať

nižšiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (cca 13,5 ‰), Nitriansky kraj (16,0 ‰) i okres Nové Zámky (cca 17,0 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Dvorov nad Žitavou. Obec bola počas celého hodnoteného obdobia populačne stratová, pozitívnu bilanciu prirodzeného pohybu nezaznamenala ani raz. Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -6,8 ‰ po -0,4 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov veľmi neefektívna. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k výraznému úbytku obyvateľov.

Graf 3: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022

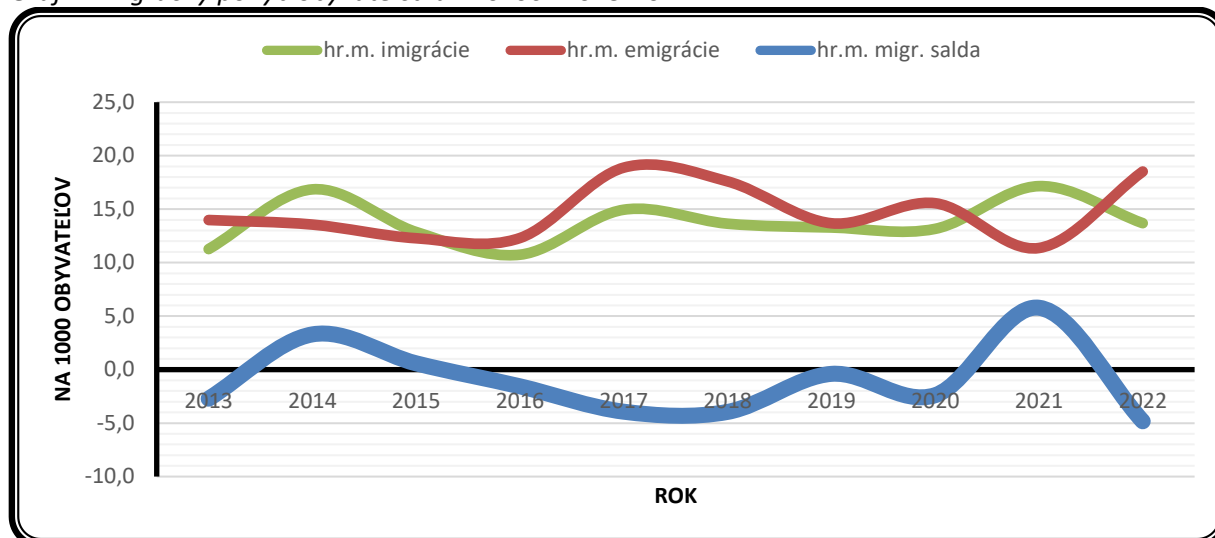
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podobne ako vývoj prirodzeného pohybu, aj vývoj z hľadiska migračného pohybu je v obci negatívny (hoci už nie v takej miere). Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 13,8 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 69,8 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala mierne vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 14,8 ‰ (v priemere 74,9 vystahovaných osôb ročne).

Výsledkom hore uvedených procesov bol nepriaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -24 osôb v roku 2022 po +29 osôb v roku 2021. Kladné migračné saldo obec zaznamenala len 3x, až 7x bolo migračné saldo záporné. Väčšinu hodnoteného obdobia teda obec vykazuje negatívnu bilanciu migračného salda, pričom z aspektu migrácie v nej prebiehajú prevažne depopulačné procesy. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je nepriaznivý.

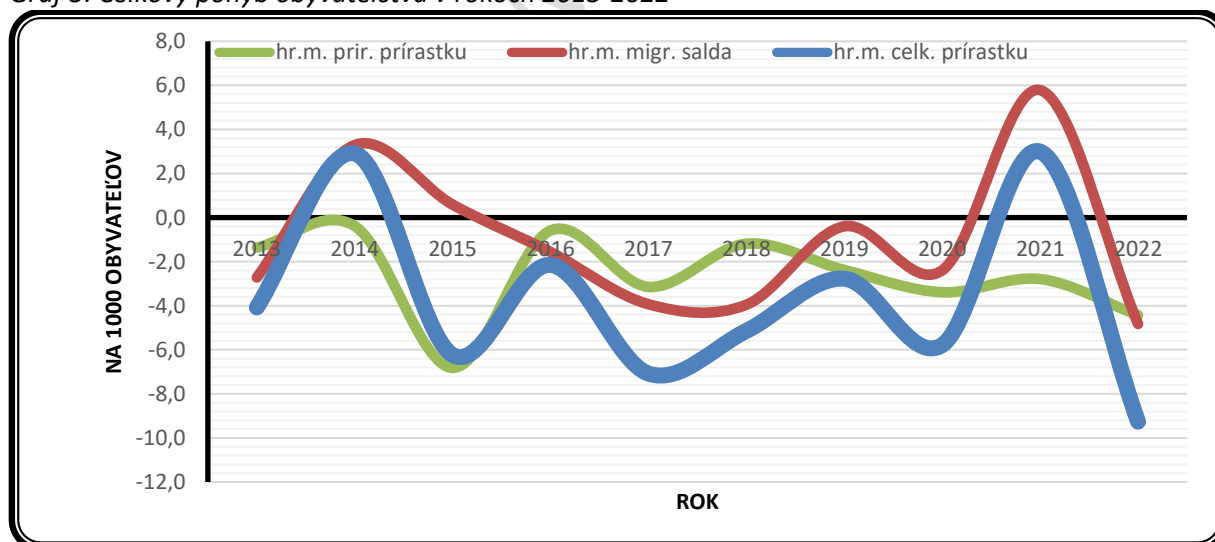
Graf 4: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas celého hodnoteného obdobia záporné hodnoty (viac ľudí každý rok zomrelo ako sa ich narodilo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov každoročne klesal. Podobne, aj hrubá miera migračného salda dosahovala väčšinou záporné hodnoty, znamenajúce migračný úbytok obyvateľstva (viac ľudí sa z obce v danom roku vysťahovalo ako sa do nej prisťahovalo). Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je celkový úbytok obyvateľov obce Dvory nad Žitavou. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť negatívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska klesá).

Graf 5: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

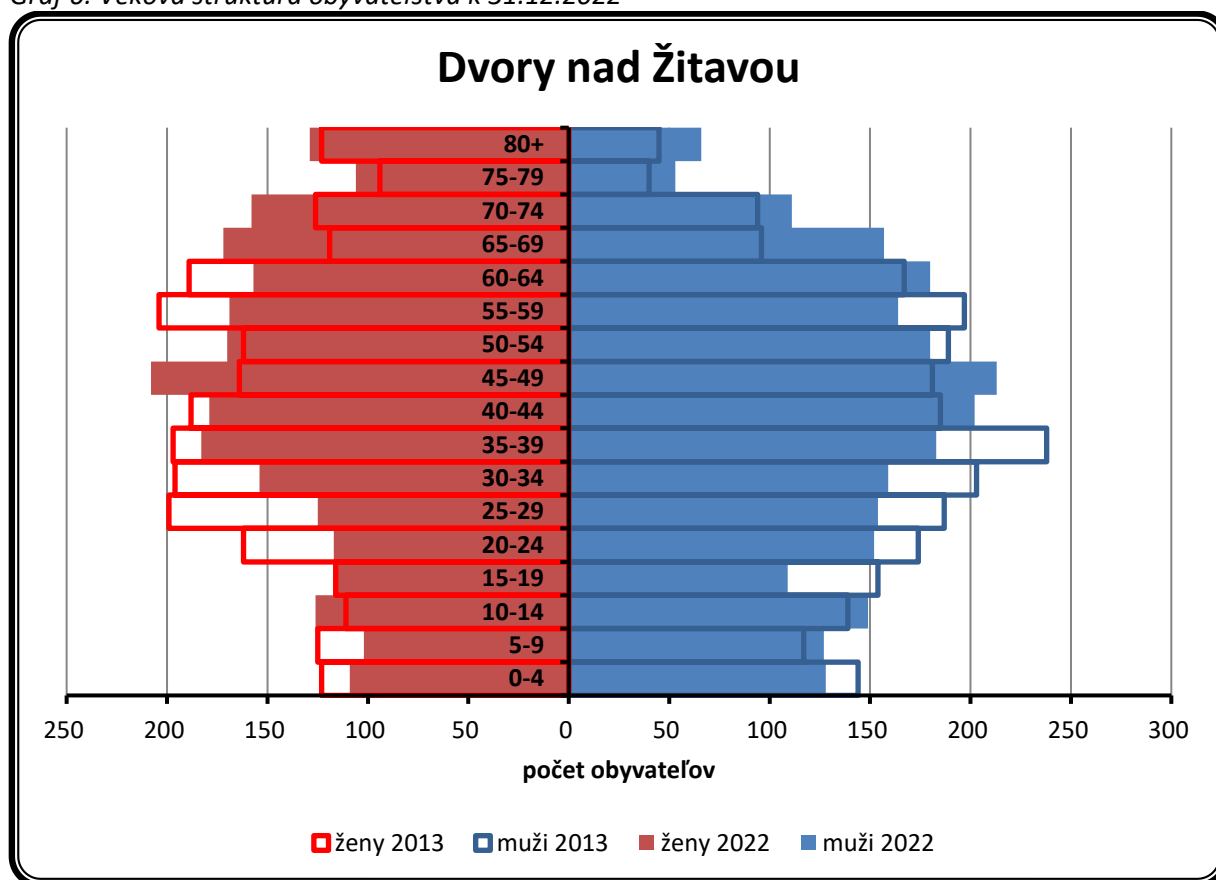
Početnosť obyvateľov v jednotlivých vekových kategóriách znázorňuje veková pyramída. Pomocou vekovej pyramídy možno k určitému dátumu graficky znázorniť zastúpenie jednotlivých vekových kategórií populácie, rozdelených na mužov a ženy. Na základe tvaru vekovej pyramídy možno skonštatovať, aký typ populácie sa v obci v danom konkrétnom čase nachádza – či progresívny, stacionárny alebo regresívny.

Veková pyramída obyvateľstva Dvorov nad Žitavou ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza regresívny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) ani zďaleka nedosahuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 741 k 1 972 k 31.12.2022). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Dvorov nad Žitavou majú vekové skupiny (podľa poradia) 45-49 ročných (421 obyvateľov), 40-44 ročných (381) a 35-39 ročných (366 obyvateľov). K 31.12.2022 tu spomedzi 4 968 obyvateľov žilo 741 detí do 14 rokov a až 952 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 4 968 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 2 487 mužov a 2 481 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) prudko klesať.

Graf 6: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2022

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Obyvateľstvo obce rýchlo starne. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva sa za ostatných 10 rokov zvýšil zo 40,56 na 42,82 rokov. V porovnaní so Slovenskou republikou žije v obci trochu staršie obyvateľstvo, to zároveň starne rýchlejšim tempom ako je priemer SR.

Tabuľka 5: Vývoj priemerného veku obyvateľstva

Priemerný vek / rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Dvory nad Žitavou	40,56	40,69	40,93	41,26	41,59	41,85	42,09	42,44	42,45	42,82
Slovenská republika	39,60	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	41,39	41,62

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, prevláda poproduktívna zložka (65+ r.) nad predproduktívnou zložkou (0-14 r.) obyvateľstva, pričom podiel produktívnej zložky je 65,9 %.

Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2022	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Dvory nad Žitavou	4 968	741	3275	952	14,9	65,9	19,2

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesionálna štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva Dvorov nad Žitavou bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 heterogénne. Podľa jeho výsledkov v obci v tom čase prevládala maďarská národnosť s 52,9 % obyvateľov (2 645 zo 4 999 osôb), obyvatelia slovenskej národnosti tvorili 34,3 %-ný podiel (1 713 osôb).

Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel (%)
slovenská	1 713	34,3
maďarská	2 645	52,9
rómska	30	0,6
rusínska	1	0,0
česká	12	0,2
nemecká	1	0,0
moravská	1	0,0
ruská	1	0,0
bulharská	1	0,0
srbská	1	0,0
židovská	1	0,0
albánska	4	0,1
iná	1	0,0
nezistená	587	11,7
SPOLU	4 999	100,0

Zdroj: SODB 2021

Údaje o národnostnej štruktúre obyvateľstva, získané z SODB 2021, sú však výrazne skreslené, nakoľko obyvatelia rómskej národnosti majú tendenciu hlásiť sa (z rôznych dôvodov) najmä k slovenskej a maďarskej národnosti (ale aj iným). Reálnejší obraz o celkovom počte Rómov v obci poskytujú údaje z Atlasov rómskych komunít (ARK) 2013 a 2019.

V obci sa zvyšuje celkový počet, aj podiel Rómov. Kým v roku 2013 žilo vo Dvoroch nad Žitavou 907 obyvateľov rómskej národnosti, ktorí predstavovali 17,6 % podiel na celkovom počte obyvateľov, v roku 2019 to bolo už 1 003 osôb s 20,0 % podielom.

Tabuľka 8: Rómske obyvateľstvo v obci Dvory nad Žitavou podľa rôznych zdrojov

	Celkový počet obyvateľov obce podľa ARK	Počet obyvateľov „nerómskeho“ pôvodu	Počet Rómov	Podiel Rómov (%)
ARK 2013	5 150	4 243	907	17,6
ARK 2019	5 028	4 025	1 003	20,0

Zdroj: vlastné spracovanie na základe ARK 2013 a 2019

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2021 výrazne dominovalo rímskokatolícke vierovyznanie so 69,4 % obyvateľov (3 470 zo 4 999 obyvateľov), mierne vyššie zastúpenie mala aj Evanjelická cirkev augsburského vyznania (1,8 %; 88 obyvateľov). K žiadnemu náboženstvu sa nehlásilo 13,6 % obyvateľov obce (681 osôb) a u 12,0 % obyvateľov (601 osôb) príslušnosť ku konfesiám zistená nebola (SODB 2021).

Tabuľka 9: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Konfesia	Počet obyvateľov	Podiel (%)
bez náboženského vyznania	681	13,6
Rímskokatolícka cirkev	3 470	69,4
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	88	1,8
Gréckokatolícka cirkev	23	0,5
Reformovaná kresťanská cirkev	45	0,9
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	25	0,5
Evanjelická cirkev metodistická	3	0,1
Kresťanské zbory	23	0,5
Apoštolská cirkev	11	0,2
Bratská jednota baptistov	2	0,0
Starokatolícka cirkev	4	0,1
budhizmus	2	0,0
ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	7	0,1
pohanstvo a prírodné duchovno	2	0,0
ad hoc hnutia	6	0,1
iné	6	0,1
nezistené	601	12,0
SPOLU	4 999	100,0

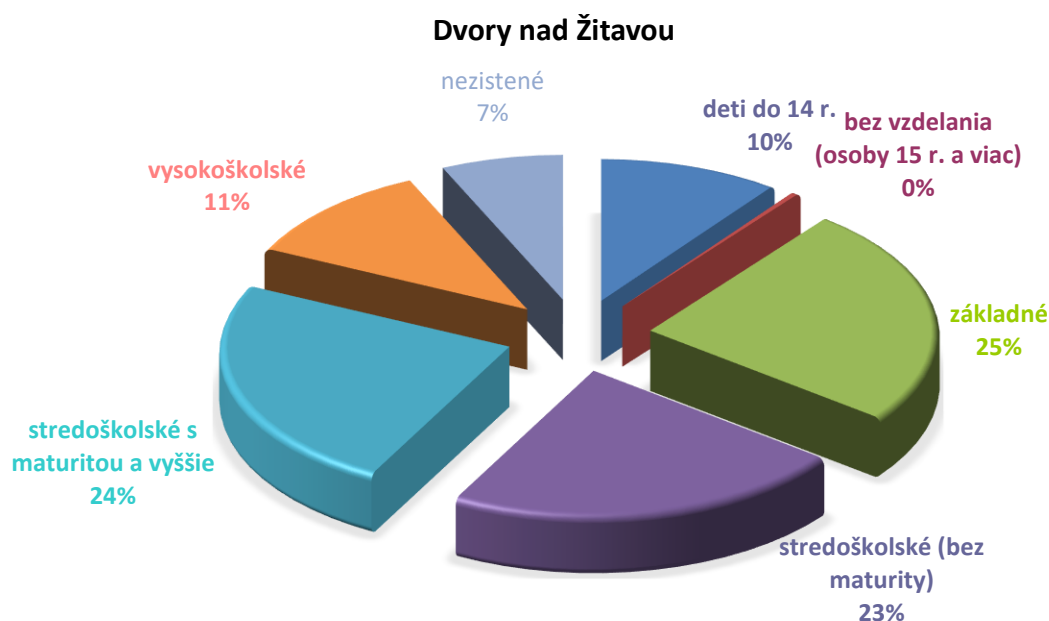
Zdroj: SODB 2021

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021) malo v tom čase (k 1.1.2021) až 25 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie (tzn. osoby vo veku 15 rokov a viac, ktoré neukončili žiadne vzdelanie + osoby s ukončeným základným vzdelaním). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) malo 23 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 247 % obyvateľov Dvorov nad Žitavou. Vysokoškolské vzdelanie v roku 2021 malo 11 % obyvateľov obce.

Graf 7: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Zdroj: SODB 2021

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Dvory nad Žitavou za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí 120 až 459. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 4,9 % (2018) po 18,9 % (2013), pričom k 31.12.2022 bola na úrovni 5,5 %. Pre porovnanie, k 31.12.2022 bola miera nezamestnanosti v okrese Nové Zámky 4,8 %, v Nitrianskom kraji bola na úrovni 4,5 % a v Slovenskej republike 6,6 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Nové Zámky susedí, bola nasledovná: Komárno 5,7 %, Šaľa 3,8 %, Nitra 3,1 % a Levice 5,3 %.

Tabuľka 10: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet UoZ	459	313	321	245	146	120	132	186	175	134
Miera nezamestnanosti* (%)	18,9	12,9	13,2	10,1	6,0	4,9	5,4	7,7	7,2	5,5

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021.

Zdroj: SODB 2021, UPSVaR, vlastné spracovanie

Graf 8: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2013-2022 (k 31.12.)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Na konci roku 2022 bolo v obci Dvory nad Žitavou prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 134 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 62 mužov (46,3 %) a 72 žien (53,7 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, rozloženie UoZ podľa jednotlivých vekových skupín je rovnomerné. V obci teda neexistuje žiadna veková skupina, ktorá by bola v porovnaní s inými výraznejšie marginalizovaná.

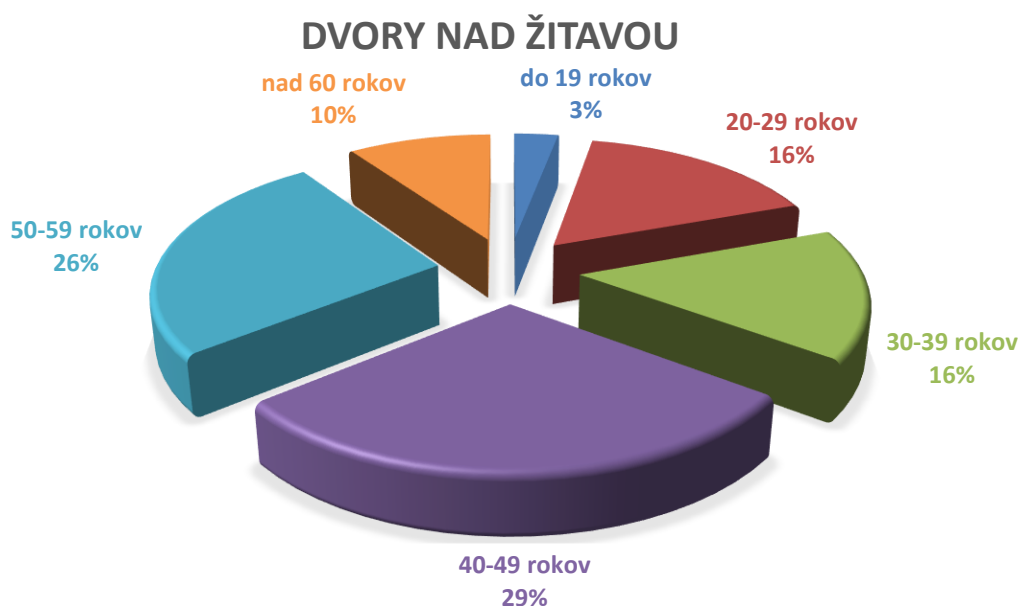
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2022

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
4	3,0	22	16,4	21	15,7	39	29,1	35	26,1	13	9,7	134	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

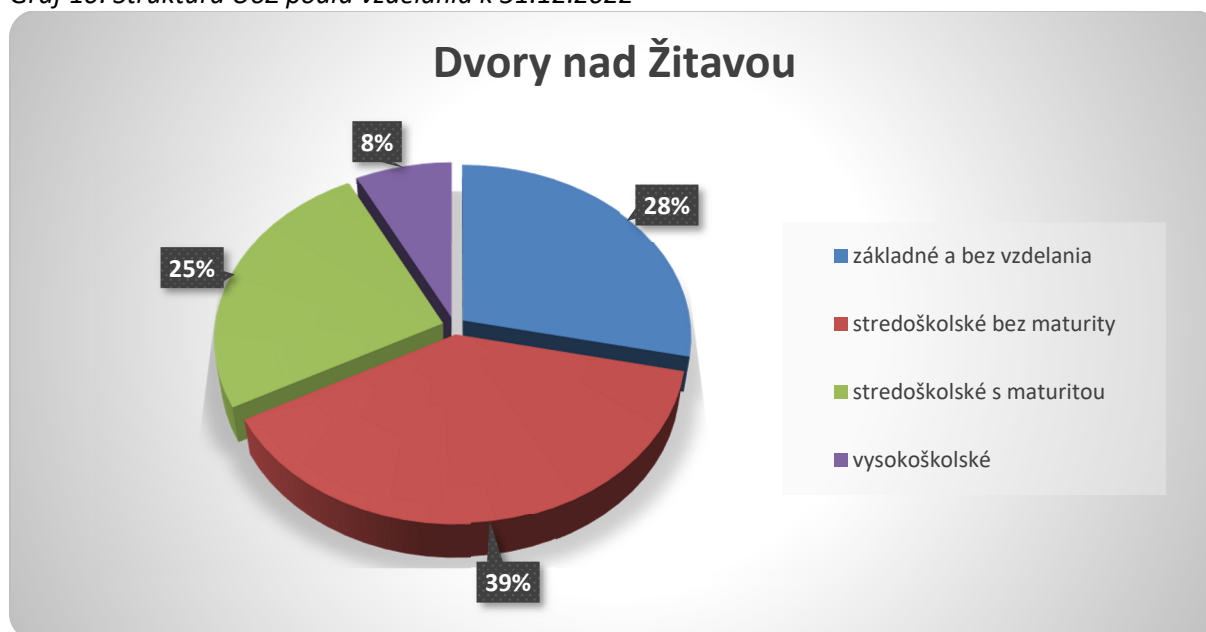
Graf 9: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2022

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra UoZ podľa vzdelania je vo Dvoroch nepriaznivá. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je vo Dvoroch nad Žitavou veľmi negatívnou skutočnosť, že zo 134 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2022 bolo až 28 % UoZ (38 osôb) s najvyšším ukončeným vzdelaním základným alebo bez vzdelania. Ak teda platí, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce, tak takmer tretina UoZ v obci Dvory má z dôvodu nízkeho vzdelania prístup na trh práce značne sťažený.

Graf 10: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2022

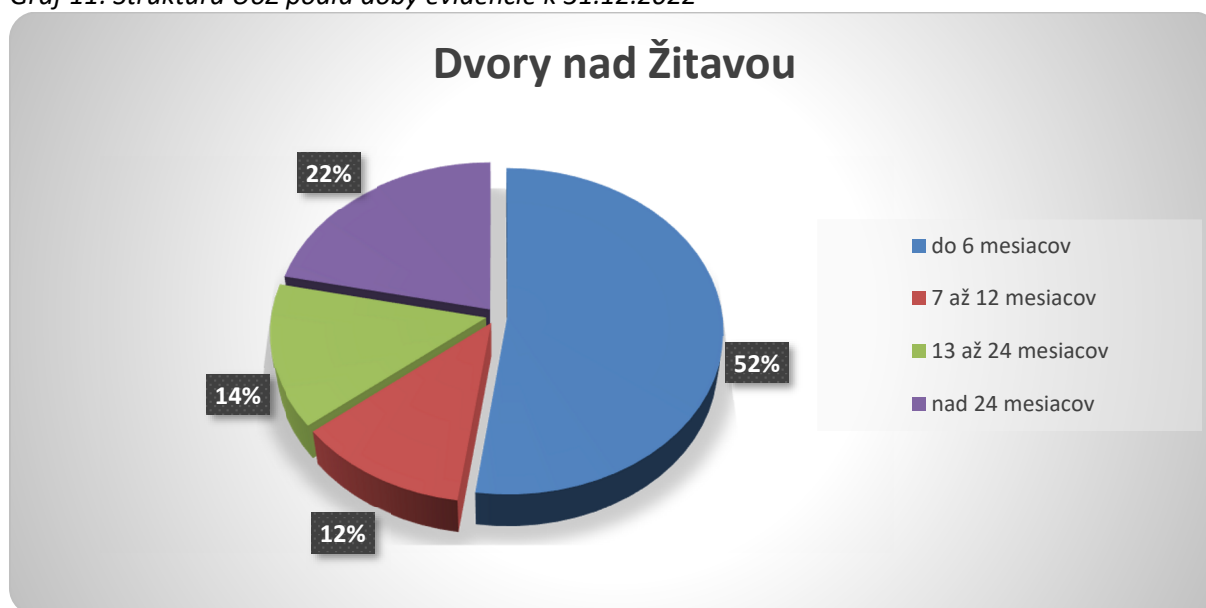
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobozamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomickeho a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobozamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

Problémom z hľadiska možnej zamestnateľnosti uchádzačov o zamestnanie je ich dlhodobá nezamestnanosť. Až 36 % UoZ v obci Dvory patrí medzi dlhodobozamestnaných obyvateľov (nezamestnanosť nad 12 mesiacov). To sú osoby, u ktorých je ich umiestnenie na trhu práce značne komplikované (najmä z dôvodu straty, príp. absencie pracovných návykov). Pre porovnanie, v Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2022 pohyboval na úrovni cca 40 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 19 % a podiel dlhodobozamestnaných až okolo úrovne 41 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobozamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie).

Graf 11: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2022

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Kvalifikačná štruktúra UoZ v obci je nepriaznivá. Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa KZAM majú vo Dvoroch nad Žitavou pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (51 UoZ zo 134; 38,1 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi, dokladanie tovaru, pomocné práce, likvidovanie odpadov a pod.).

Tabuľka 12: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2022

Trieda KZAM	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	1	0,7
2 - Špecialisti	5	3,7
3 - Technici a odborní pracovníci	4	3,0
4 - Administratívni pracovníci	17	12,7
5 - Pracovníci v službách a obchode	20	14,9
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	0	0,0
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	12	9,0
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	8	6,0
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	51	38,1
N/A - neurčené	16	11,9
Spolu	134	100,0

* klasifikácia zamestnaní je vytvorená v súlade s medzinárodnou štandardnou klasifikáciou zamestnaní ISCO-08
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Zastavané územie obce je lokalizované približne v strede katastra. Charakteristika bytového fondu vo Dvoroch nad Žitavou nie je veľmi dobrá. V čase Sčítania 2021 (SODB 2021) sa v obci nachádzalo spolu 1 750 domov, v ktorých bolo 1 822 bytov. Priemerná obložnosť bytov za celú obec je 2,7 obyvateľa na jeden byt. V štruktúre domového fondu prevládali predovšetkým rodinné domy (1 705 domov; 97,4 %). V obci sa nachádza aj 31 bytových domov.

Napojenie na verejný vodovod priamo v dome malo v tom čase 1 282 domov (73,3 %). Žiadnu vodovodnú prípojku nemalo až 72 domov (4,1 %). Pripojenie na verejnú kanalizačnú sieť malo len 461 domov (26,3 %), pričom až 107 domov (6,1 %) bolo úplne bez kanalizácie (tzn. ani verejná kanalizácia, septik, žumpa, ani domová čistička). V obci sa nachádzajú najmä stredne veľké byty (s 3 obytnými miestnosťami). Väčšina domov v obci bola postavená počas socializmu, čiastočne však možno v obci výstavbu pozorovať aj v ostatných rokoch. Tá je však utlmená, v obci od roku 2011 do roku 2021 vzniklo len 75 nových domov (v priemere necelých 8 domov ročne)

Tabuľka 13: Počet domov podľa typu domu

Typ domu	Počet domov	Podiel (%)
rodinný dom	1 705	97,4
bytový dom	31	1,8
polyfunkčná budova	0	0,0
ostatné budovy na bývanie	3	0,2
neskolaudovaný rodinný dom	3	0,2
núdzový objekt, neurčený na bývanie	0	0,0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	3	0,2
ostatné	4	0,2
nezistený	1	0,1
SPOLU	1 750	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 14: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky

	v dome - z verejnej siete	v dome - vlastná	mimo domu - z verejnej siete	mimo domu - vlastná	bez prípojky	nezistený	Spolu
Počet domov	1 282	318	49	12	72	17	1 750
Podiel (%)	73,3	18,2	2,8	0,7	4,1	1,0	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 15: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

	septik, žumpa	prípojka na kanalizačnú sieť	domáca čistička odpadových vôd	bez kanalizácie	nezistený	Spolu
Počet domov	1 166	461	1	107	15	1 750
Podiel (%)	66,6	26,3	0,1	6,1	0,9	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 16: Byty podľa obytných miestností

	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu
Počet bytov	26	136	654	515	471	20	1 822
Podiel (%)	1,4	7,5	35,9	28,3	25,9	1,1	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 17: Domy podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919- 1945	1946- 1960	1961- 1980	1981- 2000	2001- 2010	2011- 2015	2016 a neskôr	nezistené	Spolu
Počet domov	47	265	327	696	279	53	41	34	8	1 750
Podiel (%)	2,7	15,1	18,7	39,8	15,9	3,0	2,3	1,9	0,5	100,0

Zdroj: SODB 2021

Mapa 6: Lokalizácia zastavaného územia obce a fyzická štruktúra krajiny v katastri Dvorov

Legenda

— hranica katastrálneho územia

0 1 2 3 km

Zdroj podkladovej mapy: ZBGIS

Spracované pomocou opensource programu QGIS Geographic Information System (qgis.org), 2023

Zdroj: vlastné spracovanie

Vnútroštruktúra intravilánu obce je z hľadiska charakteristík domového a bytového fondu, ako aj z hľadiska rozmiestnenia rómskeho obyvateľstva výrazne diferencovaná. Všetky vyššie v tabuľkách uvedené údaje, pochádzajúce z SODB 2021, predstavujú sumárne údaje za celú obec. Vo Dvoroch však žije komunita Rómov, ktorá tvorí cca 1/5 celkového počtu obyvateľov obce. Rómske obyvateľstvo² sa pritom v porovnaní s nerómskou populáciou vyznačuje veľmi špecifickými demografickými, sociálnymi, socioekonomickými (a inými) znakmi. Na účely analýzy domového a bytového fondu obce je preto vhodné rozčleniť intravilán Dvorov na 6 samostatných celkov. Tieto celky sa od seba vzájomne odlišujú najmä charakterom zástavby, kvalitou domového fondu a počtom Rómov tam žijúcich.

Vo Dvoroch aktuálne žije cca 1 000 Rómov, z nich 45 % žije v 5 koncentráciách a 55 % integrovane. Na základe údajov z ARK 2019 možno intravilán obce v nadväznosti na rozmiestnenie rómskeho obyvateľstva a charakter zástavby rozčleniť na 6 samostatných celkov: 1 – Bešeňovská cesta, 2 – ul. Fajkova, 3 – ul. J. Aranya, 4 – Krivánska ulica, 5 – Sklený vrch, 6 – ostatná časť obce. Rómovia žijú v každom z týchto 6 celkov. Najviac Rómov žije integrovane (6 – ostatná časť obce), z hľadiska jednotlivých koncentrácií žije najviac Rómov na ul. J. Aranya. Kvalita domového fondu je v niektorých koncentráciách oproti iným lokalitám obce značne znížená.

Veľkým pozitívom je, že takmer všetci Rómovia bývajú v skolaudovaných rodinných domoch. V obci sa pritom nenachádzajú žiadne chatrče, obyvatelia rómskej národnosti bývajú v riadne skolaudovaných rodinných domoch. To so sebou prináša nesporné výhody, nakoľko obyvatelia tak majú k dispozícii prístup na všetky inžinierske siete, vrátane všetkých výhod s tým spojených (prístup k teplej vode a splachovaciemu záchodu, vyšší komfort bývania, lepšie hygienické podmienky a pod.).

Obložnosť bytov v jednotlivých lokalitách obce je výrazne rozdielna, v rómskych obydliach je výrazne vyššia ako u obyvateľov „nerómskeho“ pôvodu. Na porovnanie kvalitatívnej úrovne bývania sa používajú rôzne ukazovatele (napr. obložnosť bytu, vybavenosť bytu a domu, počet osôb na 1 miestnosť, počet m² obytnej plochy na 1 osobu a iné), majúce výrazný vplyv na kvalitu života obyvateľov. Ako už bolo spomenuté, priemerná obložnosť bytov za celú obec Dvory nad Žitavou je 2,7 (priemerné ukazovatele obložnosti bytov na Slovensku sa pritom štandardne pohybujú cca okolo úrovne 3, takže v tomto smere obec ako celok „nevybočuje“ z priemeru). Ak však zväčšíme mierku prieskumu, ukáže sa, že táto hodnota v jednotlivých lokalitách Dvorov veľmi kolíše – najvyššia obložnosť bytov je na ulici J. Aranya a na Bešeňovskej ceste (cca 8 ob./byt).

Tabuľka 18: Počet Rómov a obložnosť bytov v jednotlivých lokalitách obce

	Počet Rómov	Obložnosť rómskych obydlií
Počet Rómov, bývajúcich:		
Na Bešeňovskej ceste	40	8,0
na ul. Fajkovej	40	5,7
na ul. J. Aranya	202	6,7
na ul. Krivánskej	56	3,7
na Sklenom vrchu	105	8,1
v ostatných častiach obce (integrovane)	560	2,3*
Obec Dvory nad Žitavou	1 003	2,7**

* Obložnosť za ostatnú časť obce ako celok, nielen za rómske obydliá

* Obložnosť za celú obec, nielen za rómske obydliá

Zdroj: ARK 2019

² Myslí sa tu rómske obyvateľstvo vo všeobecnosti, nielen v obci Dvory nad Žitavou.

Územný plán obce počíta do budúca s rozvojom bývania tak v rámci existujúcej zástavby (napr. zahusťovaním zástavby – na záhradách rodinných domov, príp. zbúraním starého domu a výstavbou nového), ako aj postupným rozširovaním existujúcej zástavby (napr. predĺžením existujúcich ulíc). Vo Dvoroch nad Žitavou existuje aj samostatná lokalita IBV, pripravená na výstavbu rodinných domov – IBV Nový svet.

Mimoriadne dôležitým faktorom z pohľadu rozvoja obce (nielen z pohľadu rozvoja individuálnej bytovej výstavby, ale z pohľadu komplexného rozvoja – tzn. napr. aj poľnohospodárstva, budovania infraštruktúry, prípadných nájomných vzťahov k pozemkom a pod.) je jednoduchosť / resp. komplikovanosť vlastníckej štruktúry pozemkov v katastri obce.

V tejto súvislosti možno konštatovať, že štruktúra vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce Dvory nad Žitavou je mimoriadne komplikovaná (obrovský počet parciel; väčšina parciel zapísaná v registri „E“; obrovské množstvo spoluvlastníkov na jednotlivých parcelách a pod.). Riešením tohto (z pohľadu komplexného rozvoja obce) negatívneho javu je vykonanie komplexného projektu pozemkových úprav (PPÚ) v extraviláne.

Dopravná infraštruktúra

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné cestné a železničné komunikácie je poloha Dvorov nad Žitavou nevýhodná. Najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska – diaľnica D1, ako aj rýchlostná cesta R1 (súčasť tzv. južnej trasy medzi Bratislavou a Košicami) sa totižto nachádzajú vo veľkej vzdialenosti od obce. Podobne je to s napojením na hlavnú železničnú tepnu Slovenska. Najdôležitejším dopravným uzlom v okolí Dvorov nad Žitavou, na ktorom sa nachádzajú zastávky medzinárodnej prepravy, je viac ako 40 km vzdialené mesto Nitra.

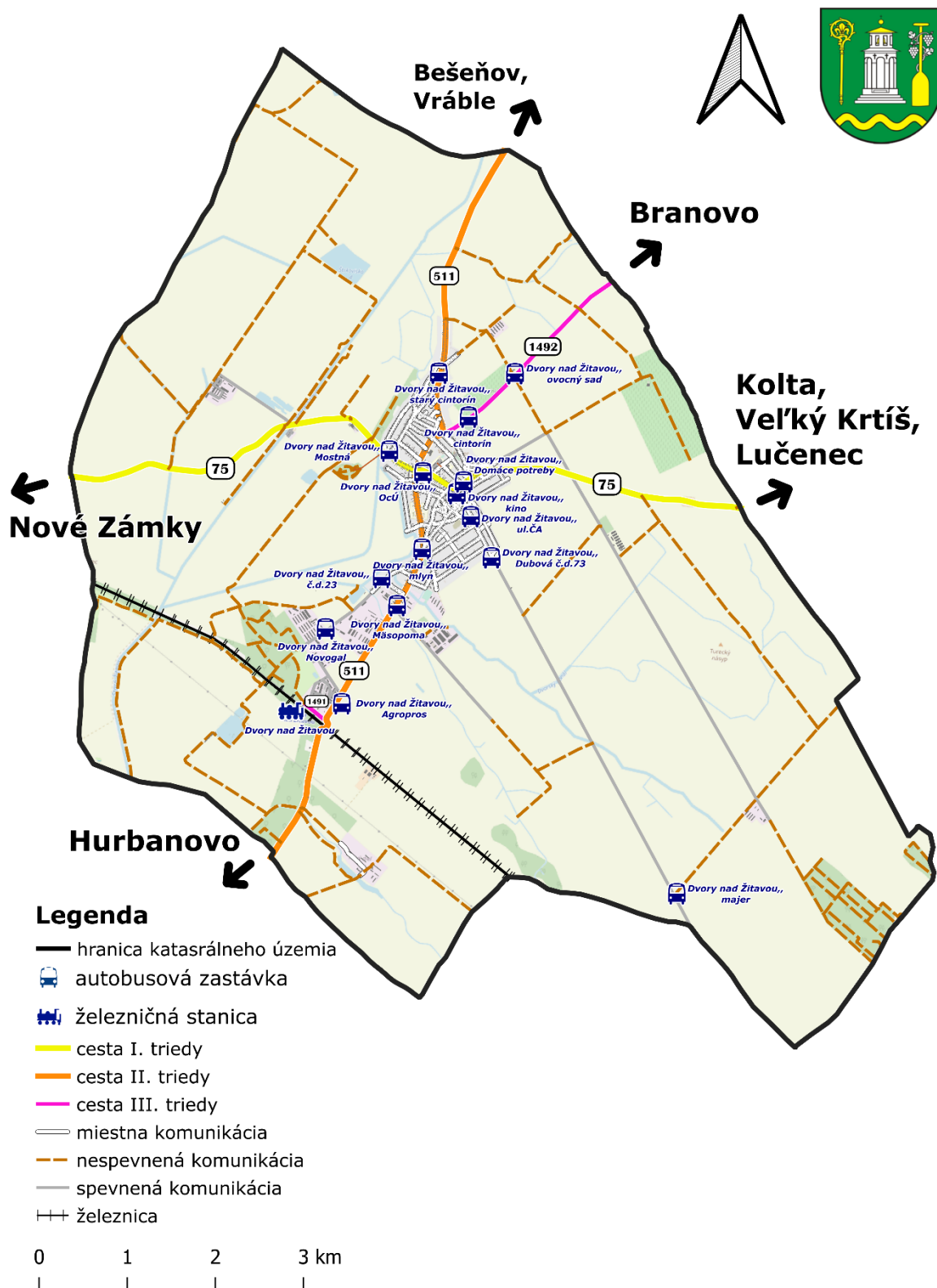
Samotná obec Dvory nad Žitavou leží popri dvoch cestách – ceste 1. triedy č. I/75 a ceste 2. triedy č. II/511. Križovatka týchto ciest sa nachádza priamo v centre obce, pri obecnom úrade. Obe tieto komunikácie pritom vedú centrálnou časťou intravilánu, čo znamená, že doprava v obci predstavuje významný stresový faktor. Cesta I/75 vedie západovýchodným smerom (od Nových Zámkov smerom na Levice), cesta II/511 vedie severo-južným smerom (od Vrábeľ smerom na Hurbanovo).

Na tieto cesty I. a II. triedy sa vo Dvoroch napája sieť miestnych komunikácií. Väčšina miestnych komunikácií vo Dvoroch nad Žitavou má bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym (avšak v niektorých častiach obce pomerne úzkym) šírkovým usporiadaním. Kvalita niektorých miestnych ciest v obci je slabá, viaceré komunikácie si vyžadujú rekonštrukciu.

Odstavné parkovacie plochy pre osobné automobily sa v obci nachádzajú na miestach s vyššou koncentráciou automobilov (napr. v centre mesta alebo pri cintoríne). Chodníky pre peších sú v obci vybudované popri niektorých komunikáciách, kvalita väčšiny z nich (najmä mimo centra obce) je však veľmi nízka.

Mapa 7: Dopravná infraštruktúra v obci Dvory nad Žitavou

Zdroj podkladovej mapy: OpenStreetMap

Spracované pomocou opensource programu QGIS Geographic Information System (qgis.org), 2023

Zdroj: vlastné spracovanie

Technická infraštruktúra

Obec má technickú infraštruktúru vybudovanú na pomerne dobrej úrovni. Vybudovaný je verejný vodovod, kanalizácia aj ČOV. Obec je plynofikovaná, všetky časti obce sú plne elektrifikované. Vo Dvoroch nad Žitavou funguje verejné osvetlenie, ktoré bolo z dôvodu vyššej energetickej účinnosti (a úspornosti) zrekonštruované a zavedené bolo LED osvetlenie. Vo Dvoroch je dostupný mobilný signál aj internetové pripojenie.

Tabuľka 19: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	áno
ČOV	áno
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby

Obyvatelia Dvorov nad Žitavou za základnou zdravotnou starostlivosťou dochádzať nemusia. Ambulancie základnej zdravotnej starostlivosti, v rámci ktorých sa zriaďujú zdravotné obvody (ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast, ambulancia zubného lekára a gynekologická ambulancia), sa totižto nachádzajú priamo v obci. Okrem týchto ambulancií sú pre obyvateľov dostupné aj niektoré špecializované ambulancie (napr. diabetologická) a rehabilitačné centrum. Ďalšie špecializované zdravotné ambulancie sa nachádzajú v okolitých mestách (najmä v Nových Zámkoch).

Vo Dvoroch sa nachádza stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov), zriadený je tu Dobrovoľný hasičský zbor obce (DHZ-O) a funguje tu aj občianske združenie dobrovoľných hasičov (DHZ). Spomedzi základných služieb sú v obci k dispozícii viaceré predajne rozličného tovaru, reštauračné služby, pošta alebo bankomat. Najbližšie pobočky banky a zdravotnej poisťovne sa nachádzajú v Nových Zámkoch.

Okrem vyššie spomenutých základných služieb sú priamo v obci obyvateľom dostupné viaceré rôzne ďalšie služby – napr. čerpacia stanica, služby starostlivosti o ľudské telo, služby autoopravovne, iné opravárenské služby a pod.

Tabuľka 20: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2023)

Praktický lekár pre dospelých	áno	Zariadenie sociálnych služieb	áno
Praktický lekár pre deti a dorast	áno	Pošta	áno
Stomatologická ambulancia	áno	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	áno	Bankomat	áno
Lekáreň	áno	Stanica Hasičského a záchr. zboru	áno
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	áno

Zdroj: Obecný úrad

Z hľadiska poskytovania sociálnych služieb (na základe zákona o sociálnych službách) zabezpečuje obec Dvory nad Žitavou svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom;
- **terénna sociálna práca:** jej hlavným cieľom je komplexné riešenie sociálnej exklúzie marginalizovaných skupín občanov žijúcich v obci. Prostredníctvom terénnej sociálnej práce obec systematicky prispieva k zlepšeniu kvality života jednotlivcov a rodín v riziku sociálneho vylúčenia. V roku 2023 obec túto činnosť zabezpečuje prostredníctvom dvoch terénnych sociálnych pracovníkov;
- **opatrovateľská služba:** sociálna služba poskytovaná obcou terénnou formou na neurčitý čas fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách a tiež fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4 tohto zákona. Ide teda najmä o pomoc osobám, ktoré majú zníženú sebestačnosť z dôvodu veku, chronického ochorenia alebo zdravotného postihnutia a sú odkázaní na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy (osobná hygiena, stravovanie, pomoc pri vyzliekaní a obliekaní, pomoc pri chôdzi), úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť (nákup, príprava jedla, upratovanie, pranie, žehlenie) a pri základných sociálnych aktivitách (sprievod na lekárske vyšetrenie, vybavenie úradných záležitostí). Obec Dvory nad Žitavou je v registri poskytovateľov NSK zaregistrovaná ako poskytovateľ tejto sociálnej služby.

Okrem samotnej obce je ďalším poskytovateľom sociálnych služieb neverejný poskytovateľ s názvom CLARITAS, n.o. Ide o neziskovú organizáciu so sídlom v Nových Zámkoch, ktorá vo Dvoroch nad Žitavou prevádzkuje zariadenie pre seniorov s kapacitou 100 osôb. V obci nepôsobia žiadni iní verejní ani neverejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Okrem vyššie uvedených služieb, zabezpečovaných na základe zákona o sociálnych službách, zabezpečuje obec Dvory nad Žitavou pre svojich obyvateľov na úseku sociálnych vecí a v záujme podpory komunitného rozvoja aj iné služby, podporu, pomoc a aktivity (na základe iných zákonov alebo všeobecne záväzných nariadení obce) – napr.:

- **výkon osobitného príjemcu prídavku na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku:** túto činnosť obec vykonáva v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny;
- **výkon osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi:** túto činnosť obec vykonáva taktiež v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny;
- **menšie obecné služby:** služba poskytovaná v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorej je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky; v obci túto službu využíva priemerne cca 5 dlhodobo nezamestnaných osôb;
- **miestne občianske poriadkové služby** (bývalé rómske občianske hliadky; od r. 2023 sa nazývajú Miestne občianske a preventívne služby, tzv. MOaPS): služba poskytovaná v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktorej cieľom je (o. i.) zabezpečiť udržiavanie verejného poriadku a bezpečnosti v obci, podporovať komunitný rozvoj a znižovať trestnú činnosť v rámci protispoločenských konaní. Okrem hlavných cieľov sa v rámci spoločenského dialógu taktiež buduje vzťah medzi rómskym a nerómskym obyvateľstvom obce. V rámci tohto projektu získavajú v obci zamestnanie príslušníci marginalizovaných rómskych komunít;
- **iné opatrenia aktívnej politiky trhu práce** (napr. podľa § 50 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti): služby poskytované v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, cieľom ktorých je udržiavať, resp. rozvíjať u nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky;

- **sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela:** obec pri výkone svojej samosprávnej pôsobnosti na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zabezpečuje rodine, maloletému dieťaťu, mladému dospelému a iným dospelým osobám ochranu a starostlivosť. V prípade umiestnenia maloletého dieťaťa do ústavnej starostlivosti spolupôsobí pri obnove rodinných pomerov za účelom návratu dieťaťa do prirodzeného rodinného prostredia a vyhľadáva fyzické osoby, ktorým by bolo možné zveriť dieťa do starostlivosti. Poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania. Pomoc na úseku sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately obec poskytuje povinne za predpokladu, že takáto situácia nastane.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V rámci predprimárneho vzdelávania je v obci na adrese J. A. Komenského 27 k dispozícii materská škola, ktorá funguje ako neprávny subjekt a jej zriaďovateľom je obec Dvory nad Žitavou. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie, v šk. roku 2022/2023 ju navštevovalo 62 detí. Súčasťou materskej školy je aj Materská škola s vyučujúcim jazykom maďarským – Óvoda, v šk. roku 2022/2023 ju navštevovalo 34 detí. Kapacita materskej školy je pre súčasný počet navštevujúcich detí nedostatočná a je potrebné ju rozšíriť. Popri materskej škole funguje aj školská jedáleň.

Vo Dvoroch nad Žitavou sa nachádza aj plne organizovaná Základná škola (na adrese Hlavné námestie 14). Ide o samostatný právny subjekt, ktorého zriaďovateľom je obec Dvory nad Žitavou. Popri ZŠ je zriadený (ako organizačná zložka ZŠ) aj školský klub detí, v ktorom majú žiaci školy možnosť absolvovať v popoludňajších hodinách rôzne výchovno-vzdelávacie aktivity. V šk. roku 2022/2023 základnú školu navštevovalo 283 žiakov. Okrem tejto školy je vo Dvoroch zriadená aj Základná škola Adolfa Majthényiho s vyučovacím jazykom maďarským. Škola sídli na adrese Hlavné námestie 13, jej zriaďovateľom je taktiež obec. V šk. roku 2022/2023 ju navštevovalo 235 žiakov. Všetky školské budovy sa nachádzajú v spoločnom areáli a majú k dispozícii aj telocvičňu. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu žiaci z obce navštevovať, sa nachádzajú v Nových Zámkoch.

Kultúrny život v obci je primeraný veľkosti obce – počas roka sa tu koná niekoľko kultúrno-spoločenských podujatí (napr. Obecné dni, Svätovánska noc pod kalváriou, Majáles, Deň detí,...). Z hľadiska infraštruktúry kultúrnych zariadení má obec vybudovaný kultúrny dom a zriadenú má aj obecnú knižnicu. V priestoroch kultúrneho domu funguje vysunuté pracovisko Základnej umeleckej školy Nové Zámky (klavírna a výtvarná trieda), jazyková škola ÚSPECH a 28. sz. Kaszap István cserkészcsapat – skautský zbor. V obci sa nachádza aj obecné múzeum, ktoré prezentujúce históriu obce (napr. aj výstavou poľnohospodárskeho náradia). Pri obci je vybudovaná kalvária, pozostávajúca z krížovej cesty, ústredného kríža, zvonice a kaplnky. Priamo vo Dvoroch nepôsobí žiadna folklórna skupina ani ochotnícke divadelné teleso, v rámci ktorého by mohli miestni obyvatelia pôsobiť. Pôsobia tu však viaceré spevácke telesá.

Pre potreby športového vyžitia obyvateľov je v obci prístupných viacero športovísk a športovo-rekreačných zariadení. V južnej časti intravilánu je vybudovaný futbalový areál, v ktorom pôsobí futbalový klub TJ Družstevník Dvory nad Žitavou. V rámci tohto klubu v aktuálnej súťažnej sezóne (2023/2024) pôsobia futbalové družstvá dospelých, starší dorast (U19), starší žiaci (U15) a prípravka (U11). V areáli školy je vybudované aj multifunkčné ihrisko, workoutové a basketbalové ihrisko. V obci je vybudované aj detské ihrisko.

Tabuľka 21: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	áno
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Obecná knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky folklórny, divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	áno
Spevácky súbor	áno	Športový klub	áno

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj vo Dvoroch nad Žitavou má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádza barokový rímskokatolícky kostol sv. Vojtecha. Okrem tohto kostola je v obci vybudovaný aj kalvínsky kostol. V obci sa nachádza aj niekoľko pohrebísk (Cintorín Anjela strážneho, Cintorín sv. Anny so židovským cintorínom, Cintorín pod záhradami), ale pre potreby pochovávaní je dostupný len cintorín na Branovskej ceste. Na tomto cintoríne je na vykonávaní smútočných obradov vybudovaný aj Dom smútku.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 22: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Inštitúcia	Miesto poskytovania služieb
Matričný úrad	Dvory nad Žitavou
Pracovisko Finančnej správy	Nové Zámky
Pracovisko Obvodného oddelenia policajného zboru	Dvory nad Žitavou
Okresný súd	Nové Zámky
Okresný úrad	Nové Zámky
Pobočka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Nové Zámky

Zdroj: vlastné spracovanie

Bezpečnosť v obci

Priamo v obci Dvory nad Žitavou sídli Obvodné oddelenie policajného zboru. Navyše, z dôvodu zabezpečenia vyššej bezpečnosti obyvateľov a ochrany majetku zriadila samospráva obce Dvory aj obecnú políciu.

V intraviláne obce je zavedený monitorovací kamerový systém, ktorého súčasťou je aktuálne 20 kamier. Tie monitorujú najmä budovy v majetku obce (a im príslušné priestory). Z hľadiska prevencie kriminality, prípadného protispoločenského správania a v záujme spoľahlivejšieho zisťovania príp. porušení zákona by bolo vhodné existujúci kamerový systém v obci rozšíriť a osadiť ďalšie kamery na monitoring verejných priestranstiev, príp. aj potenciálne problémových úsekov z hľadiska cestnej premávky (napr. prechody pre chodcov a pod.).

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západo-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západo-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá³ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita

³ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Dolnej Nitry leží zhruba na pomedzí bohatejšej a chudobnejšej časti.

obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolohová atraktivita obce Dvory nad Žitavou, ležiacej na západnom Slovensku, je teda z aspektu jej potenciálu pre prítiahnutie investícií do priemyselnej výroby, resp. do prevádzok s vysokým počtom zamestnancov (napr. rôzne centrálné veľkosklady a pod.) relatívne dobrá, keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú práve na západe (s výnimkou funkčných mestských regiónov Košíc a Prešova).

Z mezopolohového hľadiska je lokalizácia obce pomerne výhodná. Poloha obce vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centram je totižto relatívne dobrá. Najvýraznejším ekonomickým centrom v okolitom regióne je susedné mesto Nové Zámky (rádius dennej dochádzky do zamestnania z obce Dvory však tvoria aj ďalšie, významnejšie ekonomické centrá – Komárno, najmä však Nitra). Horšie je to však s napojením na nadradenú cestnú infraštruktúru (diaľnice a rýchlostné cesty). Obec síce leží priamo na ceste 1. triedy (I/75), pričom v okolí obce sa nachádzajú aj ďalšie cesty 1. triedy, najbližšie napojenie na rýchlostnú cestnú komunikáciu má však až v Nitre. Z hľadiska železničnej infraštruktúry vedie katastrom obce aj železnica, ktorá spája Bratislavu cez Galantu, Nové Zámky a Štúrovo s Budapešťou.

Vzhľadom na vyššie uvedené by asi nebolo namieste domnievať sa, že priamo obec Dvory nad Žitavou má nejaký vysoký potenciál pre prilákanie rôznych významnejších investícií (napr. do priemyselnej výroby, logistiky a pod.) s vyšším počtom nových pracovných miest. V blízkosti obce sa však nachádzajú viaceré väčšie aj menšie centrá zamestnanosti (najmä Nové Zámky; vzdialenejšie sú už Nitra a Komárno), ktoré zabezpečujú pracovné príležitosti pre široké okolie a ktoré majú zároveň potenciál tvorby ďalších nových pracovných miest. Obyvateľstvo obce teda môže svoju zamestnanosť riešiť napríklad aj formou dennej dochádzky do zamestnania do okolitých miest.

Pol'nohospodárstvo a priemysel

Nakoľko leží obec v poľnohospodárskej krajine, v katastri obce sa nachádzajú obrovské plochy poľnohospodárskej pôdy. V jej štruktúre výrazne prevláda orná pôda (až 5 091 ha) nad trvalými trávnyimi porastmi (60 ha).

Tabuľka 23: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2022; v ha)

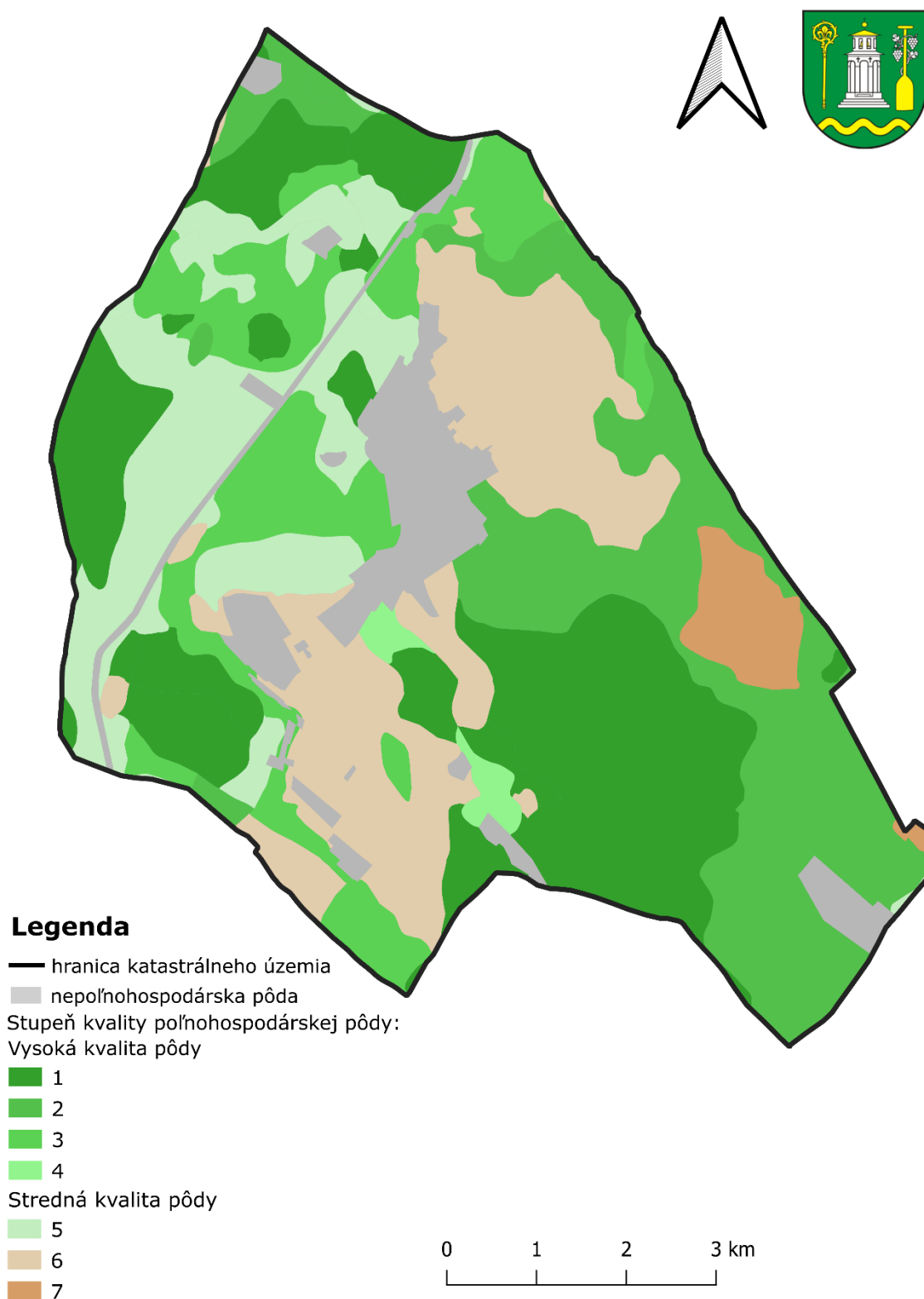
Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
5 091,3	0	128,0	71,7	230,0	60,1	5 581,0
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorcia		ostatné plochy		Spolu
222,2	137,4	388,6		55,8		804,0
Celková výmera územia						6 385,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Okrem obrovských dostupných plôch na poľnohospodársku výrobu je veľmi priaznivou aj skutočnosť, že v katastri Dvorov sa nachádzajú pôdy najvyššej kvality. Navyše, veľmi priaznivé sú aj ďalšie agroklimatické faktory - ako je napr. sklon svahov, priemerná ročná teplota a pod. V súvislosti so zmenou klímy však do popredia čoraz viac vystupuje problém sucha. Celkovo však možno konštatovať, že v poľnohospodárskej výrobe majú vzhľadom k všetkým týmto uvedeným skutočnostiam veľmi priaznivé podmienky (najmä) rastlinná, ako aj živočíšna poľnohospodárska výroba. V katastri obce hospodári viacero subjektov poľnohospodárskej veľkovýroby – napr. Združenie agropodnikateľov, Zeleninárske a potravinové družstvo a iní.

Mapa 8: Kvalita poľnohospodárskej pôdy v katastri obce

Zdroj podkladovej mapy: Pôdny portál VÚPOP (podnemapy.sk)

Spracované pomocou opensource programu QGIS Geographic Information System (qgis.org), 2023

QGIS

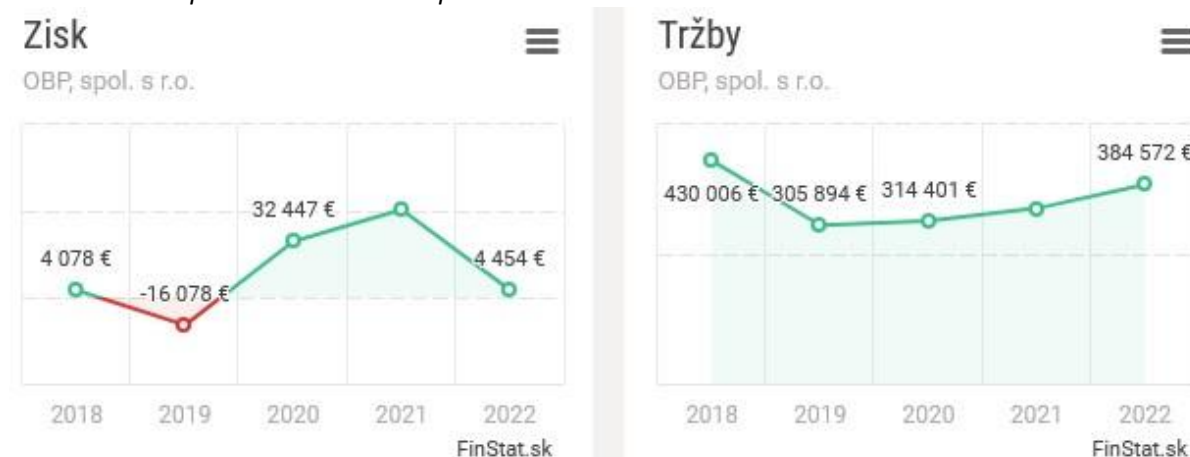
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Z hľadiska priemyselnej výroby sa vo Dvoroch nad Žitavou nachádza viacero (hoci menších) priemyselných prevádzok. Ide napr. o prevádzky naviazané na spracovanie poľnohospodárskej výroby, patriace do potravinárskeho priemyslu (napr. bitúnok, výroba mäsa alebo pečiareň), cukrárenská výroba a iné. Ostatné obyvateľstvo obce, pracujúce v priemysle, dochádza za prácou najmä do Nových Zámkov.

Na hospodárskej činnosti sa priamo podieľa aj samospráva obce. Dvory nad Žitavou sú totižto zakladateľom obecného podniku OBP, s.r.o. Tento obecný podnik sa vo svojej činnosti zameriava najmä na poskytovanie rôznych komunálnych služieb a na odpadové hospodárstvo. Jeho hospodárenie je dobré, za ostatných 5 rokov až 4x vykázal kladný výsledok hospodárenia.

Obrázok 1: Hospodárenie obecného podniku v rokoch 2018-2022

Zdroj: Finstat.sk

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Obec Dvory nad Žitavou leží pomerne ďaleko od najvýznamnejších turistických regiónov v rámci Slovenska, ktorými sú napríklad Tatry, Nízke Tatry, Spiš, Liptov, Slovenský raj a ďalšie. Rovnako sa v blízkosti obce nenachádzajú ani najvýznamnejšie kultúrno-historické pamiatky (za ktoré možno považovať najmä pamiatky UNESCO).

V relatívnej blízkosti obce sa však nachádza niekoľko iných kultúrohistorických, umelecko-historických aj technických pamiatok. Ide napr. o pamiatky v susednom meste Nové Zámky, vodný mlyn a most v Kolárove, alebo zo širšieho okolia v rámci Nitrianskeho kraja napr. Nitriansky hrad a palác v Nitre, Hradisko Zobor, ľudová architektúra vo Veľkých Lovciach, pevnosť v Komárne, archeologické nálezisko Hradisko Zámeček v Šuranoch a iné.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich v blízkom okolí koná viacero (napr. Veľkonočný alebo Vianočný remeselný trh v Nových Zámkoch, rôzne jarmoky a slávnosti v okolitých mestách a obciach a pod.). Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) v okolitom regióne sú teda na pomerne dobrej úrovni, pričom umelo vytvorené lokalizačné predpoklady CR (spoločenské aj kultúrno-historické) sú na lepšej úrovni ako prírodné lokalizačné predpoklady.

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Dvory nad Žitavou sú zatiaľ na slabej úrovni. V katastri obce sa nenachádza žiadna prírodná pamiatka a len dve kultúrno-historické pamiatky – Kostol sv. Vojtecha a Kalvária. V obci je niekoľko ubytovacích a stravovacích služieb pre turistov, ako napr. Penzión Žitava, Kaštieľ Boncz, Reštaurácia u Brošiho a iné. Obmedzená je však ponuka možností

trávenia voľného času. V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno skonštatovať, že cestovný ruch v obci Dvory nad Žitavou nebude pravdepodobne v najbližšej budúcnosti odvetvím, ktoré by pre jej obyvateľov zabezpečovalo vysoké príjmy. Z pohľadu potenciálneho rozvoja cestovného ruchu je však významnou skutočnosťou existencia geotermálneho vrtu s vysokou výdatnosťou, ktorý, okrem využitia na energetické účely, môže byť využitý napr. aj na výstavbu Aquaparku (resp. iného zariadenia s termálnou vodou). Takáto výstavba je však investične mimoriadne náročná. Každopádne, v prípade, ak by sa takéto stredisko cestovného ruchu podarilo v obci vybudovať, išlo by o výrazný rozvojový impulz v cestovnom ruchu obce.

Finančné hospodárenie

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

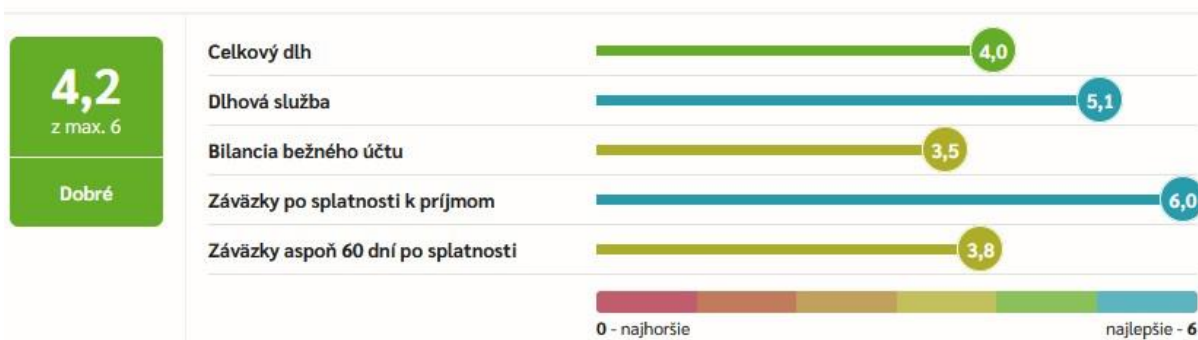
V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Ako ukazuje nasledujúci obrázok, obec Dvory nad Žitavou má dobré finančné zdravie. Ide o hodnotenie spoločnosti INEKO, ktorá na základe rôznych kritérií vypočítava finančné zdravie jednotlivých slovenských samospráv. Obec Dvory nad Žitavou získala 4,2 bodu zo 6 možných. Finančné zdravie samosprávy je za obdobie kalendárneho roku 2021 (novšie dáta zatiaľ k dispozícii nie sú).

Obrázok 2: Finančné zdravie obce Dvory nad Žitavou

Finančné zdravie

Zdroj: hospodarenieobci.sk

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva bol realizovaný v mesiaci september 2023 v kombinovanej forme – v tlačenej aj online verzii. Online podoba dotazníka bola zverejnená na webe obce (www.dvory.sk) a informácia o možnosti vyplnenia bola distribuovaná aj ďalšími informačnými kanálmi obce. Vyplnené tlačené dotazníky mohli obyvatelia odovzdať do schránky na stene obecného úradu. Lehota na vyplnenie dotazníkov bola od 8.9. do 1.10.2023 (vrátane).

Celkovo bolo vyplnených spolu 157 dotazníkov – z toho 24 v tlačenej podobe a 133 v online formulári. V dotazníku boli použité otvorené, uzavreté aj polouzavreté druhy otázok, ktoré skúmali demografickú a socioekonomickú štruktúru respondentov, spokojnosť respondentov s rôznymi oblasťami života obce, návrhy respondentov ohľadom rozvoja obce a pod.

V nadväznosti na počet vyplnených dotazníkov možno konštatovať, že spoľahlivosť dotazníkového prieskumu je znížená. To znamená, že samosprávne orgány obce by sa nemali výsledkami tohto prieskumu striktnie riadiť, určite ich však môžu použiť ako vhodný a použiteľný zdroj názorov, preferencií a potrieb obyvateľov obce.

V nasledovnom prehľade prinášame ucelené zhodnotenie výsledkov dotazníkového prieskumu (ktoré sú v niektorých prípadoch pre lepšiu prehľadnosť doplnené o graficky znázornené odpovede). Podrobnejšie výsledky dotazníkového prieskumu (najmä pri niektorých otázkach, kde bolo žiaduce uviesť odpovede v plnom znení), sa nachádzajú v prílohe.

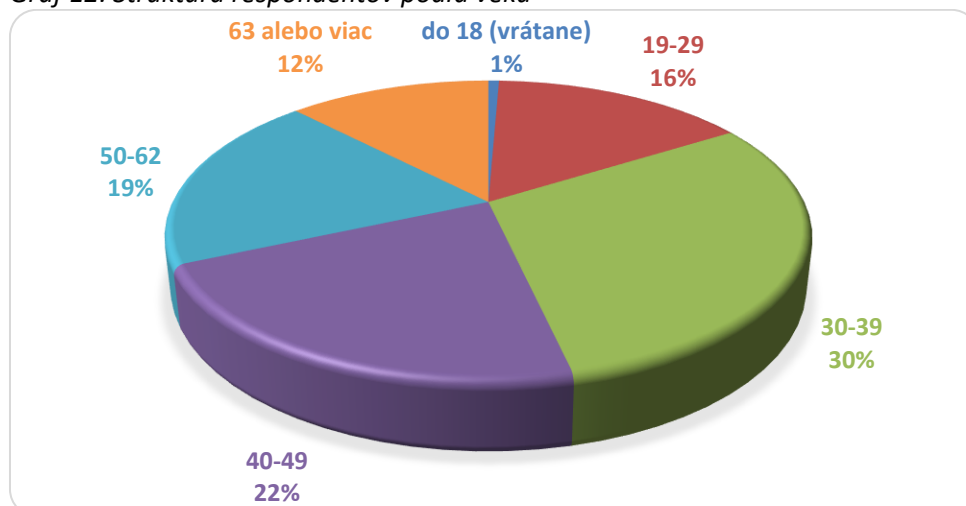
Výsledky prieskumu

Základné charakteristiky respondentov

- Prieskumu sa zúčastnilo 88 žien (57 %) a 67 mužov (43 %), 2 osoby svoje pohlavie neuviedli. Jednotlivé vekové kategórie boli zastúpené pomerne rovnomerne. Z hľadiska ekonomickej aktivity dominovali zamestnanci (63 %), výraznejší podiel však tvorili aj dôchodcovia (15 %), živnostníci/podnikatelia (10 %) a študenti (5 %). Prieskumu sa zúčastnili najmä respondenti so stredoškolským vzdelaním s maturitou (51 %) a s vysokoškolským vzdelaním (29 %). Respondenti so stredoškolským vzdelaním bez maturity tvorili 19 % podiel a osoby, ktoré majú ako najvyššie ukončené základné vzdelanie tvorili len 2 % podiel.

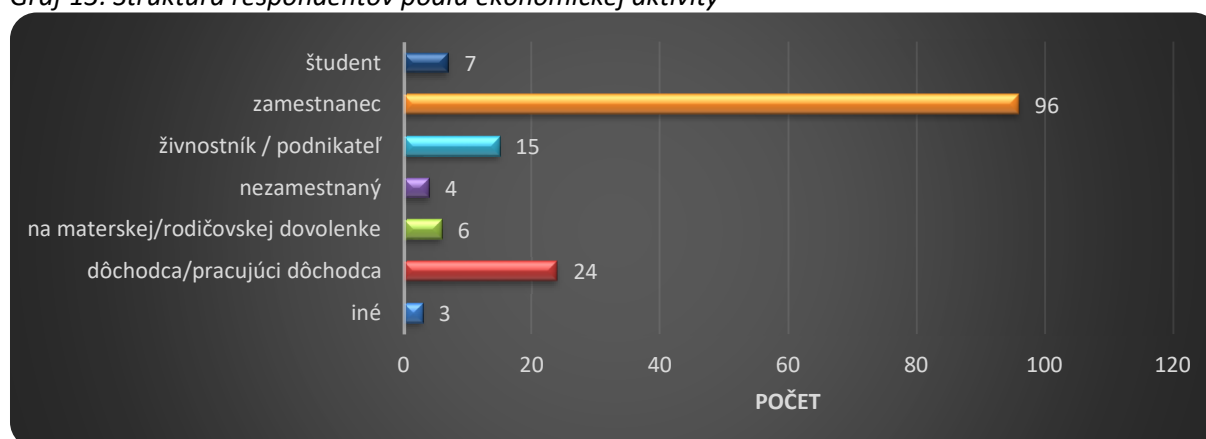

Graf 12: Štruktúra respondentov podľa veku

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Graf 13: Štruktúra respondentov podľa ekonomickej aktivity

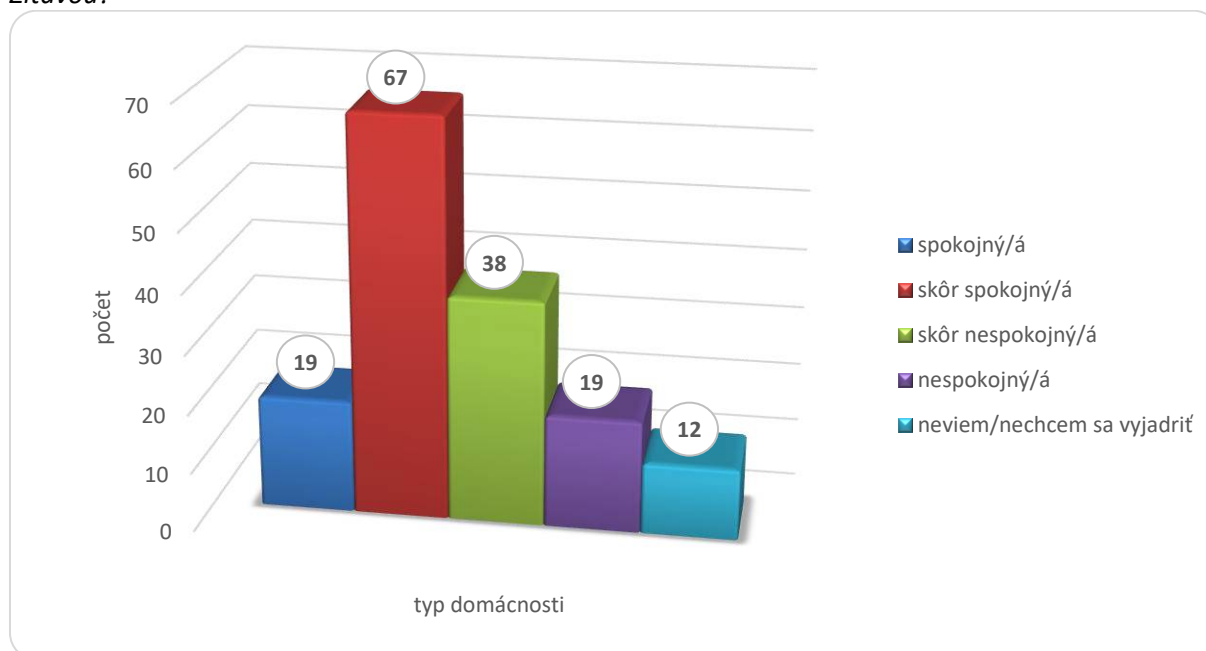
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Celková spokojnosť s obcou ako miestom života

- **Vo Dvoroch síce prevláda celková spokojnosť so životom v obci, ale len mierne.** Kým celkovú spokojnosť (spokojný alebo skôr spokojný) s kvalitou života v obci vyjadrilo vo Dvoroch nad Žitavou 86 respondentov zo 155 (tí, ktorí sa k tejto otázke vyjadrili), nespokojnosť (nespokojný alebo skôr nespokojný) zároveň deklarovalo až 57 osôb. Spokojnosť teda vyjadrilo 55 % respondentov a nespokojnosť 37 % z nich.

Graf 14: Ak by ste mali celkovo zhodnotiť situáciu – ako ste spokojný/á s kvalitou života vo Dvoroch nad Žitavou?

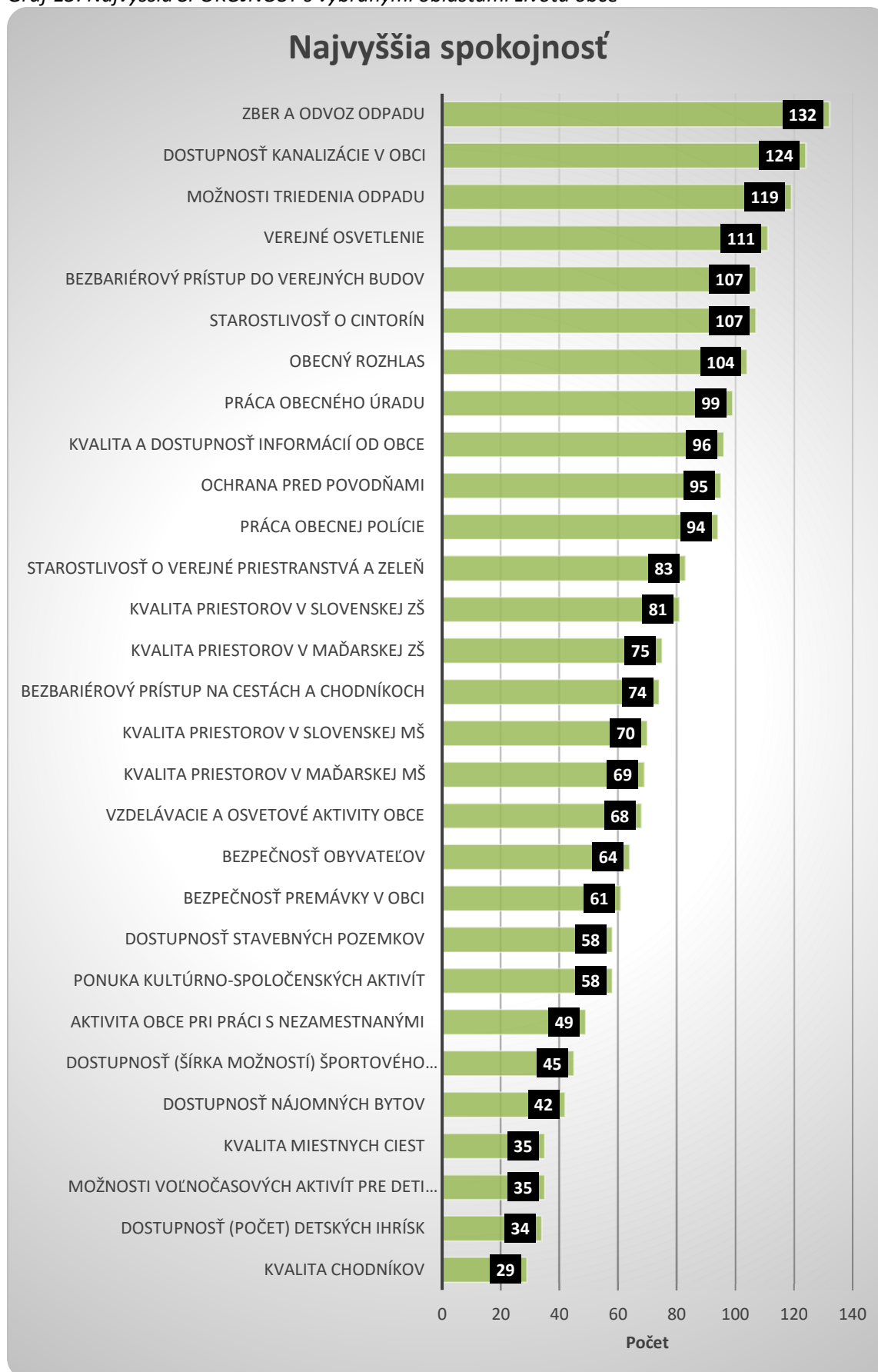
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Spokojnosť/nespokojnosť s vybranými oblasťami života obce

- **Najvyššia spokojnosť bola vyjadrená s odpadovým hospodárstvom, s verejným osvetlením, dostupnosťou verejnej kanalizácie, bezbariérovým prístupom do verejných budov a starostlivosťou o cintorín** (odpovede umiestnené na prvých piatich miestach z hľadiska početnosti získaných „hlasov“). Respondenti mali možnosť vyjadriť svoju spokojnosť alebo nespokojnosť s vopred „prednastavenými“ oblasťami života obce. Na výber pritom mali až 29 rôznych možností, týkajúcich sa odpadov, bývania, kultúry, športu, voľného času, bezpečnosti, starostlivosti o zeleň a pod. Pomerne vysoká miera spokojnosti (okrem vyššie uvedených oblastí) bola vyjadrená napr. ešte aj s fungovaním obecného rozhlasu, kvalitou a dostupnosťou informácií od obce alebo ochranou obce pred povodňami.
- **Na druhej strane, najvyššia NEspokojnosť bola vyjadrená predovšetkým s kvalitou miestnych ciest a chodníkov, s väčším odstupom nasledovala nespokojnosť s dostupnosťou detských ihrísk, dostupnosťou športového vyžitia a bezpečnosťou premávky v obci** (odpovede umiestnené na prvých piatich miestach z hľadiska početnosti získaných „hlasov“). Aj ďalšie najčastejšie uvádzané odpovede sa týkali nespokojnosti s dostupnosťou voľnočasových aktivít (či už pre deti a mládež alebo dostupnosti kultúrno-spoločenských aktivít) a bezpečnosti obyvateľov.

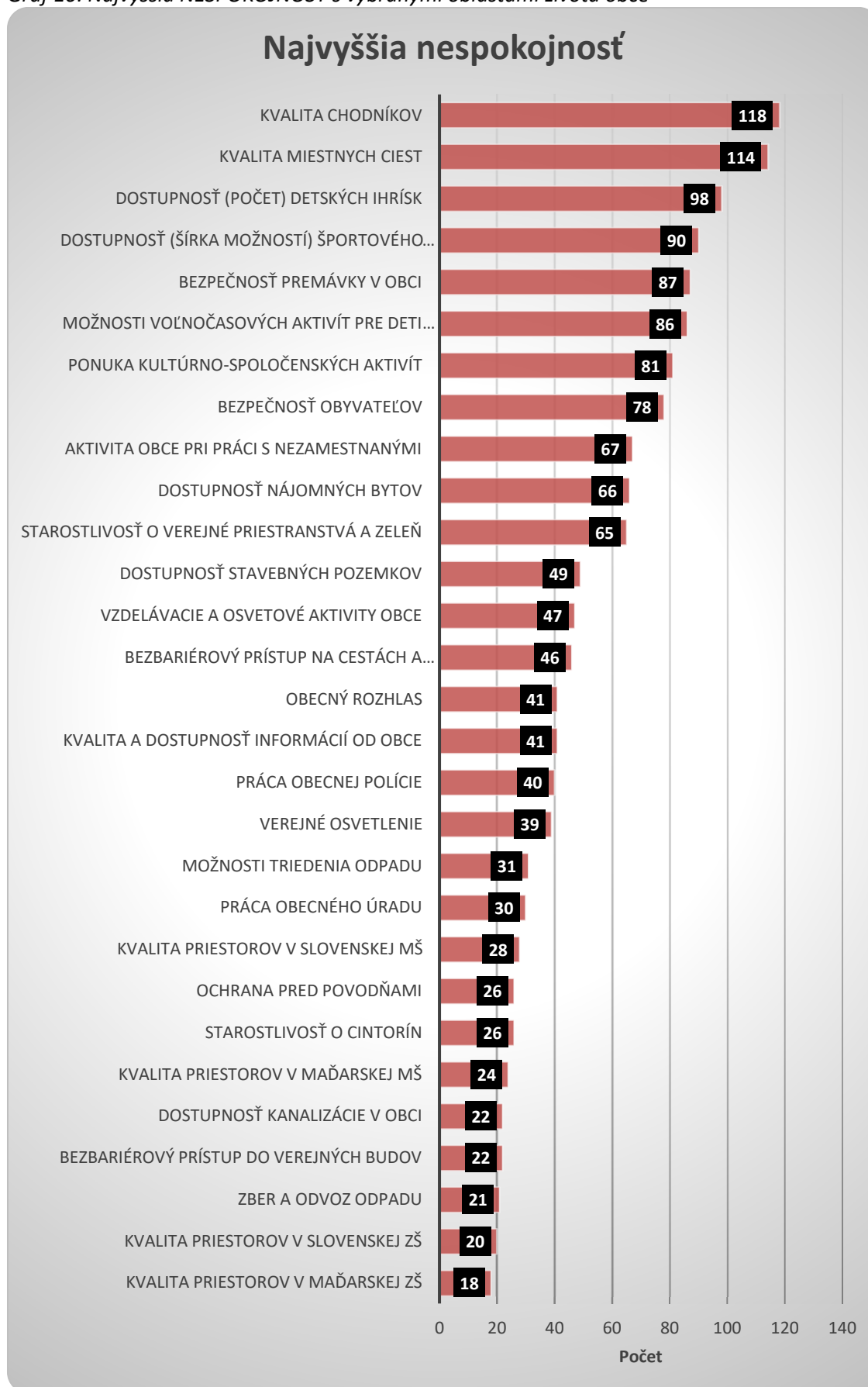
Graf 15: Najvyššia SPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Graf 16: Najvyššia NESPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne

- **Najvyššiu prioritu majú cesty a chodníky (aj cyklistické) a verejný poriadok (spojený s bezpečnosťou obyvateľov).** Respondenti si mohli vybrať maximálne 5 z prednastavených odpovedí a označiť tak, ktorým oblastiam by sa mala v obci venovať prioritná pozornosť. Jednoznačne najvyšší počet respondentov požaduje rekonštrukciu existujúcich ciest a chodníkov (cca každý druhý respondent). S väčším odstupom za touto rekonštrukciou sa umiestnili výstavba cyklistických chodníkov a nových chodníkov pre peších v rámci mesta tam, kde zatiaľ tieto chodníky vybudované nie sú. Piatym v poradí bol verejný poriadok a bezpečnosť obyvateľov.
- Okrem prednastavených odpovedí mohli respondenti v otvorenej otázke uviesť aj čokoľvek iné, čo považujú za prioritu. Túto možnosť využilo 10 z nich. Nakoľko išlo o veľmi rôznorodé odpovede, prinášame ich v nasledovnom prehľade v plnom znení (dve odpovede sa spracovateľ z dôvodu nevhodného obsahu rozhodol neuvádzať):
  - Údržba starých cintorínov
  - Kruhový objazd s bezpečným prechodom pre chodcov na križovatku Hlavná-Kolťanská - Dubová - Malá Komárňanská
  - Oprava a rekonštrukcia ciest, ďalšie kruhové objazdy kde je vysoká frekvencia premávky, prechody pre chodcov hlavne pri hlavnej ceste
  - Obec je zanedbaná, zarastená celá hlavná cesta, bordel jarku, po chodníku. Není sú chodníky smer Kolta, zarastené vyše metra burinou, neosvetlene okolie, krádeže v tých častiach, pohyb neznámych áut , cudzích ľudí. Nedostupnosť chodníkov, kočíkom nedá sa prejsť
  - Obec potrebuje obchvat
  - Postaviť obchvat
  - Starostlivosť o nezamestnaných
  - Práca, zamestnanie pre nezamestnaných

Graf 17: Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne

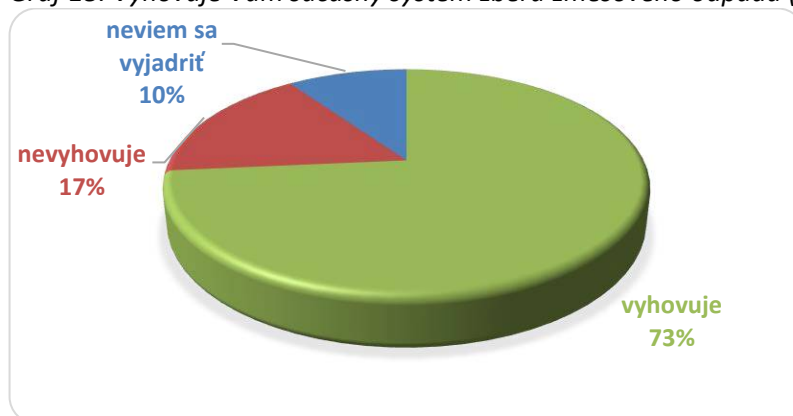
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Odpadové hospodárstvo

- **Výraznej väčšine respondentov súčasný systém zberu zmesového odpadu vyhovuje.** Vo Dvoroch nad Žitavou tento systém zberu odpadu vyhovuje až 73 %-ám respondentov, nevyhovuje len 17 %-ám z nich. Respondenti mohli pritom uviesť aj dôvody, kvôli ktorým im tento systém nevyhovuje. Túto možnosť využilo 20 osôb. Z nich 8 sa vyjadrilo, že sa v obci triedi len málo druhov odpadu, ďalších 6 požadovalo vyššiu frekvenciu zberu odpadu (pritom niektorí vyššiu frekvenciu zberu triedeného odpadu, najmä plastov a niektorí vyššiu frekvenciu zberu zmesového odpadu). Ostatné odpovede možno svojim obsahom zhrnúť tak, že týmto respondentom nevyhovuje zavedený nemotivačný systém zberu (ktorý nemotivuje ľudí triediť).

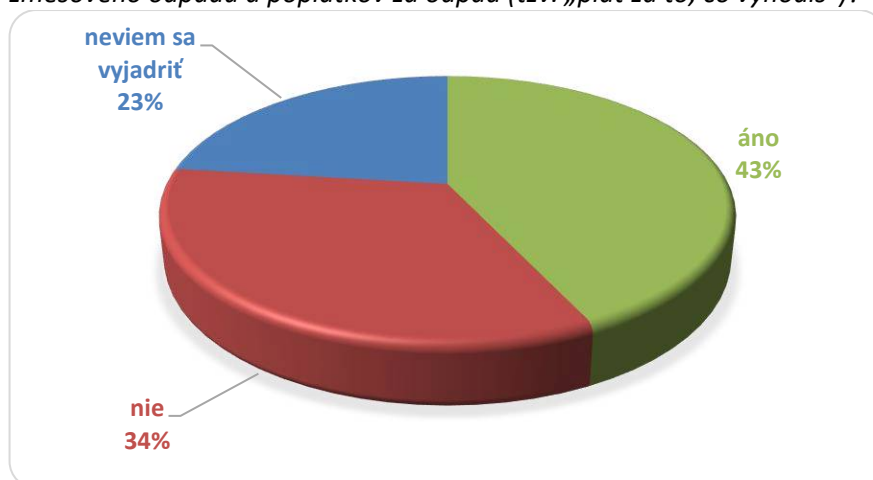
Graf 18: Vyhovuje Vám súčasný systém zberu zmesového odpadu (TKO)?

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

- **Odpovede naznačujú, že v obci existuje určitá miera podpory na zavedenie motivačného systému poplatkov za odpad, tá však nie je výrazná.** Napriek tomu, že vo Dvoroch nad Žitavou až 73 %-ám respondentov súčasný systém zberu zmesového odpadu vyhovuje, takmer polovica z nich (43 %; 67 osôb zo 156) by súhlasila aj so zavedením motivačného systému zberu a poplatkov za odpad. Zároveň je tu však pomerne veľká skupina respondentov, ktorá je proti zavedeniu takéhoto systému (34 %), pričom takmer až štvrtina sa v danej chvíli vyjadriť nevedela.

Graf 19: Súhlasili by ste so zavedením motivačného systému zberu zmesového odpadu a poplatkov za odpad (tzv. „pláť za to, čo vyhodíš“)?

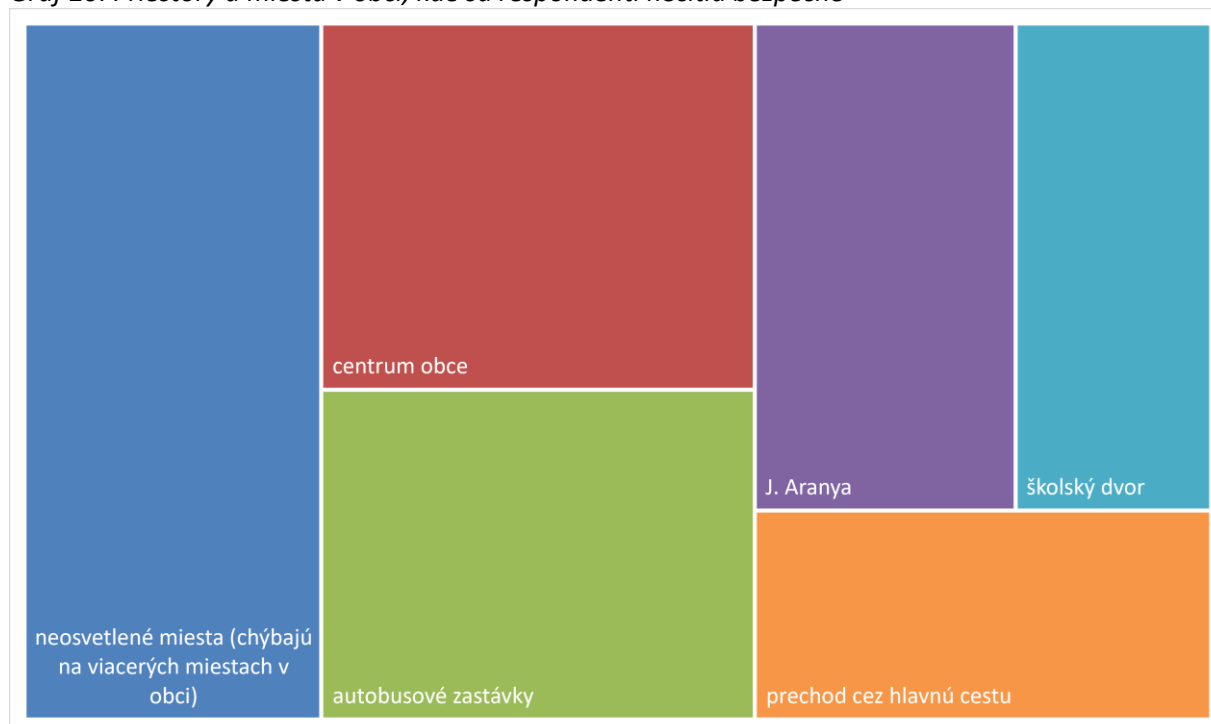
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Verejné priestory

- **Miestami a priestormi v obci, kde sa respondenti cítia najmenej bezpečne, sú viaceré miesta s chýbajúcim verejným osvetlením, ako aj centrum obce a autobusové zastávky.** Okrem toho respondenti uvádzali aj ulicu J. Aranya, školský dvor a hlavnú ulicu v obci. Na takmer všetkých týchto miestach (okrem prechodu cez hlavnú ulicu) bolo dôvodom nízkeho pocitu bezpečia respondentov v drvivej väčšine prípadov uvádzané zgrupovanie sa osôb a ich nevhodné správanie na verejnosti – popíjanie alkoholu, hlučné správanie, obťažovanie okoloidúcich a iné. Ostatné odpovede (miesta so zníženým pocitom bezpečia) z dôvodu ich nižšej početnosti uvádzame v prílohe.

Graf 20: Priestory a miesta v obci, kde sa respondenti necítia bezpečne

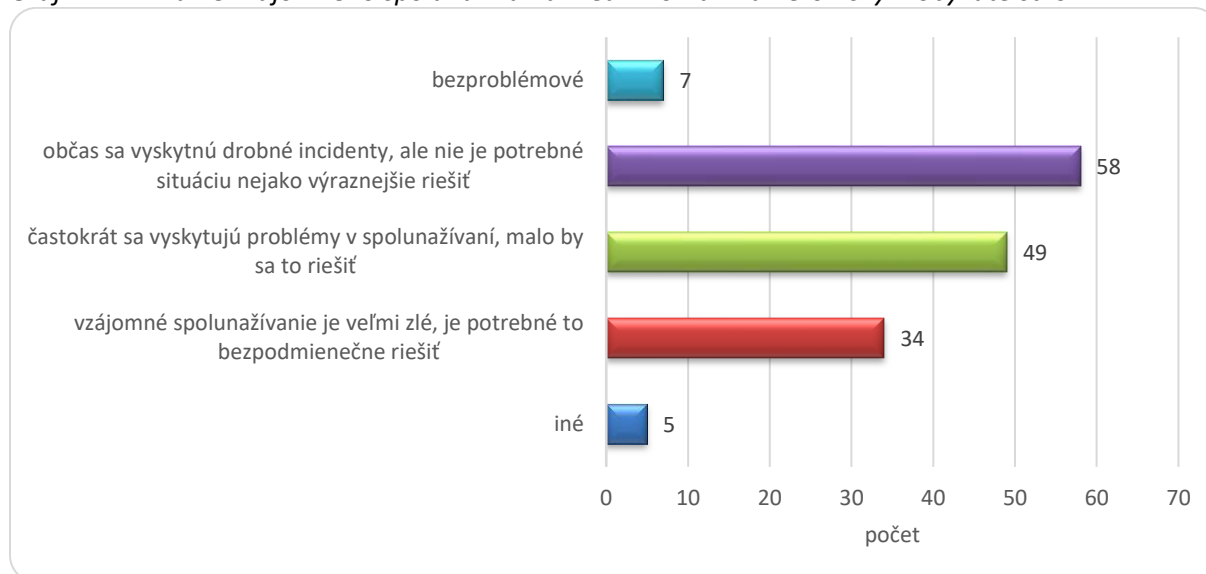
Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Vzájomné spolunažívanie medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom

- **Väčšina respondentov eviduje problémy vo vzájomnom spolunažívaní a deklaruje, že by sa mali riešiť.** Až 83 respondentov zo 153 (54 %) sa vyjadrilo, že problémy vo vzájomnom spolunažívaní by sa mali riešiť (resp. je nutne potrebné ich riešiť). Za bezproblémové pritom považuje vzájomné spolunažívanie len 7 osôb.
- **Najväčšie problémy predstavuje správanie sa niektorých Rómov na verejnosti.** Tí respondenti, ktorí sa konkrétne vyjadrili k tomu, čo je podľa nich na vzájomnom spolunažívaní problematické (až 63 osôb), uvádzali rôzne formy nevhodného správania sa niektorých osôb na verejnosti – z dôvodu obťažovania ľudí na ulici, pokrikovania po okoloidúcich, púšťania hlasnej hudby (vo dne aj v noci), vysedávania a popíjania alkoholu na rôznych miestach v obci, rozhadzovania odpadkov kdekoľvek po verejných priestranstvách a tiež predaja drog na uliciach.
- **Možnými riešeniami by mohli byť (na základe odpovedí respondentov) aktívnejšie zapájanie takýchto obyvateľov do zamestnania a rôznych verejnoprospešných činností v prospech obce a kontrola školskej dochádzky.** Okrem týchto odpovedí respondenti už žiadne ďalšie návrhy na riešenie vzájomného spolunažívania nepredložili.

Graf 21: Vnímanie vzájomného spolunažívania medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom

Zdroj: dotazníkový prieskum, vlastné spracovanie

Využitie priestorov / budov v obci

- **Za priestory, budovy alebo miesta v obci, ktoré sú nevyužívané, resp. využívané zle, boli respondentmi označené predovšetkým budovy strednej školy, starej Jednoty (horné poschodie) a kultúrny dom.** Len 17 % respondentov poznalo priestory/budovy v obci, ktoré sú podľa ich názoru využívané zle. Okrem vyššie spomenutých troch najčastejších odpovedí (ktoré respondenti navrhovali zrekonštruovať, príp. prerobiť na byty) uviedli respondenti ďalších 8 priestorov / budov – každý priestor / budova však bola spomenutá práve raz: budova RD v areáli školského ihriska, stará pošta, biely bytový dom, Fortuna, pod záhradami 1550, bývalé kino, bývalá budova MNV, starý cintorín.

Voľný priestor na vyjadrenie

- V závere bol respondentom ponechaný voľný priestor na akékoľvek vyjadrenie. Túto možnosť využilo až 62 osôb. Nakoľko boli uvedené veľmi rôznorodé odpovede/návrhy/postrehy a pod., ich sumárnejšie vyhodnotenie je veľmi náročné. Všetky odoslané odpovede preto figurujú v pôvodnom znení v prílohe.

Súhrnné zhodnotenie kľúčových zistení

Na základe podrobného zhodnotenia všetkých odpovedí respondentov z dotazníkového prieskumu vyplývajú pre obec Dvory nad Žitavou nasledovné kľúčové zistenia:

- **Spokojnosť so životom v obci prevláda len mierne, vo Dvoroch žije početná skupina osôb, ktorá je nespokojná s kvalitou života v obci.** Celkovú spokojnosť s bývaním v obci totižto vyjadrilo „len“ 55 % respondentov, až 37 % z nich vyjadrilo nespokojnosť (označené odpovede na škále skôr nespokojný, nespokojný).
- **V obci je potrebné riešiť viaceré problémy** – veľmi pertraktovanými témami sú najmä **doprava, bezpečnosť a možnosti voľnočasových aktivít**. Naprieč celým dotazníkom rezonujú v odpovediach respondentov 3 kľúčové (najdôležitejšie, najvypuklejšie) problémy:

Zlepšenie kvality miestnych komunikácií a chodníkov, zvýšenie bezpečnosti v doprave:

Vo viacerých odpovediach na rôzne otázky boli jednoznačne najčastejšie spomínané opravy miestnych komunikácií a chodníkov, vrátane výstavby nových chodníkov. Veľmi preferovanou je zároveň výstavba cyklistických chodníkov. Existuje tu však aj významná potreba riešenia bezpečnosti v doprave – na hlavných komunikáciách (najmä z dôvodu vysokej rýchlosti áut a rizikového prechádzania cez cesty).

Riešenie vzájomného spolunažívania medzi Rómami a obyvateľstvom „nerómskeho“ pôvodu:

Okrem vyššie spomenutej dopravnej bezpečnosti (najmä na hlavnej ceste) bola pomerne intenzívne (negatívne) vnímaná aj bezpečnosť obyvateľov ako taká a problémy vo vzájomnom spolunažívaní. Uvádzanými dôvodmi bolo najmä nevhodné správanie sa niektorých príslušníkov MRK na verejnosti a dodržiavanie verejného poriadku (napr. púšťanie hlasnej hudby v denných aj nočných hodinách, popíjanie alkoholu vo verejných priestoroch, na zastávkach, pri verejných budovách a inde, obťažovanie okoloidúcich a pod.). Dôsledkom takéhoto správania niektorých jednotlivcov je, prirodzene, znížený pocit bezpečia iných obyvateľov obce. Obyvateľov teda obťažuje nevhodné správanie sa určitých osôb, ktoré nerešpektujú zaužívané spoločenské normy slušného správania. Za problematické je takéto správanie považované nie preto, že sa takto správajú (pováčšine) niektorí Rómovia, ale preto, že takéto správanie je problematické v akejkolvek civilizovanej spoločnosti.

Slabé možnosti trávenia voľného času v obci:

Vo veľkej miere bola vyjadrovaná nespokojnosť s dostupnosťou voľnočasovej infraštruktúry a možnosťami trávenia voľného času. V obci teda s najvyššou pravdepodobnosťou existuje priestor a dopyt po výstavbe voľnočasovej infraštruktúry (detské ihriská, športové ihriská, cyklistické chodníky, príp. rôzne iné prvky a zariadenia), ako aj po širšej ponuke kultúrno-spoločenských podujatí počas roka.

- **Odpadové hospodárstvo sa javí ako dobre nastavené.** Veľká väčšina respondentov je spokojná s nastaveným systémom zberu zmesového odpadu. Zároveň sa tu však ukazuje určitá miera podpory pre zavedenie motivačného systému zberu zmesového odpadu a poplatkov za komunálny odpad.

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, a to jeho juhozápadnou časťou (oblasť Bratislavy). Obec Dvory nad Žitavou je teda od tohto ramena značne vzdialená.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre obec Dvory nad Žitavou predstavujú mestá Nové Zámky (2a. skupina), Šurany a Hurbanovo (obe mestá 4. skupina), Komárno (2a. skupina) a Nitra (1a. skupina) centier osídlenia. Samotná obec Dvory nad Žitavou je pritom centrom osídlenia 5. skupiny.

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyvázenej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice severoslovenským dopravným koridorom cez Žilinu, Poprad a Prešov a juhoslovenským koridorom cez Nitru, Zvolen a Lučenec. Obec Dvory nad Žitavou teda na tejto najvýznamnejšej osi neleží a z tohto dôvodu možno len ťažko očakávať priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí by sa nemuseli usadiť priamo v obci, stačilo by v jej blízkosti – tak, aby vytvorili nové pracovné príležitosti v rámci rádia dennej dochádzky do zamestnania z obce Dvory nad Žitavou).

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Nové Zámky by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou

podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Nových Zámkov smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú na Slovensku z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 čerpal Slovensko európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V roku 2023 sa toto programové obdobie (z hľadiska financovania a ukončenia projektov) končí, pričom aktuálne sa už nachádzame v programovom období 2021-2027.

Schválená je už Partnerská dohoda medzi Slovenskom a EÚ na nastávajúce programové obdobie 2021-2027 a taktiež Operačný program Slovensko (SR už teda v novom období bude mať len jeden operačný program, čo je oproti minulému obdobiu 2014-2020 významná zmena). Riadiaci orgán OP Slovensko (ktorým je MIRRI SK) a sprostredkovateľské orgány tak môžu pripravovať výzvy na podávanie projektov.

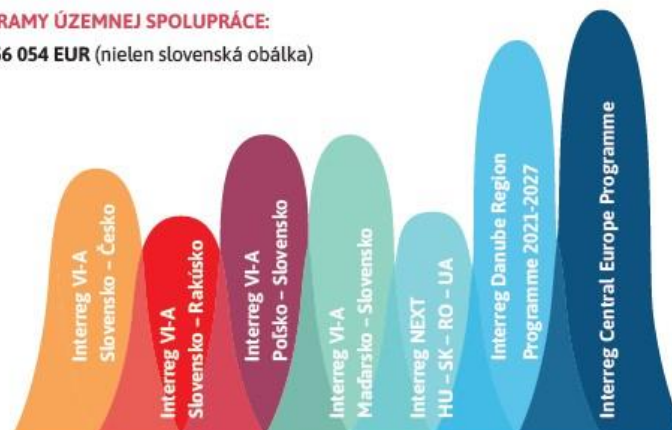
Ďalším významným zdrojom financovania rozvojových projektov v najbližších rokoch je pre Slovensko Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (tzv. Plán obnovy). Čiastočne z tohto Plánu obnovy môžu čerpať aj samosprávy. Plán obnovy sa však už nezaraďuje medzi EŠIF, ide o samostatný zdroj financovania, ktorý vznikol na podnet EÚ ako reakcia na krízu, spôsobenú pandémiou COVID-19. Plán obnovy reaguje najmä na jej ekonomické dopady, v podmienkach Slovenskej republiky však aj na dlhodobé systémové nedostatky v slovenskej spoločnosti (SR je povinná uskutočňovať aj niektoré reformy).

Obrázok 3: Programy politiky súdržnosti v programovom období 2021 - 2027

▶ PROGRAM SLOVENSKO	12 593 734 933 EUR
▶ PROGRAM RYBNÉ HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY	15 225 428 EUR
▶ PROGRAMY PRE OBLASŤ VNÚTORNÝCH ZÁLEŽITOSTÍ	103 625 941,98 EUR

PROGRAMY ÚZEMNEJ SPOLUPRÁCE:
904 756 054 EUR (nielen slovenská obálka)

▶ Interreg VI-A Slovensko - Česko	85 323 597 EUR
▶ Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko	55 500 000 EUR
▶ Interreg VI-A Poľsko - Slovensko	129 839 952 EUR
▶ Interreg VI-A Maďarsko - Slovensko	129 000 000 EUR
▶ Interreg NEXT HU - SK - RO - UA	66 092 505 EUR
▶ Interreg Danube Region Programme 2021-2027	215 000 000 EUR
▶ Interreg Central Europe Programme	224 000 000 EUR

Zdroj: Tvoríme lepšie Slovensko (brožúra MIRRI SK)

Obrázok 4: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 - 2027

Zdroj: Tvoríme lepšie Slovensko (brožúra MIRRI SK)

Zmena klímy

Veľmi dôležitý faktor, ktorý bude čoraz viac ovplyvňovať rozvoj obce Dvory nad Žitavou a ktorý je potrebné nutne riešiť, je zmena klímy (samozrejme, tento faktor neuplyva len na obec, ale pôsobí celosvetovo; v konečnom dôsledku však pôsobí aj lokálne – najčastejšie v podobe extrémnejších prejavov počasia ako sú horúčavy, povodne, suchá a pod.).

Zmena klímy ako fenomén 21. storočia sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky. Svetové ekonomické fórum vo svojej Správe o globálnych rizikách (2018), v ktorej pravidelne vyhodnocuje 50 najväčších globálnych rizík z hľadiska ich účinku, pravdepodobnosti a vzájomných interakcií, zaradilo extrémne prejavy počasia, krízu z nedostatku vody, prírodné katastrofy a zlyhanie zmierňovania zmeny klímy a adaptácie medzi 5 najväčších rizík súčasnosti (MŽP, 2018).

Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar);
- priestorovo rozdielny trend ročných úhrnov atmosférických zrážok v priemere asi o 0,5 % (na juhu Slovenska bol pokles miestami aj viac ako 10 %, na severe a severovýchode ojedinele úhrn zrážok vzrástol do 3 %);
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej);
- pokles všetkých charakteristík snehovej pokrývky do výšky 1000 m n. m takmer na celom území Slovenska (vo väčšej nadmorskej výške bol zaznamenaný jej nárast);
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje;
- zmeny v premenlivosti klímy (najmä zrážkových úhrnov) – príkladom sú v krátkom časovom intervale striedajúce sa extrémne vlhké a suché roky: extrémne suchý rok 2003 a čiastočne aj 2007, extrémne vlhké roky 2010 a 2016 a mimoriadne suchý rok 2011 a čiastočne aj 2012. Za ostatných 15 rokov došlo k významnejšiemu rastu výskytu extrémnych denných a niekoľkodenných úhrnov zrážok, čo malo za následok zvýšenie rizika lokálnych povodní v rôznych oblastiach SR. Na druhej strane v období rokov 1989 – 2017 sa oveľa častejšie ako predtým vyskytovalo lokálne alebo celoplošné sucho, ktoré bolo zapríčinené predovšetkým dlhými obdobiami relatívne teplého počasia s malými úhrnmi zrážok v niektorej časti vegetačného obdobia. Zvlášť výrazné bolo sucho v rokoch 1990 – 1994, 2000, 2002, 2003 a 2007, v niektorých regiónoch na západe Slovenska aj v rokoch 2015 a 2017.

Riešením, ktoré by malo v konečnom dôsledku zabrániť, alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy, je kombinácia zmierňovacích opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov (mitigácia) s opatreniami, ktoré znížia zraniteľnosť a umožnia adaptáciu človeka a ekosystémov s nižšími ekonomickými, environmentálnymi a sociálnymi nákladmi. Cieľom adaptácie je zmierniť nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, znížiť zraniteľnosť a zvýšiť adaptívnu schopnosť prírodných a človekom vytvorených systémov voči aktuálnym, alebo očakávaným negatívnym dôsledkom zmeny klímy, a posilniť odolnosť celej spoločnosti zvyšovaním verejného povedomia v oblasti zmeny klímy a budovaním znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu (MŽP, 2018).

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 4 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva , emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Vojna na Ukrajine	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Návrh

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

SWOT analýza

Formulár 5 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• relatívne nízka miera nezamestnanosti • absencia „klasických“ chatrčí, Rómovia bývajúci v riadne skolaudovaných rodinných domoch • vybudovaná základná technická infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, ČOV) • pomerne dobrá dostupnosť rôznych služieb priamo v obci • viaceré sociálne služby dostupné vo Dvoroch • školy a školské zariadenia pre predprimárne a primárne vzdelávanie dostupné priamo v obci (v slovenskom aj maďarskom jazyku) • viaceré športoviská na realizáciu rôznych športov • intenzívne využívanie poľnohospodárskej pôdy v katastri obce • viacero subjektov poľnohospodárskej veľkovýroby, vrátane priemyselných podnikov naviazaných na poľnohospodársku výrobu • pomerne dobrá poloha v blízkosti viacerých centier zamestnanosti (urbánnych centier) • dobré finančné hospodárenie obce	• občasne zaplavované lokality dažďovou vodou • podpriemerná úroveň vytriedenia komunálnych odpadov • viacero environmentálnych záťaží na území obce • trend klesania počtu obyvateľov • negatívny vývoj prirodzeného aj migračného pohybu obyvateľstva • priaznivá veková štruktúra obyvateľstva • rýchle starnutie obyvateľstva • nepriaznivá štruktúra UoZ podľa vzdelania, doby evidencie a klasifikácie zamestnaní • slabšia kvalita domového a bytového fondu v niektorých lokalitách obce • nízka kvalita niektorých miestnych komunikácií • veľmi nízka kvalita niektorých chodníkov, nedobudované niektoré úseky chodníkov • slabá makropolitická atraktivita územia • nevýhodná poloha obce vzhľadom na nadradenú dopravnú infraštruktúru (diaľnica, železnica) • veľmi dobré predpoklady rozvoja cestovného ruchu (avšak len za predpokladu vysokých investícií do kúpeľného cestovného ruchu) • nezrealizovaný projekt pozemkových úprav
Príležitosti	Ohrozenia
• zvýšenie úrovne vytriedenia odpadov • realizácia projektu pozemkových úprav • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, ako aj iných zdrojov na realizáciu rozvojových aktivít • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...)	• nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- využitie relatívne dobrej geografickej polohy obce v blízkosti viacerých centier zamestnanosti na rozvoj bytovej výstavby a zastavenie negatívnych depopulačných trendov
- rozvoj poľnohospodárskej výroby
- podpora marginalizovaných rómskych komunít
- podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby
- podpora rozvoja hromadnej bytovej výstavby
- racionálne hospodárenie samosprávy
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov.

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, najčastejšie z dôvodu lepších možností sebarealizácie v metropolitných regiónoch
- nízky potenciál pre prilákanie investícií znamenajúcich tvorbu väčšieho počtu pracovných miest (napr. do priemyselnej výroby, veľkoskladov a logistiky a pod.) – z dôvodu málo výhodnej polohy vo vzťahu k nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie takýchto investícií
- slabšia ponuka pracovných príležitostí priamo v obci (v porovnaní s väčšími mestami) – obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre všetko svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov – niektoré miestne komunikácie a chodníky v obci sú vo veľmi zlom stave, chýbajú vybudované chodníky
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC.

Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä **Agendou 2030**. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať.

Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- *Vzdelanie pre dôstojný život,*
- *Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,*
- *Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,*
- *Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,*
- *Právny štát, demokracia a bezpečnosť,*
- *Dobré zdravie.*

Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a hlavný cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzerieť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Dvory nad Žitavou:

Obec Dvory nad Žitavou je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť hlavný cieľ rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030. **Hlavným cieľom** rozvoja obce je

„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030**, ktorá plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 definuje (okrem iného) priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. Je v súlade s politikou súdržnosti Európskej únie v období 2021-2027, v rámci ktorej **Európska komisia zdefinovala 5 hlavných politických cieľov politiky súdržnosti**:

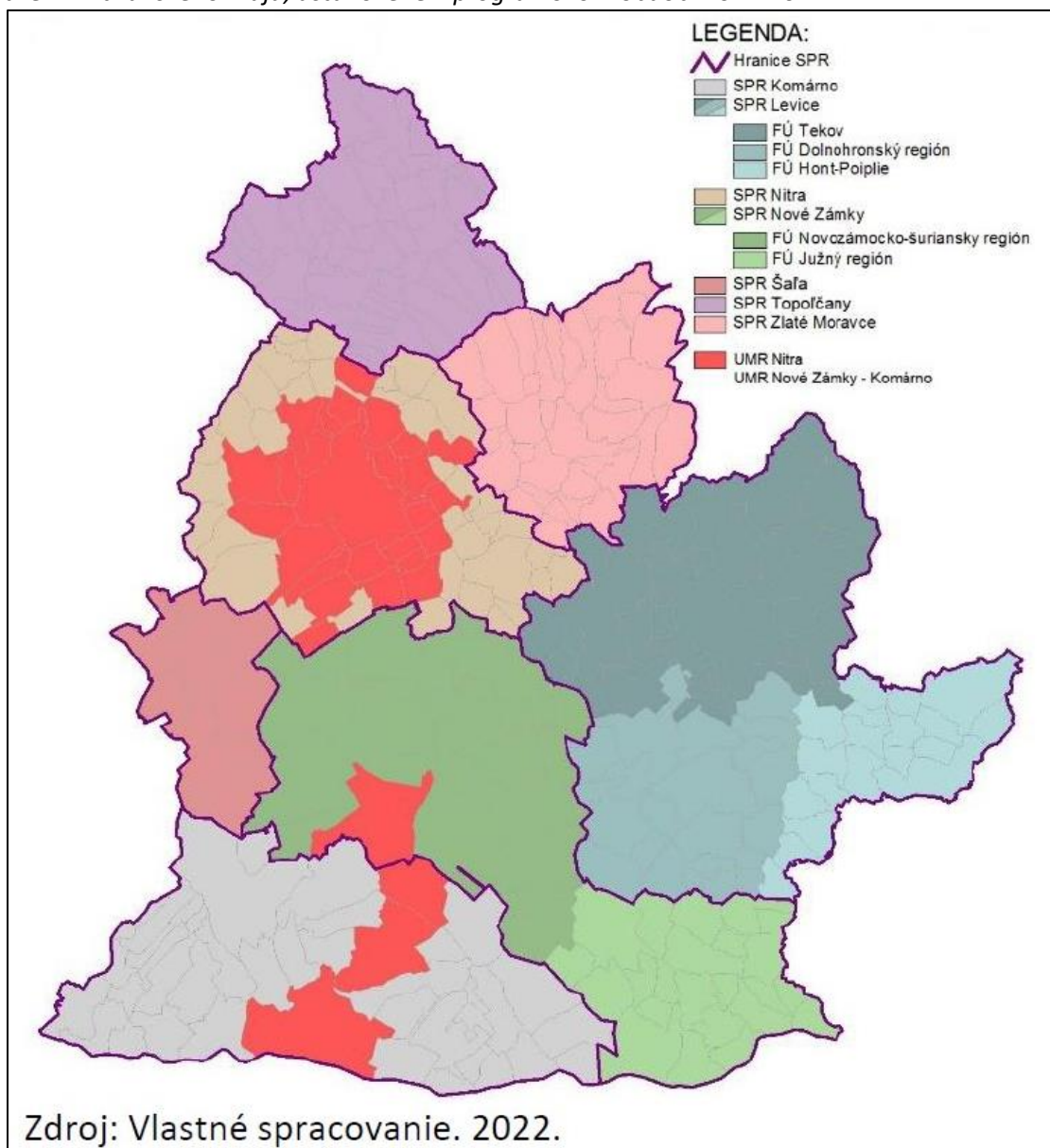
1. *Inteligentnejšia Európa* – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*
3. *Prepojenejšia Európa* – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT
4. *Sociálnejšia Európa* – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. *Európa bližšie k občanom* – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V novom programovom období (2021-2027) nastávajú v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny. Doposiaľ sa programy rozvoja obcí vypracúvali na úrovni VÚC a na úrovni obcí a miest (pričom obce mali možnosť vypracovať si spoločný program rozvoja obcí). Po novom sa do strategického plánovania pridáva ďalší „medzistupeň“. Tento nový medzistupeň predstavujú tzv. **Strategicko-plánovacie regióny (SPR)**, ktorých hranice zadefinuje príslušný VÚC a schváli ustanovená Rada partnerstva kraja. Pre každý SPR sa následne vypracúva špecifická stratégia, spracovaná vo forme **integrovanej územnej stratégie (IUS)** a obsahujúca špecifické ciele a operácie, vzťahujúce sa len na to-ktoré SPR. Cieľom je zabezpečiť adresnejšie operácie a podporu regiónom na medzistupni medzi regionálnou samosprávou (VÚC) a miestnou samosprávou (obce).

Tretí stupeň strategického plánovania budú stále tvoriť obce a mestá – tým je, samozrejme, ponechaná možnosť vypracovať si svoje vlastné PHSR (ak nevyužijú možnosť vypracovať si svoj PHSR ako súčasť spoločného programu rozvoja obcí). **Obec Dvory nad Žitavou** leží v Nitrianskom samosprávnom kraji a v programovom období 2021-2027 je **súčasťou** strategicko-plánovacieho regiónu **SPR Nové Zámky**.

Obrázok 5: Strategicko-plánovacie regióny (SPR) a územia udržateľného mestského rozvoja (UMR) na území Nitrianskeho kraja, ustanovené v programovom období 2021-2027

Zdroj: PHSR Nitrianskeho kraja do roku 2030

Zmena nastáva v rámci územného rozvoja. **Každý samosprávny kraj** na Slovensku a každé **územie udržateľného mestského rozvoja (UMR)**⁴, zadané Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, si v rámci svojho PHRSR (resp. integrovanej územnej stratégie)⁵ definuje tzv. **Integrované investičné balíčky (resp. integrované projektové balíčky)**. Tie pozostávajú z kľúčových projektov (ktorých realizácia je pre implementáciu daného projektového balíka kľúčová, nosná; bez nej by realizácia celého integrovaného balíka nemala zmysel a investície by nepriniesli synergický efekt) a komplementárnych projektových balíkov (ktoré obsahujú indikatívne tematické projektové balíčky). Celý integrovaný projektový balík môže byť financovaný z rôznych zdrojov (napr. EŠIF, Plán obnovy, Fond pre spravodlivú transformáciu, tzv. Nórske fondy, úverové zdroje, vlastné zdroje, dotácie štátu a pod.). Tá časť integrovaného investičného balíka, ktorá bude financovaná len z EŠIF, sa nazýva **Integrovaná územná investícia (IUI, angl. skratka ITI)**.

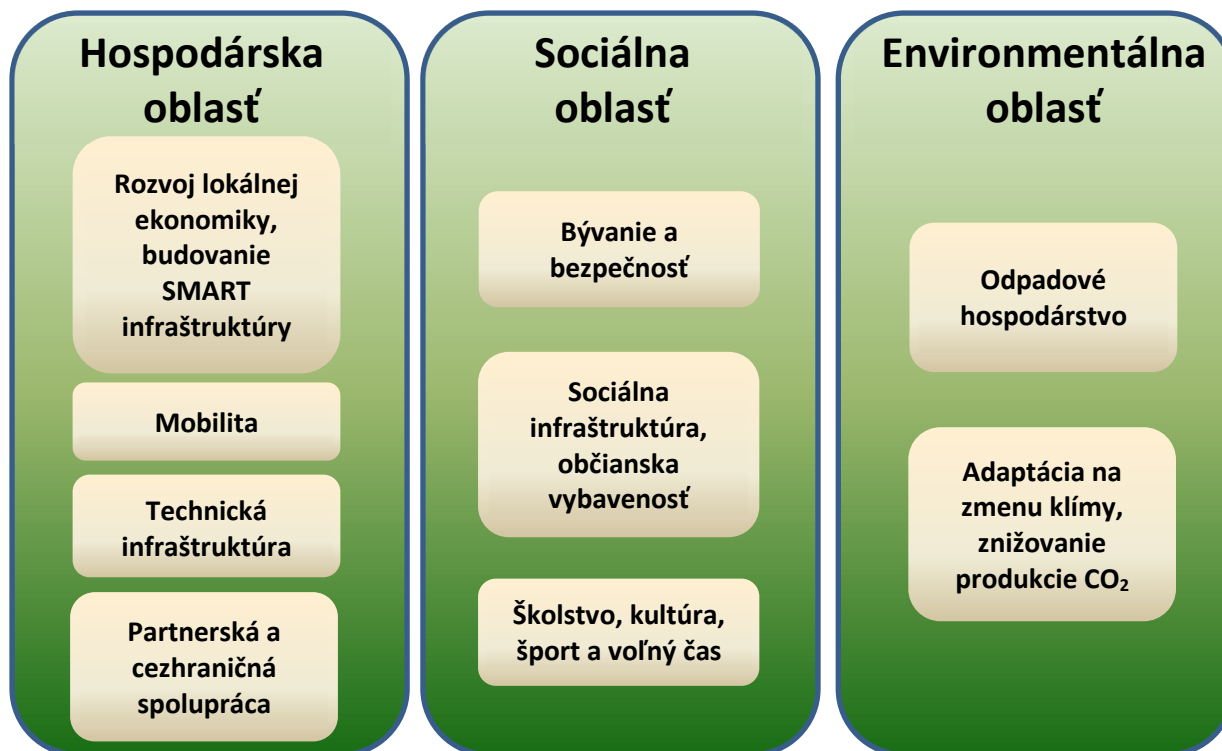
Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už teda nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov (ako tomu bolo doposiaľ). Časť IUI bude schvaľovaná Radou partnerstva daného VÚC (bez potreby vyhlasovania dopytovo-orientovaných výziev; výhodou tohto spôsobu schvaľovania bude, že najprv Rada partnerstva VÚC schváli konkrétny projektový zámer na realizáciu, takže žiadateľ bude mať istotu, že jeho projektový zámer určite získa financie na realizáciu; potom dostane úspešný žiadateľ čas na dopracovanie a dodanie všetkej potrebnej dokumentácie, ako napr. samotná projektová dokumentácia, územné rozhodnutie, stavebné povolenie a pod.; tento prístup môže teda potenciálne ušetriť žiadateľom množstvo financií, úsilia a času – keďže tí nebudú povinní mať pripravenú celú dokumentáciu už v čase podania žiadosti o NFP, ale až po jej schválení) a časť IUI sa bude stále implementovať formou dopytovo-orientovaných výziev, vyhlasovaných štátnymi orgánmi (rovnakým spôsobom ako tomu bolo doteraz).

⁴ nazývané aj „mestská funkčná oblasť“

⁵ v prípade VÚC ide o PHRSR (pričom IUS môže byť integrálnou súčasťou PHRSR kraja alebo samostatnou stratégiou). V prípade území UMR podľa toho, či sa daný UMR rozhodol vypracovať si integrovanú územnú stratégiu vo forme spoločného programu rozvoja obcí na základe § 8a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja alebo ako samostatnú stratégiu

Pre naplnenie strategickej vízie (pozri predchádzajúcu kapitolu) si teda obec Dvory nad Žitavou stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: rozvoj lokálnej ekonomiky, budovanie SMART infraštruktúry (podpora malého a stredného podnikania, podpora miestnej hospodárskej základne, zavádzanie inovácií, rozvoj poľnohospodárstva, rozvoj digitalizácie, realizácia SMART riešení, skvalitňovanie verejných služieb), mobilita (rekonštrukcia starých a výstavba nových miestnych komunikácií a chodníkov), technická infraštruktúra (dobudovanie technickej vybavenosti obce – vodovod) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca z 3 rozvojových priorít: bývanie a bezpečnosť (podpora bývania v obci, prevencia kriminality), sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť (skvalitnenie občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb a komunitného rozvoja) a školenie, kultúra, šport a voľný čas (skvalitňovanie školskej infraštruktúry, rekonštrukcia a výstavba športových a oddychových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 2 rozvojových priorít: odpadové hospodárstvo (podpora triedeného zberu, zvyšovanie úrovne vytriedenia komunálnych odpadov) a adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂ (realizácia zelených a modrých investícií, zvyšovanie biodiverzity, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, realizácia protipovodňových opatrení).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení a projektových zámerov, bude obec naplňať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia <i>„Obec Dvory nad Žitavou je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Hlavný cieľ <i>„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Strategický cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	• Rozvoj lokálnej ekonomiky, budovanie SMART infraštruktúry • Mobilita • Technická infraštruktúra • Partnerská a cezhraničná spolupráca	• Bývanie a bezpečnosť • Sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť • Školstvo, kultúra, šport a voľný čas	• Odpadové hospodárstvo • Adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb 1.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu 1.4 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov 2.2 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.3 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít 2.4 Skvalitnenie školskej infraštruktúry 2.5 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času 2.6 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov 3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity 3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE 3.4 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry

Zdroj: vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projektové zámery na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a projektových zámerov. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projektové zámery, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia a projektové zámery podľa prioritných oblastí

V strategickej časti zadefinované priority v rámci troch prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej) obsahujú viaceré opatrenia, pričom každé opatrenie pozostáva z jedného alebo viacerých konkrétnych projektových zámerov. Tie sú plne v súlade s 5 hlavnými politickými cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021-2027. Realizácia projektových zámerov v rámci zadefinovaných opatrení podporí **inteligentnú transformáciu hospodárstva**, napomôže **prechodu na ekologickejšiu nízkouhlíkovú Európu**, posilní **mobilitu a digitalizáciu**, prispeje k budovaniu **sociálnejšej Európy** a posilní **miestny rozvoj** (samozrejme, myslí sa tu realizácia projektových zámerov na území obce – pričom tieto projektové zámery svojím malým dielom napomôžu realizácii systémových zmien v celoslovenskom a európskom meradle).

Všetky projektové zámery, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Niektoré projektové zámery sú pritom „zložitejšie“ – budú si vyžadovať napr. spracovanie projektovej dokumentácie, inžinierske činnosti, zapojenie väčšieho počtu osôb do manažmentu takéhoto projektu a pod. Zároveň sú tu však uvedené aj také projektové zámery, ktoré predstavujú spravidla jednoduchšie „činnosti“ (nie je potrebné realizovať ich ako projekt; spravidla ide „jednoduchšie“, menej náročné činnosti). Všetky takéto zámery – či už „jednoduchšie“ alebo „zložitejšie“ – budeme v tejto aj ďalších kapitolách označovať pod rovnakým názvom „**projektový zámer**“.

Všetky projektové zámery, ktoré sú v tomto PHSR zadefinované, môžu byť realizované v rámci **integrovaných investičných balíkov**, zadefinovaných či už v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (**PHRSR VÚC Nitra**) alebo v integrovanej územnej stratégii SPR Nové Zámky (**IUS SPR Nové Zámky**); môžu byť taktiež zahrnuté medzi **integrované územné investície** (financované z EŠIF).

Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projektový zámer
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj existujúcich podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárskych subjektov

	Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov - zavádzanie nových produktov, zlepšených procesov, využívanie nových materiálov, zlepšovanie výrobných metód
1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb	Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejnú službu - realizácia podporných aktivít pri zavádzaní digitálnych riešení do spoločnosti (napr. v doprave, cestovnom ruchu, odpadovom hospodárstve, vo výrobných procesoch, pri poskytovaní elektronických služieb občanom a pod.) Proj. zámer 1.2.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce - realizácia vzdelávacích aktivít pre zamestnancov pracujúcich v podnikoch a verejnej správe a pre miestnych obyvateľov
1.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu	Proj. zámer 1.3.1: Výstavba Aquaparku - využitie existujúceho geotermálneho vrtu v obci na vybudovanie Aquaparku Proj. zámer 1.3.2: Obnova a rekonštrukcia historických pamiatok na území obce (kalvária, intravilán) - rekonštrukcia pamiatok na Kalvárii (krížová cesta, ústredný kríž, zvonica a kaplnka) a v intraviláne obce Proj. zámer 1.3.3: Realizácia rôznych podporných krokov v záujme rozvoja CR (budovanie infraštruktúry, marketing...) - dobudovanie infraštruktúry CR - propagácia existujúcich pamiatok, ubytovacích a stravovacích služieb najmä v obci (ale aj blízkom okolí) na obecnej webstránke - tvorba tlačенých aj digitálnych propagačných materiálov o samotnej obci a o možnostiach trávenia voľného času priamo v obci (ale aj blízkom okolí)

1.4 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	Proj. zámer 1.4.1: Modernizácia miestnych komunikácií, chodníkov a mostného objektu - obnova poškodeného povrchu miestnych komunikácií, chodníkov a obecného mosta Proj. zámer 1.4.2: Výbudovanie dvoch kruhových objazdov v obci - odľahčenie dopravnej situácie v obci na vyťažенých úsekoch a zvýšenie plynulosti premávky vybudovaním dvoch kruhových objazdov Proj. zámer 1.4.3: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry - vybudovanie samostatných, od komunikácií stavebne oddelených cyklistických chodníkov - osadenie altánkov, lavičiek, informačných tabúl, nabíjačiek na elektrické bicykle a pod. Proj. zámer 1.4.4: Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci - obnova existujúcich zastávok, vrátane terénnych úprav ich okolia Proj. zámer 1.4.5: Realizácia bezpečnostných prvkov v doprave (prechody pre chodcov, osvetlenie prechodov, merače a spomaľovače rýchlosti...) - zvýšenie dopravnej bezpečnosti na vybraných úsekoch inštaláciou osvetlenia na prechodoch, meračov a spomaľovačov rýchlosti a iných bezpečnostných prvkov
1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	Proj. zámer 1.5.1: Dobudovanie verejného vodovodu (Lastovičia, Slávičia, Sokolská) - osadenie chýbajúceho vodovodného potrubia na ul. Lastovičia, Slávičia a Sokolská
1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	Proj. zámer 1.6.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami

Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	
Opatrenie	Projektový zámer
2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov	Proj. zámer 2.1.1: Výstavba nájomnej bytovej budovy s vysokou energetickou efektívnosťou - výstavba nájomnej bytovej budovy s využitím moderných technológií a postupov, ktoré zabezpečia vysokú energetickú efektívnosť budovy Proj. zámer 2.1.2: Rozšírenie kamerového systému - zvýšenie bezpečnosti obyvateľov, ochrany ich majetku a prevencie kriminality prostredníctvom dobudovania monitorovacieho kamerového systému v chýbajúcich častiach obce (príp. aj monitorovanie bezpečnosti cestnej premávky) Proj. zámer 2.1.3: Prevádzkovanie činnosti obecnej polície - zvýšenie bezpečnosti obyvateľov, ochrany ich majetku a prevencie kriminality prostredníctvom prevádzkovania obecnej polície
2.2 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti	Proj. zámer 2.2.1: Výstavba budovy hasičskej zbrojnice - vybudovanie chýbajúcej hasičskej zbrojnice Proj. zámer 2.2.2: Zriadenie ambulancie všeobecného lekára pre dospelých a špecializovanej ambulancie - zlepšenie dostupnosti lekárskej starostlivosti zriadením dvoch ambulancií (jedna ambulancia všeobecného lekára pre dospelých a jedna špecializovaná ambulancia) Proj. zámer 2.2.3: Odkúpenie starých, nevyužívaných budov v obci, ich obnova a využitie na rôzne verejnoprospešné účely - nadobudnutie starých, nevyužívaných budov v obci do majetku obce, ich rekonštrukcia a následné verejnoprospešné využitie Proj. zámer 2.2.4: Realizácia podporných krokov v záujme vzniku nových, nedostatkových služieb v obci - podpora vzniku chýbajúcich alebo nedostatkových služieb v obci ako napr. príprava vhodných priestorov na prenájom, proaktívny prístup obce z hľadiska ponuky nájomných priestorov záujemcom, poskytovanie súčinnosti rôznej povahy,...

2.3 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít	Proj. zámer 2.3.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP - spolupráca obce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri realizácii projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce Proj. zámer 2.3.2: Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti - poskytovanie opatrovateľskej služby vo vlastnej réžii obyvateľom obce Dvory nad Žitavou, ktorí majú vydané právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na túto službu Proj. zámer 2.3.3: Integrácia príslušníkov MRK do spoločnosti, zapájanie do pracovného procesu - aktívne zapájanie príslušníkov MRK do pracovného procesu a ich začlenenie do spoločnosti - v spolupráci s inými subjektmi (napr. neziskové organizácie, občianske združenia, Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity a pod.) realizácia rôznych podporných programov s cieľom kvalitnejšej integrácie príslušníkov MRK (vzdelávacie, osvetové, voľnočasové aktivity a iné)
2.4 Skvalitnenie školskej infraštruktúry	Proj. zámer 2.4.1: Obnova a modernizácia školských budov (telocvičňa, ŠKD, ŠJ...) - úprava a modernizácia priestorov učební a vybavenia školských budov, vrátane ich rekonštrukcie Proj. zámer 2.4.2: Rozšírenie kapacity MŠ - úprava priestorov tak, aby došlo k rozšíreniu priestorovej kapacity materskej školy
2.5 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času	Proj. zámer 2.5.1: Výstavba športovo-relaxačného areálu Park pohybu, vrátane obnovy budovy v športovom areáli - výstavba viacúčelového športového areálu so športovými plochami a posilňovacími prvkami (s lezeckou stenou, exteriérovým fitnes parkom, workoutovým ihriskom, plážovým volejbalovým ihriskom, pumptrackovou dráhou, ako i vrátane zdravotníckej a verejného osvetlenia) - výstavba telovýchovného objektu - prízemnej budovy s plochou strechou a klubovňou, sociálnymi zariadeniami, sprchami, šatňami, kuchynkou,...

	Proj. zámer 2.5.2: Vybudovanie detského ihriska pri tenisových kurtoch - vybudovanie exteriérových priestorov na realizáciu voľnočasových aktivít detí pri už existujúcich tenisových kurtoch - osadenie preliezok, hojdačiek a ďalších prvkov na hranie detí
2.6 Podpora spoločenského a kultúrneho života	Proj. zámer 2.6.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí - podpora miestnych kultúrnych a športových telies
Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projektový zámer
3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov	Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve - zvýšenie efektivity triedeného zberu odpadov - rozšírenie možností zberu tzv. zeleného biologicky rozložiteľného a kuchynského odpadu z domácností - rozširovanie ponuky triedeného zberu o ďalšie druhy odpadov - implementácia rôznych SMART prvkov za účelom kvalitatívneho zlepšenia nakladania s odpadmi Proj. zámer 3.1.2: Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení - výstavba malej kompostárne (so spracovateľskou kapacitou do 100 ton ročne) s plánovaným zhodnocovaním biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (vrátane kuchynského odpadu) pochádzajúceho z Dvorov nad Žitavou (tzv. obecné kompostovisko) - obstaranie potrebných zariadení na prevádzkovanie malej kompostárne (napr. traktor, kontajnery, hygienizačná stanica, stroje a príslušenstvo pre nakladanie s BRKO a pod.)
3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity	Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov - výkon starostlivosti o verejnú zeleň - výsadba novej zelene (stromy, kríky, tráva, kvety a pod.) za účelom rozširovania zelených plôch v intraviláne obce

	Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí - v spolupráci rôznymi subjektmi realizácia rôznych ďalších adaptačných opatrení, ako napr. dažďová záhrada, hmyzí hotel, včelia záhrada, vodná fontána, zelené parkovisko a pod.
3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE	Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltických elektrární na strechách obecných budov - osadenie príslušnej techniky na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách - realizácia ďalších podporných krokov na využívanie OZE a AZE (napr. zatepľovanie budov, výmena kotlov a pod.) Proj. zámer 3.3.3: Komplexná obnova budovy kultúrneho domu, vrátane zvýšenia jej energetickej efektívnosti - výmena poškodennej strešnej krytiny - zateplenie budovy, úprava fasády - výmena otvorových výplní - rekonštrukcia interiérových priestorov (elektroinštalácia, rozvody vody a kúrenia, výmena kotlov, omietky, podlahy) - obstaranie vnútorného vybavenia Proj. zámer 3.3.4: Využitie geotermálnej energie na vykurovanie budov v obci - využitie existujúceho výdatného geotermálneho vrtu v obci na vykurovanie budov
3.4 Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry	Proj. zámer 3.4.1: Vybudovanie odvodňovacích kanálov v intraviláne obce - realizácia protipovodňových opatrení budovaním odvodňovacích kanálov

Zdroj: Obecný úrad Dvory nad Žitavou, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené spravidla ako nulové v roku 2023, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2026 a 2030.

Formulár 8 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota	Cieľová hodnota	
				2023	2026	2030
Hospodárska oblasť						
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov						
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet / rok	0	3	3
Opatrenie 1.2. - Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb						
Výstup	Realizované digitálne riešenia	OcÚ, zamestnávateľa	počet	0	5	10
Opatrenie 1.3. - Podpora rozvoja cestovného ruchu						
Výsledok	Vybudovaný Aquapark	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výstup	Obnovené historické pamiatky v obci	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výstup	Realizované podporné činnosti v CR	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Dopad	Vyšší počet turistov v obci (o koľko)	OcÚ, ŠÚSR	%	0	0	1000

Opatrenie 1.4. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						
Výstup	Modernizované miestne komunikácie	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výstup	Modernizované chodníky	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výstup	Obnovený obecný most	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Novo vybudované cyklistické chodníky	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výstup	Vybudovaná doplnková infraštruktúra pri cyklistických chodníkoch	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výstup	Zrekonštruované autobusové zastávky	OcÚ	počet	0	5	5
Výstup	Realizované bezpečnostné prvky v doprave	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Opatrenie 1.5. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výsledok	Dobudovaná vodovodná sieť	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Opatrenie 1.6. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	3	5
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Tvorba možností pre rozvoj bývania, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov						
Výsledok	Vybudované nové nájomné byty v energeticky vysoko efektívnej budove	OcÚ	počet bytov	0	8	8
Výstup	Nové kamery monitorujúce verejné priestory	OcÚ	počet	0	15	15
Výstup	Prevádzkovaná činnosť obecnej polície	OcÚ	súbor aktivít	1	1	1
Výsledok	Nižší počet priestupkov	OcÚ, Polícia	%	0	20	40
Opatrenie 2.2. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výstup	Postavená budova hasičskej zbrojnice	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Novo zriadené ambulancie lekárov v obci	OcÚ	počet ambulancií	0	2	2

Výstup	Obnovené budovy v obci	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Nové služby v obci	OcÚ	počet	0	3	6
Opatrenie 2.3. - Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít						
Výsledok	Osoby zamestnané cez projekty AOTP	OcÚ	počet	0	5	8
Výstup	Prijímatelia, ktorým je poskytovaná opatrovateľská služba	OcÚ	počet/rok	30	35	40
Výsledok	Zvýšená zamestnanosť príslušníkov MRK (o koľko)	OcÚ	%	0	20	50
Opatrenie 2.4. - Skvalitnenie školskej infraštruktúry						
Výsledok	Obnovené školské budovy	OcÚ, škola	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Rozšírená kapacita MŠ	OcÚ, škola	objekt	0	0	1
Opatrenie 2.5. - Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času						
Výstup	Vybudovaný športovo relaxačný areál	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výstup	Obnovená budova v športovom areáli	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Vybudované detské ihrisko pri tenisových kurtach	OcÚ	objekt	0	1	1
Opatrenie 2.6. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Zrealizované kultúrne a športové podujatia	OcÚ	počet/rok	0	10	10
Výsledok	Podporené subjekty	OcÚ	počet/rok	0	2	5
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Skvalitnený systém zberu odpadov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Výstup	Vybudovaná kompostáreň na zhodnocovanie BRKO	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Obstaraná technika a zariadenia pre malú kompostáreň	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Úroveň vytriedenia odpadov	OcÚ	%	40	55	70
Opatrenie 3.2. - Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity						
Výstup	Revitalizovaná zeleň na verejných priestranstvách	OcÚ	súbor objektov	0	0	1

Výstup	Realizované ďalšie adaptačné opatrenia	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1
Opatrenie 3.3. - Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE						
Výstup	Osadené fotovoltické panely na obecných budovách	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výstup	Obnovená budova kultúrneho domu	OcÚ	objekt	0	0	1
Výstup	Využívaná geotermálna energia v budovách	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Opatrenie 3.4. - Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry						
Výstup	Vybudované odvodňovacie kanály	OcÚ	súbor aktivít	0	0	1

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad Dvory nad Žitavou, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektových zámerov. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladanú (odhadovanú) výšku zdrojov na ich realizáciu.

Formulár 9 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projektový zámer	Odhadovaný termín realizácie	Financovanie (tis. eur)	Zodpovedný
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
PRIORITA: ROZVOJ LOKÁLNEJ EKONOMIKY, BUDOVANIE SMART INFRAŠTRUKTÚRY			
Opatrenie 1.1: Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	2023-2030	3,00	obec
Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov	2023-2030	3,00	obec, firmy
Opatrenie 1.2: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb			
Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby	2023-2030	5,00	obec, firmy
Proj. zámer 1.2.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce	2023-2030	2,00	obec
Opatrenie 1.3 Podpora rozvoja cestovného ruchu			
Proj. zámer 1.3.1: Výstavba Aquaparku	2024-2030	20 000,00	súkromný subjekt, obec
Proj. zámer 1.3.2: Obnova a rekonštrukcia historických pamiatok na území obce (kalvária, intravilán)	2025-2026	300,00	obec
Proj. zámer 1.3.3: Realizácia rôznych podporných krokov v záujme rozvoja CR (budovanie infraštruktúry, marketing...)	2024-2030	450,00	obec

PRIORITA: MOBILITA			
Opatrenie 1.4: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Proj. zámer 1.4.1: Modernizácia miestnych komunikácií, chodníkov a mostného objektu	2024-2028	1 000,00	obec
Proj. zámer 1.4.2: Vybudovanie dvoch kruhových objazdov v obci	2024-2026	90,00	obec
Proj. zámer 1.4.3: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry	2024-2027	800,00	obec, VÚC
Proj. zámer 1.4.4: Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci	2024-2025	30,00	obec
Proj. zámer 1.4.5: Realizácia bezpečnostných prvkov v doprave (prechody pre chodcov, osvetlenie prechodov, merače a spomaľovače rýchlosti...)	2024-2026	20,00	obec, VÚC, SR
PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA			
Opatrenie 1.5: Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Proj. zámer 1.5.1: Dobudovanie verejného vodovodu (Lastovičia, Slávičia, Sokolská)	2024-2028	150,00	obec
PRIORITA: PARTNERSKÁ A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA			
Opatrenie 1.6: Spolupráca s partnerskými obcami			
Proj. zámer 1.6.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce	2023-2030	6,00	obec
SOCIÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: BÝVANIE A BEZPEČNOSŤ			
Opatrenie 2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov			
Proj. zámer 2.1.1: Výstavba nájomnej bytovej budovy s vysokou energetickou efektívnosťou	2025-2027	1 600,00	obec, súkr. subjekt
Proj. zámer 2.1.2: Rozšírenie kamerového systému	2024-2026	35,00	obec
Proj. zámer 2.1.3: Prevádzkovanie činnosti obecnej polície	2023-2030	500,00	obec
PRIORITA: SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA, OBČIANSKA VYBAVENOSŤ			
Opatrenie 2.2 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			
Proj. zámer 2.2.1: Výstavba budovy hasičskej zbrojnice	2025-2026	500,00	obec
Proj. zámer 2.2.2: Zriadenie ambulancie všeobecného lekára pre dospelých a špecializovanej ambulancie	2024-2026	20,00	obec
Proj. zámer 2.2.3: Odkúpenie starých, nevyužívaných budov v obci, ich obnova a využitie na rôzne verejnoprospešné účely	2024-2030	800,00	obec
Proj. zámer 2.2.4: Realizácia podporných krokov v záujme vzniku nových, nedostatkových služieb v obci	2024-2030	15,00	obec
Opatrenie 2.3: Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít			
Proj. zámer 2.3.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP	2023-2030	16,00	obec, UPSVaR

Proj. zámer 2.3.2: Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti	2023-2030	1 000,00	obec
Proj. zámer 2.3.3: Integrácia príslušníkov MRK do spoločnosti, zapájanie do pracovného procesu	2023-2030	200,00	obec, iné subjekty
PRIORITA: ŠKOLSTVO, KULTÚRA, ŠPORT A VOĽNÝ ČAS			
Opatrenie 2.4: Skvalitnenie školskej infraštruktúry			
Proj. zámer 2.4.1: Obnova a modernizácia školských budov (telocvičňa, ŠKD, ŠJ...)	2024-2027	950,00	obec
Proj. zámer 2.4.2: Rozšírenie kapacity MŠ	2025-2027	450,00	obec
Opatrenie 2.5: Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času			
Proj. zámer 2.5.1: Výstavba športovo-relaxačného areálu Park pohybu, vrátane obnovy budovy v športovom areáli	2026-2029	1 500,00	obec
Proj. zámer 2.5.2: Vybudovanie detského ihriska pri tenisových kurtoch	2024-2025	80,00	obec
Opatrenie 2.6: Podpora spoločenského a kultúrneho života			
Proj. zámer 2.6.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies	2023-2030	100,00	obec
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO			
Opatrenie 3.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov			
Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve	2024-2025	5,00	obec
Proj. zámer 3.1.2: Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2024-2025	180,00	obec
PRIORITA: ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY, ZNIŽOVANIE PRODUKCIE CO₂			
Opatrenie 3.2: Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity			
Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov	2024-2030	250,00	obec
Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí	2025-2028	150,00	obec
Opatrenie 3.3: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE			
Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltických elektrární na strechách obecných budov	2024-2027	200,00	obec
Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách	2024-2030	150,00	obec
Proj. zámer 3.3.3: Komplexná obnova budovy kultúrneho domu, vrátane zvýšenia jej energetickej efektívnosti	2025-2027	1 000,00	obec
Proj. zámer 3.3.4: Využitie geotermálnej energie na vykurovanie budov v obci	2026-2030	1 500,00	obec

Opatrenie 3.4: Zlepšenie existujúcej protipovodňovej infraštruktúry			
Proj. zámer 3.4.1: <i>Vybudovanie odvodňovacích kanálov v intraviláne obce</i>	2025-2027	300,00	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

Návrh

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektových zámerov si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto zábery uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projektové zábery bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PHSR je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PHSR ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Samospráva bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétného projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR počas jeho platnosti 2023-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2025	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2026	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2023-2030	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, projektových zámerov za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektových zámerov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektových zámeroch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektového zámeru. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektových zámerov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projektové zábery sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a projektových zámerov, uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB, ...),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny – AOTP...),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- Svetová banka,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného PHSR je indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok								Spolu (tis. €)
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Hospodárska	2,80	3 603,50	3 729,50	3 676,40	3 468,80	3 118,70	3 206,80	2 052,50	22 859,00
Sociálna	265,00	814,00	1 266,00	1 441,00	1 216,00	1 741,00	689,00	334,00	7 766,00
Environmentálna	0,00	158,00	728,00	894,00	1 041,00	405,00	221,00	288,00	3 735,00
SPOLU (tis. €)	267,80	4 575,50	5 723,50	6 011,40	5 725,80	5 264,70	4 116,80	2 674,50	34 360,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektových zámerov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie k tomu-ktorému projektovému zámeru (ak relevantné) a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	6,00		2,00		4,00	6,00		
Opatrenie 1.2	7,00		2,00		5,00	7,00		
Opatrenie 1.3	20 750,00	637,50	75,00		537,50	1 250,00	19 500,00	
Opatrenie 1.4	1 940,00	1 205,50	343,00		391,50	1 940,00		
Opatrenie 1.5	150,00		142,50		7,50	150,00		
Opatrenie 1.6	6,00			2,00	4,00	6,00		
Opatrenie 2.1	2 135,00	1 360,00	193,25		581,75	2 135,00		
Opatrenie 2.2	1 335,00	925,00	50,00		360,00	1 335,00		
Opatrenie 2.3	1 216,00	1 020,00	132,00		64,00	1 216,00		
Opatrenie 2.4	1 400,00	1 282,50	45,00		72,50	1 400,00		
Opatrenie 2.5	1 580,00	1 275,00	170,00		105,00	1 550,00	30,00	
Opatrenie 2.6	100,00			20,00	80,00	100,00		
Opatrenie 3.1	185,00		171,00		14,00	185,00		
Opatrenie 3.2	400,00	340,00	40,00		20,00	400,00		
Opatrenie 3.3	2 850,00	2 422,50	285,00		142,50	2 850,00		
Opatrenie 3.4	300,00	255,00	30,00		15,00	300,00		
SPOLU	34 360,00	10 723,00	1 680,75	22,00	2 404,25	14 830,00	19 530,00	0,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektových zámerov je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia a projektové zábery PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektových zámerov.

Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektového zámeru	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projekt. zámeru	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			Národné celkom	EÚ (EŠIF + Plán obnovy) celkom				
					a=b+e+f+g+h	b=c+d	c	d	e	f	g	h
I. Hospodárska oblasť					22 859,00 €	3 359,00 €	1 516,00 €	1 843,00 €	19 500,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2023-2030	3,00 €	3,00 €	3,00 €					
	1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2023-2030	3,00 €	3,00 €	3,00 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2023-2030	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce		zvýšená zamestnanosť obyvateľstva	2023-2030	2,00 €	2,00 €	2,00 €					
Opat. 1.3	1.3.1 Výstavba Aquaparku	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vyšší počet turistov v obci; lepšie zdravie obyvateľov	2024-2030	20 000,00 €	500,00 €	500,00 €		19 500,00 €			

	1.3.2 Obnova a rekonštrukcia historických pamiatok na území obce (kalvária, intravilán)		vyššia atraktivita obce	2025-2026	300,00 €	300,00 €	45,00 €	255,00 €				
	1.3.3 Realizácia rôznych podporných krokov v záujme rozvoja CR (budovanie infraštruktúry, marketing...)		vyšší počet turistov v obci	2024-2030	450,00 €	450,00 €	67,50 €	382,50 €				
Opat. 1.4	1.4.1 Modernizácia miestnych komunikácií, chodníkov a mostného objektu	2112 - Miestne komunikácie	zabezpečený kvalitný prístup k domom a bytom; zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2028	1 000,00 €	1 000,00 €	500,00 €	500,00 €				
	1.4.2 Vybudovanie dvoch kruhových objazdov v obci	2112 - Miestne komunikácie	vyššia bezpečnosť cestnej premávky	2024-2026	90,00 €	90,00 €	90,00 €					
	1.4.3 Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry	2112 - Miestne komunikácie	vyšší počet turistov v obci; lepšie zdravie obyvateľov	2024-2027	800,00 €	800,00 €	120,00 €	680,00 €				
	1.4.4 Rekonštrukcia autobusových zastávok v obci	2112 - Miestne komunikácie	zvýšený komfort a bezpečnosť ľudí pri čakaní na autobusový spoj	2024-2025	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €				
	1.4.5 Realizácia bezpečnostných prvkov v doprave (prechody pre chodcov, osvetlenie prechodov, merače a spomaľovače rýchlosti...)	2112 - Miestne komunikácie	vyššia bezpečnosť cestnej premávky	2024-2026	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
Opat. 1.5	1.5.1 Dobudovanie verejného vodovodu (Lastovičia, Slávičia, Sokolská)	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	dobudovaná vodovodná sieť v obci, lepšie zdravie obyvateľov	2024-2028	150,00 €	150,00 €	150,00 €					

Opat. 1.6	1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce		3 podporené partnerské projekty	2023-2030	6,00 €	6,00 €	6,00 €					
II. Sociálna oblasť					7 766,00 €	7 736,00 €	1 873,50 €	5 862,50 €	30,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 2.1	2.1.1 Výstavba nájomnej bytovej budovy s vysokou energetickou efektívnosťou	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	nové nájomné byty	2025-2027	1 600,00 €	1 600,00 €	240,00 €	1 360,00 €				
	2.1.2 Rozšírenie kamerového systému	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	20 nových kamier	2024-2026	35,00 €	35,00 €	35,00 €					
	2.1.3 Prevádzkovanie činnosti obecnej polície		vyššia bezpečnosť obyvateľov	2023-2030	500,00 €	500,00 €	500,00 €					
Opat. 2.2	2.2.1 Výstavba budovy hasičskej zbrojnice	1274 - Ostatné budovy, i.n.	kvalitné podmienky pre výkon dobrovoľného hasičstva	2025-2026	500,00 €	500,00 €	75,00 €	425,00 €				
	2.2.2 Zriadenie ambulancie všeobecného lekára pre dospelých a špecializovanej ambulancie		lepšia dostupnosť zdravotnej starostlivosti v obci	2024-2026	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
	2.2.3 Odkúpenie starých, nevyužívaných budov v obci, ich obnova a využitie na rôzne verejnoprospešné účely		racionálne využívanie územia	2024-2030	800,00 €	800,00 €	300,00 €	500,00 €				
	2.2.4 Realizácia podporných krokov v záujme vzniku nových, nedostatkových služieb v obci		lepšia dostupnosť služieb v obci	2024-2030	15,00 €	15,00 €	15,00 €					

Opat. 2.3	2.3.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP		5 zamestnaných osôb	2023-2030	16,00 €	16,00 €	16,00 €					
	2.3.2 Poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti		starostlivosť o sociálne odkázané osoby	2023-2030	1 000,00 €	1 000,00 €	150,00 €	850,00 €				
	2.3.3 Integrácia príslušníkov MRK do spoločnosti, zapájanie do pracovného procesu		lepšie vzájomné spolunažívanie	2023-2030	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
Opat. 2.4	2.4.1 Obnova a modernizácia školských budov (telocvičňa, ŠKD, ŠJ...)	1263 - školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	kvalitné podmienky na vzdelávanie	2024-2027	950,00 €	950,00 €	50,00 €	900,00 €				
	2.4.2 Rozšírenie kapacity MŠ	1263 - školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	predprimárne vzdelávanie dostupné pre všetky deti z obce	2025-2027	450,00 €	450,00 €	67,50 €	382,50 €				
Opat. 2.5	2.5.1 Výstavba športovo-relaxačného areálu Park pohybu, vrátane obnovy budovy v športovom areáli	2411 - Športové ihriská	verejnosť realizujúca športové aktivity	2026-2029	1 500,00 €	1 500,00 €	225,00 €	1 275,00 €				
	2.5.2 Vybudovanie detského ihriska pri tenisových kurtach	2411 - Športové ihriská	verejnosť realizujúca voľnočasové aktivity	2024-2025	80,00 €	50,00 €	50,00 €		30,00 €			
Opat. 2.6	2.6.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies		kultúrne a športové podujatia konané na území obce	2023-2030	100,00 €	100,00 €	100,00 €					
III. Environmentálna oblasť					3 735,00 €	3 735,00 €	717,50 €	3 017,50 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve		skvalitnený systém triedeného zberu, vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2024-2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					

	3.1.2 Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2421 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov; nižší objem BRKO ukladaných na skládky odpadov	2024-2025	180,00 €	180,00 €	180,00 €					
Opat. 3.2	3.2.1 Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov		kvalitnejšia zeleň	2024-2030	250,00 €	250,00 €	37,50 €	212,50 €				
	3.2.2 Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí		realizované dodatočné adaptačné opatrenia	2025-2028	150,00 €	150,00 €	22,50 €	127,50 €				
Opat. 3.3	3.3.1 Výstavba fotovoltických elektrární na strechách obecných budov		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2024-2027	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
	3.3.2 Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2024-2030	150,00 €	150,00 €	22,50 €	127,50 €				
	3.3.3 Komplexná obnova budovy kultúrneho domu, vrátane zvýšenia jej energetickej efektívnosti	1261 - Budovy na kultúrnu a verejnú zábavu	kvalitné priestory pre organizáciu kultúrno-spoločenských podujatí	2025-2027	1 000,00 €	1 000,00 €	150,00 €	850,00 €				

	3.3.4 Využitie geotermálnej energie na vykurovanie budov v obci		nízka energetická náročnosť prevádzky budov	2026-2030	1 500,00 €	1 500,00 €	225,00 €	1 275,00 €				
Opat. 3.4	3.4.1 Vybudovanie odvodňovacích kanálov v intraviláne obce	2152 - Priehrady	žiadne škody na životoch a majetku v dôsledku povodní	2025-2027	300,00 €	300,00 €	45,00 €	255,00 €				
Celkom					34 360,00 €	14 830,00 €	4 107,00 €	10 723,00 €	19 530,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: Obecný úrad Dvory nad Žitavou, vlastné spracovanie

Návrh

System hodnotenia a zaradovania projektových zámerov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri ich výbere bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zámerov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projektové zábery, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projektové zábery, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projektové zábery s oporou vo VZN obce, projektové zábery Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projektové zábery s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projektové zábery s ukončeným procesom verejného obstarávania), projektové zábery, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projektové zábery, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projektové zábery, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projektové zábery nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 14 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zámerov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projektové zábery
1	Najvyššia	a) projektové zábery vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projektové zábery riešiacie havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	2.4.2;
2	Vysoká	a) projektové zábery s oporou vo VZN obce b) projektové zábery s právoplatným stavebným povolením c) projektové zábery MAS d) projektové zábery OOCR e) projektové zábery miestnych rozvojových organizácií f) projektové zábery s vysokou podporou obyvateľov g) projektové zábery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zábery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.4.1; 1.4.2; 1.4.3; 1.4.4; 1.4.5; 1.5.1; 2.1.2; 2.1.3; 2.2.1; 2.2.2; 2.3.1; 2.3.2; 2.3.3; 2.4.1; 2.5.1; 2.5.2; 2.6.1; 3.1.1; 3.1.2; 3.2.1; 3.2.2; 3.3.1; 3.3.2; 3.3.3; 3.3.4;
3	Stredná	projektové zábery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zábery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.1.2; 1.2.1; 1.2.2; 1.3.1; 1.3.2; 1.3.3; 1.6.1; 2.1.1; 2.2.3; 2.2.4; 3.4.1;
4	Nízka	projektové zábery v štádiu zámerov / úvah	1.1.1;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Formulár 15 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<u>Názov dokumentu:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030 <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydané Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, január 2020, Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydané Inštitútom priestorového plánovania, september 2016 a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydané Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.
Spracovanie	<u>Forma a obdobie spracovania:</u> spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný na jeseň 2023. <u>Riadiaci tím:</u> riadiaci tím pozostával z 3 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania. <u>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou:</u> verejnosť participovala na procese spracovania PHSR prostredníctvom prieskumu názorov. <u>Autor dokumentu:</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk <u>Náklady na spracovanie:</u> z rozpočtu obce.
Prerokovanie	<u>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:</u> .....
Schválenie	<u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dvory nad Žitavou na roky 2023-2030“.

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)

Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

MŽP (2018): *Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy*. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, aktualizácia 2018.

PHRSR Nitrianskeho samosprávneho kraja do roku 2030

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*. Bratislava: január 2020.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Územný plán obce Dvory nad Žitavou

Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.

Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk

datacube.statistics.sk

datacube.statistics.sk/SODB/

<http://cp.atlas.sk>

<http://envirozataze.enviroportal.sk>

<http://uzemia.enviroportal.sk>

<https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo>

statdat.statistics.sk

www.beiss.sk

www.cdb.sk

www.ives.minv.sk/heraldreg

www.maps.google.com

www.minv.sk

www.orsr.sk

www.pamiatky.sk

www.registeruz.sk

www.scitanie.sk

www.statistics.sk

www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	NFP	Nenávratný finančný príspevok
AZE	Alternatívne zdroje energie	NPR	Národná prírodná rezervácia
b.j.	Bytové jednotky	NSK	Nitriansky samosprávny kraj
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	OcÚ	Obecný úrad
CDB	Cestná databanka	o. i.	Okrem iného
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CR	Cestovný ruch	OZE	Obnoviteľné zdroje energie
ČOV	Čistička odpadových vôd	PA	Povodňová aktivita
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PP	Prírodná pamiatka
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	PR	Prírodná rezervácia
EIB	Európska investičná banka	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
ha	Hektár	SPR	Strategicko-plánovací región
IBV	Individuálna bytová výstavba	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
IUI	Integrovaná územná investícia	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MAS	Miestna akčná skupina	TTP	Trvalé trávne porasty
MOK	Maloobjemový kontajner	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MRK	Marginalizované rómske komunity	VÚC	Vyšší územný celok
MSP	Malí a strední podnikatelia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
MŽP	Ministerstvo životného prostredia		

Vybrané odpovede z dotazníkového prieskumu

10. Existujú v obci nejaké konkrétne miesta, na ktorých sa necítite bezpečne (napr. tmavé, neosvetlené miesta, hra s deťmi blízko cesty, obťažovanie okoloidúcich, zgrupovanie a nevhodné správanie určitých osôb a pod.)? Ak áno, kde presne?

Súhrn všetkých odpovedí s početnosťou 5 alebo nižšou:

Početnosť odpovedí	Odpoveď
5	okolo Jednoty
5	Sklený vrch
4	okolo kostola
4	výjazd z Dubovej ulice na hlavnú cestu
3	zdravotné stredisko
2	Fajkova a okolie
2	Spojová
2	ihrisko
2	Kalvária
2	zarastené, rozbité chodníky
1	túlavé psy
1	Bešeňovská cesta
1	Malá komárňanská
1	Dubová cesta
1	diskriminácia Rómov od obecných policajtov
1	nám. J. Dóžu

13. Voľný priestor na Vaše vyjadrenie.

Súhrn všetkých odpovedí v pôvodnom znení:

- Poslanci nemajú na seba kontakt, nemajú pridelené ulice, ťažko je s nimi kontaktovať, vo väčšine žiadosti občanov ostali nevypočuté, zvelaďuje sa stále len úzky centrum obce so vstupnou cestou od NZ, samá jama na cestách, Brezová, Tyršova, atď, stačí niekedy len zaplátať, námestie pri mlyne cesta nevyznačená, katastrofa....
- Viacej kultúrnych podujatí
- treba sa starať aj o kraje obce a nielen o stred .
- Vedenie obce by malo sústrediť pozornosť na reálne potreby obyvateľov obce, realizovať projekty podľa "urgentnosti" (miestne komunikácie; pravidelná podpora školstva, detí a mládeže-prevádzka budov-oprava a rekonštrukcia ŠKD; zvýšiť počet opatrovateľov v rámci služieb opatrovateľskej/sociálnej starostlivosti pre miestnych a odkázaných a pod.). Nastaviť finančné uzdravenie obecného rozpočtu bez väčšej ujmy miestneho obyvateľstva. Zamerať sa na strategické plánovanie projektov - plánovať etapové/viacfázové aktivity pre dosiahnutie energeticky náročnejších cieľov a i.
- Treba riešiť neplatičov, občanov čo sú na "návšteve" u rodiny bez trvalého pobytu. Ľudí čo nemajú kanalizáciu a splašky si púšťajú do záhrady. Túlajúcich psov, kontrolu psov či sú čipované a očkované, či sú nahlásené. Prajem veľa síl na riešenie problémov
- Hlavne neporiadok pred rómskymi domami, ale nie aby to obec upratovala, ale oni sami a verte že to ide, lebo keď ja s nimi dokážem urobiť krik a ten bordel si vedľa upratať, tak to dokáže aj obec a nie ešte po nich ten bordel upratať

- Nie som Róm ale malý pomôcť Pre Rómov viac lebo Doteraz Róm vo Dvory Nad Žitavou vôbec žiadny pomoc nedostal ani nemôže čakať lebo ho ignorujú. Odporúčam. Starostku vymeniť je to prava Ruka becika. Becík Končil u nás ale stále je lebo Ta žena starostka Spravi iba to čo becik hovorí. Veď Nikto ju ani nevolil získal 700hlasov iba 14% obyvateľstva. a aj to preto lebo nikto iný nekandidoval/a. AMATERIZMUS
- Zamestnať viac obecných policajtov Zamestnať viac ľudí do firmy OBP (nestíhajú kosenie zbierať smeti v celom dedine)
- Obci by sme privítali Tesco alebo Kaufland ,Lidl nakoľko Jednota veľmi drahá
- Privítať do dediny ďalšie obchody, máme tu jeden supermarket. viac sa starať o mládež.
- Trebalo by riešiť aj smrad v tomto období, keď by sa dalo vyvetrať a nechať sa, lebo sa vyváža mocovka... A obecna polícia by mohla kontrolovať aj dym, keď sa palia smeti v záhradách. A aj keď sa dymí do dvora druhých, v zimnom období. Inak bolo spomenuté všetko vyzníť . Dakujem
- absencia plavárne
- Kontrola zo strany škôl, sociálnych pracovníkov, obecnej polície a kontrola trvalých pobytov v niektorých prípadoch nemajú ani prechodný pobyt
- V minulosti sa veľa spomínalo termálne kúpalisko . Teraz je okolo toho veľmi ticho. Aká je situácia s realizáciou projektu, ktorý sme už videli na You tube ? Bude sa to realizovať alebo nie? Ak to dokázali Nesvadčania, tak si myslím, že to dokážeme aj my. Len sa tomu musíme venovať a riešiť veci. Pre rozvoj obce by to bol veľký posun.
- Vybudovanie hasičskej stanice sú nato už projekty za ktoré sa zaplatilo a stále sa nič nerieši a bolo by to dobre vyriešiť
- Rómovia ktorí bývajú na čierne a čierne stavby
- Osvetu ohľadom dodržiavania verejného poriadku na hlavnej ulici sú rozhádzané papiere od napolitanok, prázdne fľaše od alkoholu, malé poldecové fľaše z vykúpeného z trafika pri poliklinike. Táto spoločnosť by mala platiť zvýšený poplatok z odpadu taktiež okolie Jednoty. Obecna polícia by mala dozerať na tieto veci a pokutovať občanov za zahodenie odpadu Tiež by bolo potrebné postarať sa o zdravotný stav stromov na Hlavnej ulici od kostola smerom na Koltu a to postrekom proti chorobám alebo výsadbou nových stromov. V dedine boli vyrúbané iné zdravé stromy a nahradené so stromami len z čisto estetického dôvodu. Bolo by na zváženie. aj nahradenie chorých a starých pagašťanov na Hlavnej ulici. Alebo aspoň zabezpečiť odpratávanie odpadu od týchto stromov zo strany obce. ďakujem.
- Verejné sedenie vonku(altanky, malé parky)
- Pokutovať držiteľov psov za rušenie nočného kludu
- Nielen práva ale aj povinnosti sú pre všetkých! Obecna polícia by sa mala starať aj o verejný poriadok!!!
- Sme dostatočne veľká dedina možno by mohla obec zriadiť Fitness centrum napr. v budove bývalej Jednoty na poschodí.
- Cestou do dvorov stojí reklamný pútač so sloganom "pod bývať do dvorov!" Nato aby to bolo lákavé sa treba nad tým zamyslieť že čo taká mladá rodinka alebo pár ktorý sa rozhodne v našej obci ostať bývať potrebuje. Potrebuje kde bývať, potrebuje sa vedieť bezpečne pohybovať po obci a cítiť sa bezpečne v našej obci. A mať kde tráviť čas. Treba upustiť od megalomanských nápadov ako aquapark (tak ako to nasľubovali bývalí starostovia.)Treba mať pripravený a spravený dobrý základ, aby sme sa mohli pohnúť ďalej.
- poskytnúť zazemie pre rodiny s deťmi -jasličky, detské ihriská, bezpečnosť cestnej premávky -odsledovať ktoré križovatky-cesty sú nebezpečné , cyklotrasy chybajú, kvalitne kultúrne podujatia
- Parkovanie pri materskej a základnej škole. Rozšírenie parkovacích miest a oprava ciest-posypanie dier aby sa získalo dodatočne priestory. Ďalej chodníky' - kontrola a čiastočné opravy.. Areal základnej školy - oprava, obnova ihriska (udržiavanie technického stavu) takisto aj v materskej škole.

- Viac pracovných miest, priemyselné parky, viac starostlivosti o pamiatkach (Kalvária, Vendelka)
- Je potrebné dobudovať chodníky až po napojenie existujúcich, na mnohých miestach to nie je dotiahnuté, medzi chodníkmi sú vyšľapané trávniky (aj pri obecnom úrade). Najviac frekventované chodníky vedúce do škôl na ulici Pod záhradami sú v dezolátnom stave, deti preto chodia po ceste. Bol by potrebný prechod pre chodcov z ulice Pod záhradami do ulice Furmanská, kde permanentne prechádzajú školáci, aj pre blízkosť zákruty smerom do Bešeňova je tu ohrozená ich bezpečnosť.
- Nevieť posúdiť
- Som nespokojná s okolím okolo pošty, je to na námestí, ale samí vyvýšený betón, patky, opacha ten "obrubník"- asi bývalý základ z ohrady. A pravdaže bezbariérový prístup - či už kočíky alebo invalidný vozík nezabočí do interiéru - no skôr je to už záležitosť samotnej Slov.pošty. Ďalej, ako som už spomenula, rizikový prechod cez hlavnú cestu na nám.sv.Vendelína. Taká maličkosť, chýba dopravná tabuľa s označením hlavnej cesty na ulici Podzáhradná, pokiaľ prichádzate od Branovskej cesty, podľa zákona platí pravidlo pravej ruky a dávate prednosť autám z ulice Szabóa - akurát, že oni majú tabuľu "Daj prednosť jazde"... čiže chaos. V obci chýbajú potraviny mimo stredu dediny, ľudia z Nových Svetov prešľapú kilometre pre 1 chlieb.... smutné. Aj poliklinika žije prázdnotou, celoslovenský problém, niet ordinácií, nevyužitá budova v plnom rozsahu....
- dotiahnuť kanalizáciu nech sa občania napoja a kontrolovať a pokutovať tých ktorí žumpu pušťajú do záhrad
- Mali by postaviť nákupné centrum na takú veľkú dedinu nestačí jeden obchod
- Kultúrny dom-rekonštrukcia
- veľmi by sme prijali cyklistické trate či už do NZ, Besenov, a iných okolitých dedín alebo k jazerám.. , viac nákupných možností ako napr. Lidl, Tesco..fitko (nejake male s dobrým vybavením) viac kultúrnych podujatí známych osobností, stand up show.. zajazdy na trhy či už BP alebo VIE, PRG, KRW... a potešili by sme sa aj inej rozhlasovej zvuke (samozrejme vždy by bola ina)
- Boli by sme radi ak by sa vybudovala trasa pre cyklistov chodcov medzi dedinou a strkoviskami. Povoľiť vybudovať ďalší obchodný reťazec.
- Cyklotrasa do NZ - žel. stanice, by mi značne zjednodušila život.
- Sústrediť sa na opravu ciest a chodníkov v obci a nielen na hlavnej ceste. Osvetliť tmavé ulice v obci ktorých je viac než dosť.
- nemám
- Občania by sa mali viac podieľať na udržiavaní čistoty obce okolo vlastných príbytkov a prispieť tak zveľďovaniu obce, nakoľko aj to je vizitka ľudí, ktorí v tejto obci žijú.
- Na ľavej strane Bešeňovskej cesty nemáme chodník pre chodcov. Minulý rok na druhej strane už bolo spravené. Bolo by vhodné aj tu spraviť.
- Budú sa riešiť kúpele?
- Budte menej rasistický..
- Bolo by dobré venovať sa viac aj nefrekventovanej časti obce. Stále sú v našej obci ulice, ktoré sú bez verejného vodovodu, kanalizácie a hlavne s nespevneným povrchom cesty. Po daždoch sa tam premávajú ľudia v gumákoch, čo som žiaľ zažil aj osobne. Som rád, že nebývam v tej časti obce, ale veľmi by som doprial aj tým ľuďom, aby už konečne aj oni vedeli v nepriaznivom období dopravovať, ako sa na 21. storočie patrí.
- Nájsť investora na termálne kúpalisko . Staráť sa pravidelne o celú obec, nie iba o stred obce ak obec nemá kapacitu máme v obci miestny malých súkromníkov tak ich treba osloviť .
- Obec sa sústreďuje len na stred dediny. Nie je sa kde ísť bycikovať aby sa človek nebal že ho zrazí auto. Chýba tu park, kde by si človek mohol pokojne zabehať. Smeti okolo športovísk, nie sú tam odpadkové kose. Cesty sú v hroznom stave. Deti sa nemajú kde korčuľovať. Pravidelne sa nekosi burina. Nemáme tu žiadny iný obchod! Ľudia musia pre nákupy odchádzať do mesta.

- Viem že v obci žije veľa maďarov, ale aj slovákov, a podstatné je, že sme v Slovenskej Republike, ale často sa stáva, že niektoré udalosti (príhovory, kultúrny program, koncert) sú najprv v maďarčine, a až potom v úradnom jazyku. Kvalita ciest v obci je katastrofálna, a cesty ničia kolesá bicyklov a áut, a už vôbec nehovorím o tom, že v obci napríklad nie je možné sa korčuľovať na kolieskových korčuliach, až na zopár výnimiek, prvoradým cieľom obce by malo byť pokrytie všetkých ulíc kvalitným asfaltom, aby sa aj deti mali kde bicyklovať, a aby sa autám a bicyklom nekrivili kolesá.
- Kino
- Odmontovať verejný rozhlas, je to nehorázne počúvať, úplne je to zbytočné
- Vybudovanie hasičskej zbrojnice
- Dedina zarastená, neosvetlená ulice, nebezpečná premávka. Keď nestíhate zorganizovať brigádu, veď prideme.
- Konečne využiť termálny vrt
- Pri hlavných cestách je nízka kvalita života, hluk a výfukové plyny. Potrebný je obchvat, vyjazdené koľaje na cestách. Na Beš. ceste pri čísle 66 za dažďa stojí voda na ceste a autá striekajú na ľudí na chodníku aj do záhrady priľahlého pozemku.
- Potrebný je obchvat, pri hlavných cestách nízka kvalita života.
- Prácu pre nezamestnaných.
- Rozšíriť cestu na Tyršovej ulici bez predzáhradiek, chodníky dať- preložiť k oploteniu a cestu rozšíriť. Autá stoja občas na chodníkoch, cesta úzka a nemáte sa kde vyhnúť. Zasadené stromy patria do dvora a do záhrady. Ešte niekto má na Tyršovej staré auto stále na chodníku, veď má dvor.

Návrh

Zoznam máp, tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Mapy

Mapa 1: Poloha obce Dvory nad Žitavou - širšie vzťahy.....	3
Mapa 2: Poloha obce Dvory nad Žitavou voči susediacim obciam	4
Mapa 3: Poloha obce Dvory nad Žitavou v administratívnych celkoch SR.....	15
Mapa 4: Typy krajinnej štruktúry	16
Mapa 5: Výšková členitosť územia obce	17
Mapa 6: Lokalizácia zastavaného územia obce a fyzická štruktúra krajiny v katastri Dvorov	32
Mapa 7: Dopravná infraštruktúra v obci Dvory nad Žitavou.....	35
Mapa 8: Kvalita poľnohospodárskej pôdy v katastri obce	41

Tabuľky

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	12
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	13
Tabuľka 3: Environmentálne záťaže v obci Dvory nad Žitavou	18
Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	19
Tabuľka 5: Vývoj priemerného veku obyvateľstva	23
Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín.....	24
Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	24
Tabuľka 8: Rómske obyvateľstvo v obci Dvory nad Žitavou podľa rôznych zdrojov	25
Tabuľka 9: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania.....	25
Tabuľka 10: Vývoj nezamestnanosti v obci	27
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2022	27
Tabuľka 12: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.12.2022	30
Tabuľka 13: Počet domov podľa typu domu	30
Tabuľka 14: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky	31
Tabuľka 15: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému	31
Tabuľka 16: Byty podľa obytných miestností	31
Tabuľka 17: Domy podľa obdobia výstavby	31
Tabuľka 18: Počet Rómov a obložnosť bytov v jednotlivých lokalitách obce	33
Tabuľka 19: Vybavenie technickou infraštruktúrou.....	36
Tabuľka 20: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2023)	36
Tabuľka 21: Infraštruktúra kultúry a športu	38
Tabuľka 22: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správných služieb.....	39
Tabuľka 23: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2022; v ha)	40

Grafy

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Dvory nad Žitavou	20
Graf 2: Medziročné prírastky / úbytky obyvateľstva.....	20
Graf 3: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022.....	21
Graf 4: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022	22
Graf 5: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2013-2022.....	22
Graf 6: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2022	23
Graf 7: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	26
Graf 8: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2013-2022 (k 31.12.)	27
Graf 9: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2022	28
Graf 10: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2022	28
Graf 11: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2022	29
Graf 12: Štruktúra respondentov podľa veku	45
Graf 13: Štruktúra respondentov podľa ekonomickej aktivity.....	45

Graf 14: Ak by ste mali celkovo zhodnotiť situáciu – ako ste spokojný/á s kvalitou života vo Dvoroch nad Žitavou?	46
Graf 15: Najvyššia SPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce	47
Graf 16: Najvyššia NESPOKOJNOSŤ s vybranými oblasťami života obce.....	48
Graf 17: Oblasť, ktorá by sa v obci mala riešiť prioritne	50
Graf 18: Vyhovuje Vám súčasný systém zberu zmesového odpadu (TKO)?	51
Graf 19: Súhlasili by ste so zavedením motivačného systému zberu zmesového odpadu a poplatkov za odpad (tzv. „plať za to, čo vyhodíš“)?	51
Graf 20: Priestory a miesta v obci, kde sa respondenti necítia bezpečne.....	52
Graf 21: Vnímanie vzájomného spolunažívania medzi Rómami a nerómskym obyvateľstvom	53

Obrázky

Obrázok 1: Hospodárenie obecného podniku v rokoch 2018-2022.....	42
Obrázok 2: Finančné zdravie obce Dvory nad Žitavou	44
Obrázok 3: Programy politiky súdržnosti v programovom období 2021 - 2027	57
Obrázok 4: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 - 2027	57
Obrázok 5: Strategicko-plánovacie regióny (SPR) a územia udržateľného mestského rozvoja (UMR) na území Nitrianskeho kraja, ustanovené v programovom období 2021-2027	65

Formuláre

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	8
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR.....	9
Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu	9
Formulár 4 (A8): STEEP analýza.....	59
Formulár 5 (A10): SWOT analýza.....	60
Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	68
Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí.....	70
Formulár 8 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR.....	77
Formulár 9 (R1): Akčný plán	82
Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	87
Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	89
Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica.....	90
Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR.....	91
Formulár 14 (F3): Hodnotiaci tabuľka pre výber projektových zámerov	97
Formulár 15 (Z1): Schválenie PHSR	98